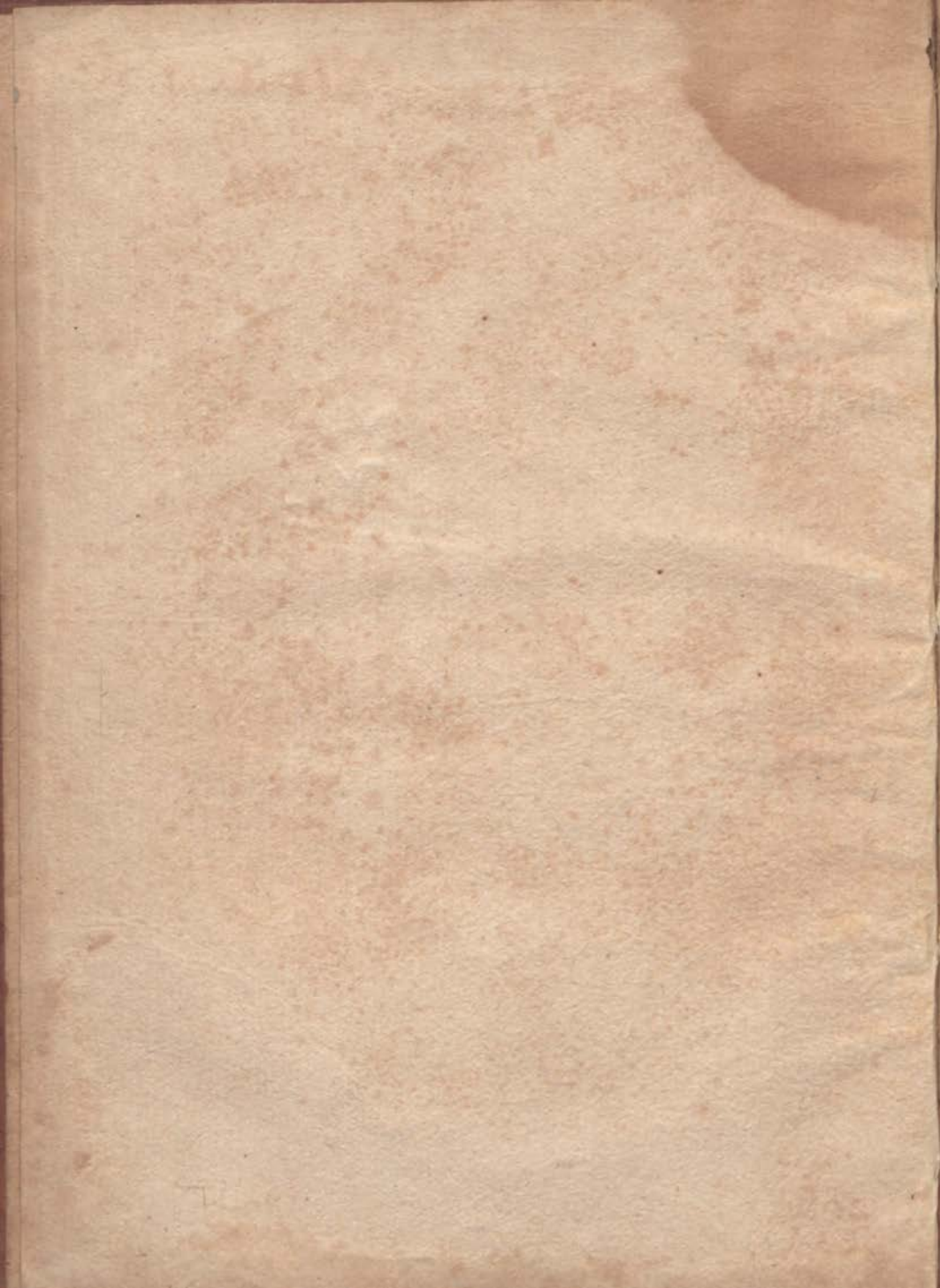
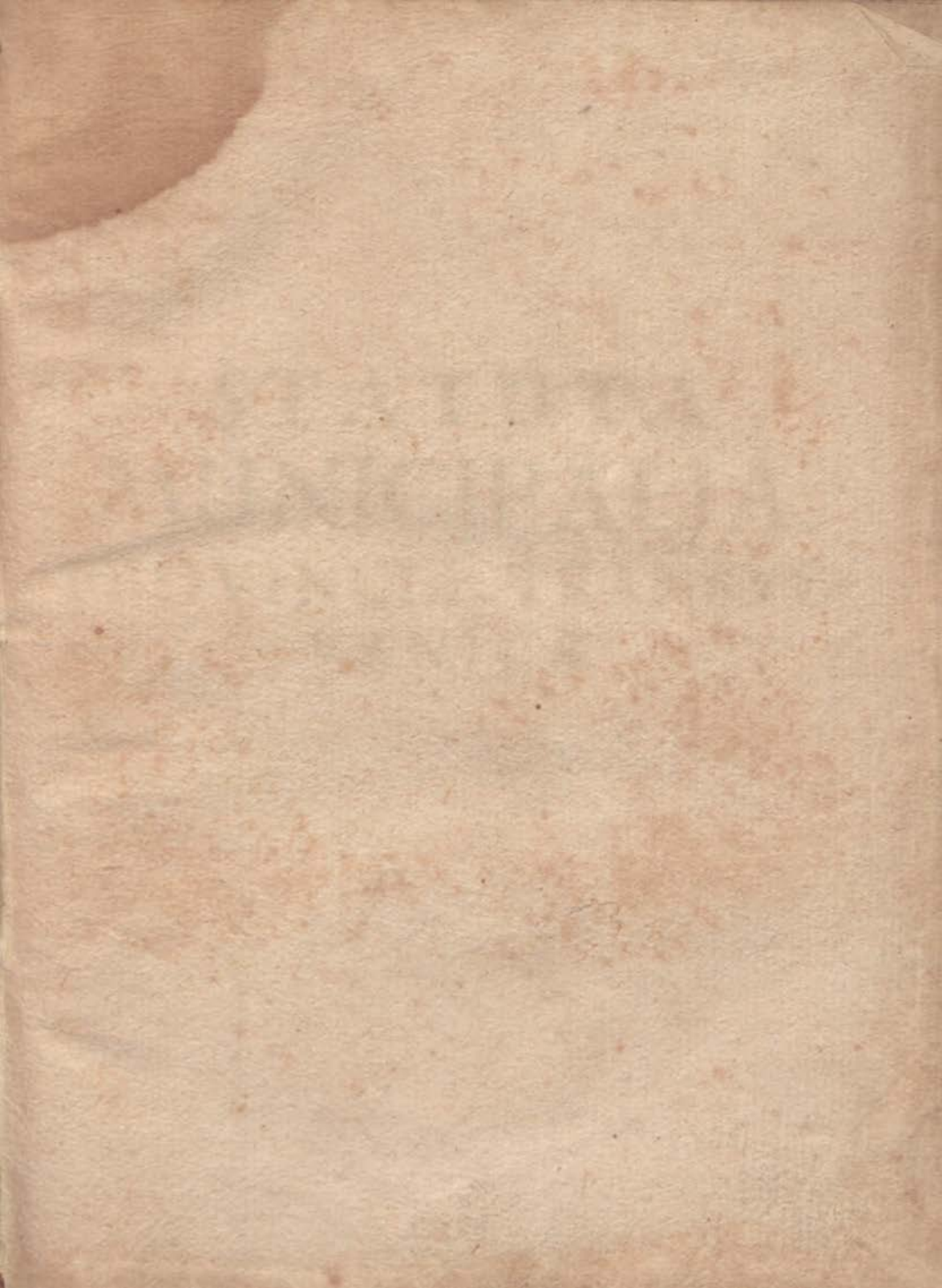

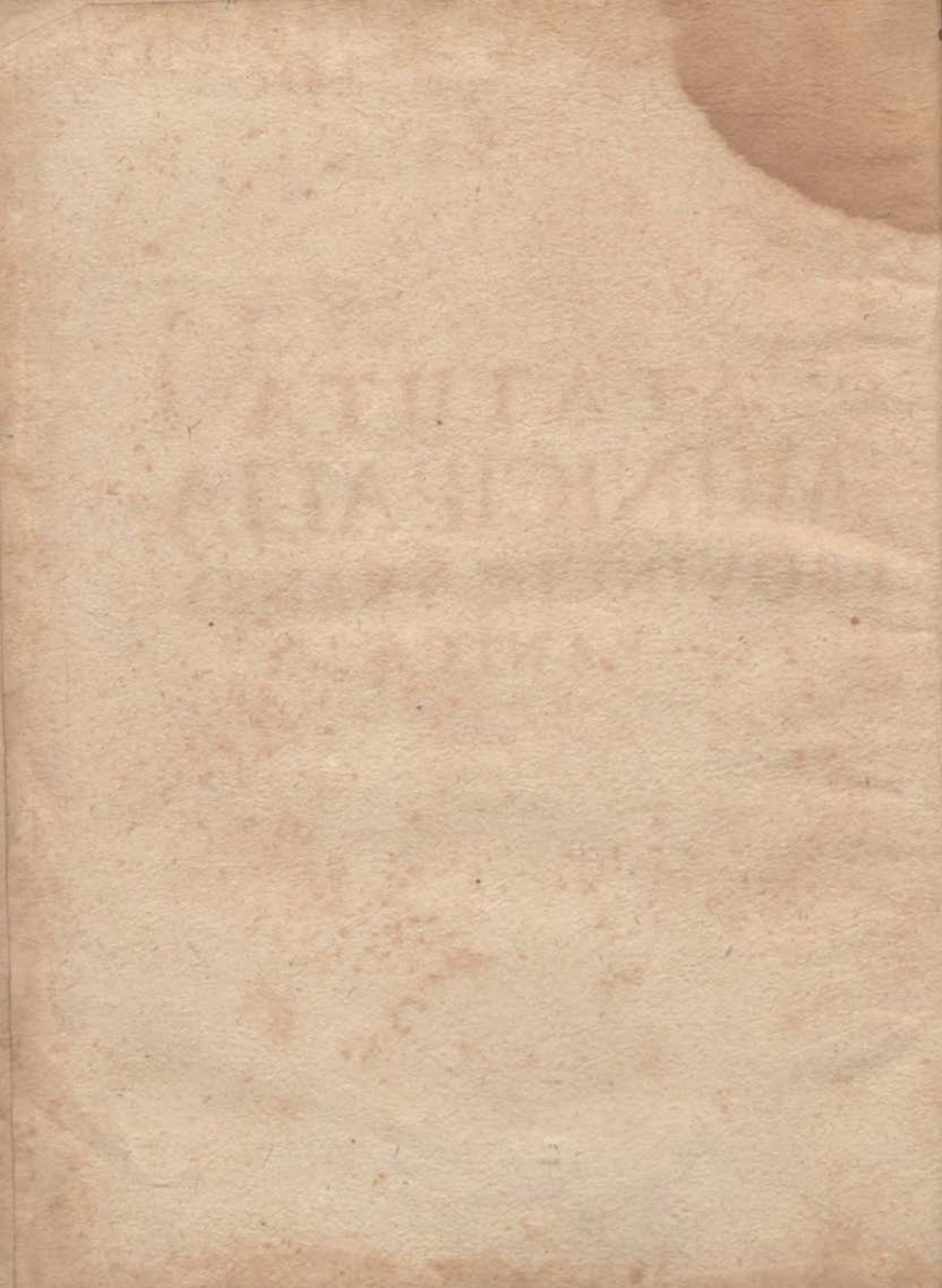
F.

STATUTA
MUNICIPALIA.
PROVINCIAE TRANSYL-
VANICÆ.

STATUTA
MUNICIPALIA
PROVINCIAE TRANSYLVANICAE
IN NOMINE REGIS

STATUTA
MUNICIPALIA
PROVINCIAE TRANSYLVANICAE
VOLUME

Printed in the Royal Printing Office, Vienna, 1850.

STATUTA
MUNICIPALIA
PROVINCIAE TRANSYLVA-
NICAE FRATRUM MINORUM STRICTI-
ORIS OBSERVANTIAE, SUB PATROCINIO S. & APOSTO-
LICI REGIS STEPHANI DEO famulantium.

Accedente

Libero compromisso cunctorum Provinciae Discretorum, & Superiorum actualium in intermedia Venerabilis Diffinitorii Congregatione vim Capituli habente, ex sacris Canonibus, Apostolicis Sanctionibus, generalibus Ordinis, & almae Provinciae veteribus, ac recentioribus Constitutionibus, Anno M DCC XXVIII. in hoc corpus redacta, praemissisq; rigidissimo revisorum, à Reverendissimo Patre Ministro Generali specialiter deputatorum examine, in proximè praeterito Capitulo generali Anno M DCC XXIX. celebrato approbata, impressa verò

Jussu Superiorum

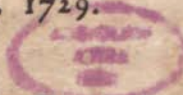
Typis nostri Venerabilis, & principalioris Conventus B. V.
Visitantis. M. DCC. XXX.

176
1589

CENSURA REVISORUM.

NOs infraſcripti, poſt fidelem, ac accuratam reviſionem nobis ſtriſtè demandatam, præſentia Statuta Municipalia noſtræ Regulæ, declarationibus præſertim Nicolai III. & Clementis V. aliisq; Apoſtolicis ſanctiõibus, ſacris Canonibus, & Ordinis Conſtitutionibus generalibus, præſertim pro ſtriſtiori Obſervantia editis, planè conformia reperientes, obſervantiæq; Regulari, & diſciplinæ conſervandæ, ubi verò opus fuerit etiam reſtituendæ, plurimum conferentia cenſentes, ut typi beneficio quàm primùm publicam lucem aſpiciant, harum ſerie digna eſſe judicamus. Datum Mediolani in Conventu S. Angeli. 11. Junii. 1729.

Fr. CASPARUS Szente Cuſtos Provinciæ S. Mariæ Hungariæ, & Lector Generalis. m. p.

Fr. SIGISMUNDUS Neudecker Lector Jubilatus, bis ex Provincialis, & Cuſtos actualis Provinciæ Baviaræ. m. p.

Fr. GERARDUS Pataki SS. Theologiæ Lector Generalis, Miniſter Provincialis Provinciæ Hungariæ SS. Salvatoris. m. p.

Fr. ANDREAS Pordanyi Provinciæ S. Mariæ Hungariæ Pater Emeritus; ex Diffiniſtor Generalis immediatus. m. p.

A P P R O B A T I O

REVERENDISSIMI PATRIS MINISTRI GENERALIS TOTIUS ORDINIS.
Fr. Joannes de Soto, Lector Jubilatus, Catholicæ Majestatis in Regali congressu pro Immaculata Conceptione Theologus, Indiarum Commissarius, ac totius Ordinis Minorum S. P. N. FRANCISCI Minister Generalis, & servus.

Quandoquidem Statuta Municipalia nostræ Reformatæ Provinciæ Transylvanicæ à quatuor Revisoribus per nos specialiter deputatis fideliter revisa, & examinata, eorumque calculo sacræ nostræ Regulæ, genuinis ejusdem Declarationibus &c. conformia esse noscantur, ad humilem Fratris Patris Alexij Csató, præfatæ neo-erectæ Provinciæ Ministri Provincialis instantiam, harum nostrarum serie facultatem impertimur, ut eadem pro majori DEI gloria, observantiæ, & disciplinæ regularis bono, preli beneficio publici juris facere valeat, ac possit. Datum Mediolani in Conventu nostro S. Angeli, 12. Junij. 1729.

L. S.

Fr. JOANNES de SOTO
Minister Generalis m. pr.

De mandato Reverendissimi in Christo Patris
Fr. HILARIUS Maria Banduri Secretarius Generalis Ordinis.

FACULTAS

ADMODUM R. PATRIS MINISTRI PROVINCIALIS.

Fr. Alexius Csató Ordinis Minorum S. P. N. Francisci Provinciae Transylvanicae Strictioris Observantiae, Tituli S. Regis Stephani Proto-Minister Provincialis, & Missionum Apostolicarum Praefectus.

Praesentia Statuta nostrae Provinciae Transylvanicae, multâ solertiâ adaptata, & à deputatis in proximè præterito Capitulo Generali revisa, examinata, & desuper ab ipso etiam Reverendissimo Patre Ministro Generali approbata, ut typo mediante publico bono Provinciae subservire possint, praesentium serie, manus propriae, publicoque officij sigillò appressam facultatem dedi Fratribus Typographis nostri Conventûs B. Virginis Visitationis. Cibinij Die 11.
9br. Anno 1729.

L. S.

FR. ALEXIUS CSATÓ
Minister Provincialis.
m. pr.

PRÆ-

PRÆFATIO CONTESTATIVA

VENERABILIS DIFFINITORII, ad presentes Alma Provincia, & futuros Superiores, nomine omnium illorum qui in horum Statutorum editionem consenserunt.

STatuta, Constitutiones, Decreta, & quæcûnq; demùm provisiones in Ordine sacro, & quacûnque ejus parte, sepimenta sunt sacrae Regulæ, & disciplinæ Religiosæ, tanquam horti deliciarum Cœlestis Sponsi, qui hortus signanter, & specialiter est Religio Fratrum Minorum oraculò Apostolicò Sanctissimi Domini Clementis V. in suo Decretali; *Exivi de Paradiso, dixi rigabo hortum plantationum*, quæ quantumcûnque firma sint, nisi etiam ostiis eorundem, impiger, & unà vigil custos continuò instet, necesse est pessundari; Hinc, si non iisdem verbis, quibus olim Reverendissimus Pater Minister Generalis Petrus Manero, totius Ordinis Prælatos commonefaciebat, certò nec sensu, nec animo absimilibus monitos volumus omnes quidem respectivè Superiores hujus almæ Provinciæ, signanter nihilominus, & imprimis Ministros Provinciales, ut quatuor hujus horti ostiis continuò invigilent, nî à stygio veteratore curæ suæ commissum olim irrecuperabili damno si non excisum, saltem magna ex parte proculcatum sine fine deflere cogantur. Primum ostium esto, per quod è Sæculo in Religionem intratur, examinando spiritus vocationum, dotes naturæ, ingenii indolé, & qualitates viventium; Nam si Religionem intrent segnes, viles, ignoti, indevoti, & non vocati Cœlesti auxilio, manent semper pessimi tyrones, in confusionem militiæ Seraphicæ, nec unquam evadent fervidi, & veterani milites. Nec vos fallat vanum desiderium multitudinis, quando Seraphicus Pater dixit: *Utinam in mea Religione essent tam vari Fratres, ut qui videret unum, tanquam de novo spectaculo miraretur*; Ambiamus igitur numerú virtutum, & abigamus numerum muscarum, quæ Religionem non mellificant, sed commaculant. Cum non minoris periculi, æquè, ac piaculi sit, ingredi permittere ad custodiam hujus horti, ad recommendationem præciupè, & instantiam quorumcûnque Potentatuum, antesignanos majores, minoresve contra toties repetitas Apostolicas, ac nostri Ordinis consti-

tuti-

tutiones; Ostium igitur secundum nemini eorum patens esto, qui nimirum chorum aut raiò, aut planè non frequentant, orationi segniter, & cum tædio vacant, communem vitam in victu vel maximè vestitu, &c. sine necessitate, & legitima Superiorum facultate non sequantur, qui denique spiritu solidæ humilitatis careant (ex fructibus eorum cognoscetis eos, nec diu latere potest quomodocunque ad tempus palliata, & latens superbia) qui paupertatem non tantum refugiant, sed nec ulla ejus occurrentia incommoda sine stomacho ferre velint, ac nullius planè virtutis cæteros præcellant exemplò. Tertium ostium ab excubitoribus custodiendum est, scilicet perfecta observantia Regulæ, & Statutorum etiam in minutissimis, nam si parvula rima contra observantiam patefcit, tota fabrica Religionis inevitabili ruina cadet miserè prostrata. Incumbit etiam Provincialibus præcipuè quartum ostium custodire; scilicet aditum frequentis, & inutilis conversationis sæcularis, otiosi enim discursus, & evagationes, spiritus fervorem extinguunt, observantiæ Regulari relaxationem, Claustris dedecus, Religioni ruinam, & Sæculo scandalum apta nata sunt generare, consequenter nullus similium potest esse in oratione integer, in Missa devotus, in choro frequens, minus fervens, in mensa parvus, in Claustro modestus, & in disciplina compositus, Frater enim desideriis sæculi irretitus, est sæculari spiritu, & habitutenus phantasticus Religiosus. Hæc dilectissimi in Domino Admodum RR., ac Reverendi Patres Prælati hujus almæ Provinciæ excubitores, si pari animo, & correspondente praxi acceperitis, nullum dubiù, quin fructus dulces gutturi Sponsi Cœlestis, & vobis sine fine duratura pro fideliter exentlatis laboribus reportaturi sitis præmia meritorum.

* Significat Revisorum judicium, & modificationem. et simpliciter cum adjectione Annorum signat constitutiones antiquiores, & recentiores Provinciæ; Reliqua ejusmodi signa aliunde constare quid signent.

IN

IN NOMINE DOMINI AMEN.

INCIPIUNT CONSTITUTIONES ALMÆ PROVINCIÆ TRANSYLVANICÆ FRATRUM MINORUM STRICTIORIS OBSERVANTIÆ.

CAPUT PRIMUM.

Venerabile D. ffinitorium, & Discretorium nostræ neerectæ Provinciæ Transylvanicæ Fratrum Minorum Strictioris Observantiæ, tituli S. Regis Stephani, nomine omnium qui in hanc compilationem consenserunt, promittit, protestaturque ad mensuram gratiæ divinæ, velle pro viribus observare.

I. Regulam Fratrum Minorum, juxta declarationes summorum Pontificum, signanter Domini Nicolai III. & Clem. V. nec non Innocentij XI. quæ incipit: *Solicitudo Pastoralis Officij*.

II. Constitutionem item piæ memoriæ Sanctissimi Domini Clem. VIII. de interdicta largitione munerum Regularibus utriusque sexûs, incipientem: *Religiosa Congregationes*, juxta declarationem, & confirmationem à Sanctissimo Domino Urbano VIII. editam, quæ incipit: *Nuper à Congregatione*.

1599.

15. Jun.

III. Constitutiones porrò memorati Sanctissimi Domini Clem. VIII. pro Reformat. Regularium; Item ejusdem de receptione, institutione, educatione, & professione novitiorum editas.

1603.

19.

Martij.

CAPUT SECUNDUM.

De receptione fugientium sæculum, educatione, & professione novitiorum; De apostatis, gradibus, & pœnis apostasiæ; Item de incorporatione exterorum, nec non de forma, & modo vestiendi.

§ I.

De receptione fugientium sæculum, educatione, & professione novitiorum.

I. **Q**uandoquidem oraculô Apostolicô, & experienciâ magistrâ compertum sit, totam salutem, & ruinam Reipublicæ Religiosæ pendere à receptione, & educatione novitiorum,

A

ca

ea de causa ferio inculcamus Venerab. Diffinitorio, exactam omnium eorum observantiam, quæ circa hæc à Sancta Sede Apostolica, Sacris Canonibus, & Constitutionibus generalibus ordinata dignoscuntur.

II. Proinde propriâ experienciâ, & malò nostrò edocti, quædam in hac Provincia ab antiquo constituta rati habentes confirmamus, quædam verò ex ipsis Apostolicis Constitutionibus, & Statutorum Generalium pro Strictiori observantia editis ordinationibus in memoriam singulariter revocantes, omnimodæ executioni demandanda proponimus.

III. Nullus ad habitum novitiorum admittatur, nisi prius *Const. cum de omnib. Ecclesiasticis.* constiterit ipsum habere condiciones requisitas à Xisto V. videri licet, an sit legitimo matrimonio natus; Quòd non commiserit homicidium, vel simile delictum; Quòd non sit inquisitus, aut bannitus; Quòd non habeat debita, quæ excedant suas facultates; Quòd non sit obnoxius reddendis rationibus de administratione bonorum, aut æris alieni.

Clem. VIII. Paul. III. Gregor. XIII. IV. Præterea non concedatur habitus nostræ Religionis, descendentibus ab Hebræis, vel Mauris, vel ab alijs hæreticis, quorum corpora, seu statuae fuerunt combustæ, usque ad quartam generationem.

V. Qui recipiendi sunt ad habitum, sint Catholici, de nullo errore suspecti, matrimonio non ligati, corpore, & mente sani, nullâ publicâ infamiâ notati, & excesserint 15. annos ætatis, & si pro Clericis recipiendi sunt, linguam latinam bene intelligant, qui etiam Confirmationis Sacramentum receperint saltem ante Professionem si erit possibile.

Clem. VIII. de recep. novit. VI. Eisdem condiciones debent habere, qui pro Laicis recipiuntur præter linguam latinam, & ætatem, quia nullus pro Laicis recipi potest infra vigesimum ætatis suæ annum, & ultra trigessimum, nisi esset adeò notabilis persona, ut ejus receptio, & sæculo ædificationi, & Religioni decori foret.

1728. VII. Pro more, & consuetudine hujus Patriæ, quia apud nos totius Anni decursu, diebus tam Dominicis, quàm Festivis continua sit praxis concionandi, ut de alijs extraordinariis funeralibus vel maximè (quibus ut plurimum etiam diversarum hæresum

refum sectatores utpote tollerati, sese immiscere solent) altum fileamus; Quòdque pondus addere videtur, omnes fere sacerdotes pro moderna rerum circumstantia, donec ad justum numerum exerceamus, ad prædicandum applicentur, consultò admonetur Ven. Diffinitorium " ut in recipiendo pro Clericis singularem habeat delectum, & tales recipiat, de quibus indubia spes sit in litteris eximiè proficiendi, nam è contrario, suo tempore, non nisi errorum fatio, Religionis confusio, & populorum scandala sunt apta nata sequi; Sin verò litteris, & scientia minùs exculti, vel ex necessitate Superiores instituantur, præsumptuosi fiunt, t. libus enim proprium est defectum hunc præsumptione supplere.

" Deere.
Mi. Ge-
neral. de
mandato
Iño. XII.
1695-

VIII. Non recipiantur extranei, quorum notitia haberi non potest, nisi habuerint testimonium autenticum de natalibus, moribus, scientia, & de bona conversatione, vita, ac ceteris requisitis ad præscriptum Constitutionum, & ordinationum Apostolicarum.

IX. Religiosus alterius Religionis non recipiatur, si non attulerit testimonium de vita, & moribus, à Superioribus suis, & receptus agat novitiatum, sicut & illi qui de sæculo venerunt.

Vallisol.
1593.

X. Prohibemus sub nullitate receptionis, admitti ad S. habitum illos, qui olim in aliqua Religione, vel maximè reformata novitii fuerunt.

1721.

XI. Statuitur ne indiscriminatim quicunque formali Laicorum habitu investiantur, sed primùm sine caputio, in habitu Tertiariorum, frangi illorum experimentum fiat medio Anno, ac etiam amplius, ad dispositionem Ministri Provincialis, & à caputii receptione noverint se novitiatum inchoasse; Nisi cum aliquo noto, & compertæ virtutis aliud aliquando faciendum judicaretur.

1724.

XII. Confirmatur, & inviolabili executioni mandatur antiqua Ven. Discretorij dispositio, nempe: Sufficere ad examinandum fugientes à sæculo (ob alterius Diffinitoris in longinquo positi absentiam) cum Ministro Provinciali unum Diffinitorem actualem, & alterum habitualem.

1701.

XIII. Quia, & Diffinitorio, de longinquis frequenter con-

1728.

gregando nimis molestum, Magistris onerosum, ipsorumque novitiorum debitæ institutioni deordinatum videtur, ad sacrum habitum confusum, & pro quacunque occurrentia recipere; Propterea duo anni tempora determinantur pro recipiendis novitijs: Mensis Junius, & October, nisi Ven. Diffinitorio in raro casu cum aliqua persona qualificata, ac indubiæ virtutis, aliud facere visum fuerit.

Sixtus IV. XIV. Habitum Religionis suscipientes ex indulto Apostolico à Generalibus, Provincialibus, & ipsorum Vicarijs possunt absolvi à censuris, & dispensari in omni irregularitate.

Clem. VIII. XV. Novitij statim, ac Religionem fuerint ingressi, tenentur pro recep. tur facere confessionem generalem.

novit. XVI. Pro educatione novitiorum deputentur in Capitulo, vel Congregatione, Conventus remoti, & apti pro spiritu, & extra formalem novitiatum nullus novitius longo tempore detineatur, cum non possit institui sicut decet.

Ideu.
1728. XVII. Expensis maturè utrinque rationibus, absoltè, & sub nullitate interdicitur, illegitimúsque declaratur novitiatu purè nationalis, nisi fortè defectus esset ex una, alterave parte ad sacram Religionem confugientium; Quinimò ordinatur, & infallibiliter observandum demandatur, ut pro novis, & capacibus Clericis professis, usque dum studijs applicentur, scolæ linguarum Germanicæ, & Hungaricæ promiscuè instituantur; Idipsum verò, studium nimirum linguarum, etiam in studijs litterarijs positi, hebdomodatim semel, saltem medio die exerceant.

Vallisfol. XVIII. In Capitulo, vel Congregatione intermedia Magistri novitiorum eligantur viri graves, probati, competenter docti, nec minores annis 35. prudentes, zelosi, discreti, qui habe-

1593.
Clem. VIII. ant continuam curam novitiorum Clericorum, & Laicorum, docentes eos verbis, & exemplis viam Domini, bonos mores, modum conservandi puritatem cordis, doctrinam Christianam, præcepta Regulæ; Confiteantur, & comunicent saltem bis in hebdomoda; Instruantur in officio divino, & super omnia diligentes reddantur in studio orationis, & devotionis; Ad quem finem utantur specialiter institutione novitiorum S. Bonaventuræ, cujus libellus legatur tempore refectionis ad mensam, in diebus

dictis Conventibus novitiatuum ; Hinc toto tempore novitiatûs, interdiciuntur novitiis studia scolastica.

XIX. Superioribus localibus strictissimè interdicitur, ne Clericos novitios ad labores manuales, sine consensu Magistri notabiliter distrahant, nisi subindè diebus recreationum, spacio ad summum unius horæ singulis vicibus, ut in exercitiis suo statui Clericali congruis, bis de die horam, & horam utiliùs infumere valeant ; Quando verò recreationis gratia eis, in hortos (quò professis exire licet) egredi permissum fuerit, Pater Magister, vel illò impeditò alius gravis Pater, illis semper associetur. 1727.

XX. Eadem districtione inhibetur Superioribus quibuscunque, ne quemquam novitiorum, sine urgenti, & inevitabili necessitate, in Civitates, & Oppida, sub quocunque prætextu, & vel maximè ad prandendum exire permittant, aliàs etiamsi dies talis exitûs penultimus esset ad professionem, novitius annum deliberationis ab initio incipiat. 1727.

XXI. Quia novitii Clerici in defectu professorum, in Divino officio ad versiculariatum ordinariè applicantur, ultra illa, quæ jam disposita sunt, ad decantanda benedicamina, octo tonos Psalmorum cum suis finalibus, inchoationè Antiphonarum B. Virginis post Completorium diligentissimè instruantur. 1728.

XXII. Magistri novitiorum poterunt injungere pœnitentias novitiis, sed non publicè in Refectorio præfente Guardiano, manifestabunt tamen defectus eorum ipsi Guardiano, cui liberum erit dare ipsis pœnitentias, vel committere ipsis Magistris ut imponant.

XXIII. Si propter mortem, vel resignationem opus fuerit extra Capitulum, vel Congregationem instituere Magistrum novitiorum, hoc ipsum Pater Minister faciat, cum consensu Diffinitorii. Clem. 8. de educ. Novit.

XXIV. Qui sine causa à Diffinitorio approbanda, officium Magistri novitiorum recusaverit, voce activa, & passiva privetur per sex Annos. Vallisole. 1593.

XXV. Novitii qui sunt Sacerdotes, durante Año novitiatûs, nullatenus possunt audire confessiones, & tenentur facere mortificationes sicut & alii novitii.

Clem. VIII. XXVI. Non loquantur Novitii sine licentia, & assistentia
Ibidem. Magistri, vel Guardiani, aut alterius ab ipsis deputati cum
Vallisfol. secularibus, aut etiam cum Religiosis quibuscunque.

1539. XXVII. Non ingrediantur cellas novitiorum, nec professorum, exceptâ cellâ Guardiani, & Magistri, ita ut janua possit liberè aperiri exterius; Contravenientes pro prima, & secunda vice jejurent in terra cum pane, & aqua, & faciant disciplinam; Pro tertia vice expellatur novitius è Religione; Professus pariter subeat dictas pœnitentias pro prima, & secunda vice; Tertia autem vice Guardianus mittat illum ad Provinciale, qui assignabit eidem alium Conventum, & privabit voce activa, & passiva per tres Años; Cui autem hæc privatio non competeret, deserat caputium probationis per mensem.

Ibidem. XXVIII. Pecie in Caputio novitiorum assutæ sint palmares.

Vallisfol. XXIX. Non mutetur novitius de loco novitiatus, nisi infirmitatis, vel alia urgenti causa, & in tali casu, ubi per sex menses commoratus fuerit, ibi colligantur vota Fratrum, quorum majorem partem si non habuerit, omnino emittatur ex Ordine.

Cap. Exiv. XXX. Nullus ex Fratribus immisceat se in distributione bonorum novitii, sed in hoc servetur declaratio Doñi Clemen. V. Guardianus contraveniens privetur officio, subditus declaretur proprietarius.

1717. XXXI. Statuitur, & omnimodæ executioni demandatur,
 1721. ne novitii professuri, possint quidquam pro se in testamento disponere, ut puta pro novis vestibus, breviario, & aliis hujusmodi; Non tamen prohibentur ex charitate similem dispositionem facere pro aliis connovitiis.

Conc. Trid. XXXII. Nemo audeat precibus, aut promissionibus inducere novitios ad professionem faciendam, vel subornationibus, *Sessi. 25.* aliisque modis illicitis, illos ab emittenda professione impedire, *cap. 18.* v. g. si mutaretur novitius de uno loco ad alium, & extorquerentur vota &c. Superiores contravenientes sint ipsò factò privati officio, & subditi votò per sex Annos, ac etiam gravius puniantur, & tam isti, quàm illi mancant excommunicati.

XXXIII. Ad evitanda plurima satisque comperta incommoda, nec non libertatem in violatè conservandam, decernitur, quòd omnia scrutinia, quibus novitii per annum ter, post singulos quatuor menses exponuntur, fiant per ballotationes; Quorum si quis non tantùm majorem partem non habuerit, verùm etiam in paritate votorum, è Religione statim, & omninò emittatur; In hoc enim Patres Provinciales nìl juris habent in favorem novitiorum decidendi. “ Ex constitutione Capituli Generalis Romæ edita. “ 1679. 20. Maji. num. 19.

XXXIV. Vocem approbativam, vel negativam pro novitiis non habent extranei, “ quò nomine veniunt Religiosi aliorum Conventuum, “ & à fortiori exterarum Provinciarum alumni, nisi unò annò completò legitimè fuerint in Provincia antea incorporati. “ Vallisfol. 1593. “ Prov. 1728.

XXXV. Non admittatur novicius ad professionem, si non sciverit memorià doctrinam Christianam, præcepta æquipolentia, & illa, quæ habent vim præcepti in Regula, & si est Clericus, sciat ordinare Divinum officium, qui aliter admiserit, suspendatur ab officio si est Guardianus, & privetur, si est Magister novitiorum. Vallisfol. Ibid.

XXXVI. Proferretur Religio, & intimetur novitiis quando recipiuntur ad habitum, ac etiam ante professionem, quòd si ipsi falsò constare ostendent conditiones supra notatas, & requisitas à Summis Pontificibus; Vel si laborent leprâ, morbò gallicò, caducò, vel aliò contagiosò, & hoc siluerint, vel absconderint, quòd Religio non obligatur ipsis, & quantum est ex parte sua, ex nunc pro tunc professio quam emiserint, annullatur, & sibi reservat ejectionem illorum, quotiescùnque placuerit, licet elapsum sit quinquennium, quia talis professio facta est in fraudem, & contra Religionis expressam voluntatem; Hæc tamen reservatio non poterit prodesse talibus professis, qui quantum est ex parte sua, manebunt obligati, & iste actus intimationis simul cum professione conscribatur, & referatur in librum consuetum. Vallisfol. 1593.

XXXVII. Professionis peractæ memoria notabitur cum nomine, cognomine, Patriâ, subscriptione profitentis, & aliorum trium Patrum, nec non die, loco, & Año in libro ad hoc destinato, Salmant. cap. 2.

to, ad authenticam facti memoriam, in quo etiam notabitur dies quò habitum recepit, ut sciatur quando absolvit Annum probationis, qui non debet esse interruptus, aliter professio esset nulla; Ideo declaratur, quòd si exierit novitius prima vice è novitiatu sine licentia, sive dimittat habitum sive non, perdit totum tempus præteritum quò fuerat in novitiatu, poterit tamen iterum recipi, & de novo incipere Annum probationis; Si verò secunda vice exiverit, non potest amplius admitti, & semel expulsus non possit recipi, nec in illa, nec in alia Provincia.

Clem. VIII. XXXVIII. Juvenes professi tam Clerici, quàm Laici, manu-
Const. Cum teneantur à Guardianis cum iisdem mortificationibus, & rigo-
Regular. re, sicut erant in novitiatu, saltem per tres annos sequentes,
 §. 28. & post professionem autem manebunt in professoriis, vel destinen-
 29. tur ad studia cum obligatione professoriatûs.

XXXIX. Clerici toto tempore clericatûs, & Laici per 5.
 “*Roman.* Años “ post novitiatum, recognoscant culpam suam in Refecto-
 1688. rio ter in hebdomada, feria 2da. 4ta. & 6ta. in qua faciant disci-
 plinam, comedant in terra secundùm antiquã consuetudinẽ.

Romana. XL. Prædicti non loquantur cum sæcularibus, & multò mi-
 1639. nùs cum mulieribus sine licentia, & assistentia Superioris, vel al-
 terius Patris gravis; Contraveniens si est subditus, toties quoti-
 es jejuret in terra in pane, & aqua, & Guardianus puniatur à
 Patre Ministro.

XLI. Sub iisdem pœnis totò istò tempore non possunt scribere,
 nec recipere literas sine licentia Superiorum, quorum consci-
 “*Roman.* entia gravatur in hoc; “ Nèque durante tempore clericatûs
 1642. potest mitti ab aliquo superiore extra Provinciam, etiam causa
 studii, sed studeant in sua Provincia.

Salmant. XLII. Nullus Laicus potest fieri Clericus sine licentia capitu-
 cap. 2. li Generalis, in quo bene examinetur spiritus, & sufficientia ipsi-
Roman. us. Quòd si transferit ad statum Clericalem, computet suam an-
 1615. tiquitatem à die Clericatûs, & non à die receptionis habitûs.

“ Qui verò sine legitima causa fecerit hunc transitum, redeat ad
 1638. pristinum statum Laicalem, licet esset Sacerdos, corona Clericalis
 deponatur ipsi, & non permittatur recitare officium Clerico-
 rum, sed Laicorum, & destinetur per duos annos sine caputio
 ad exercitia humilia coquinæ. XLIII.

XLIII. Et ne talis præsumptio cadat illis in mentem, prohibetur Lajcis habere libros in cella, sine expressa Patris Ministri licentia, præter Regulam, & unum, alterumve spiritualem.

§ II.

De Apostatis, gradibus, & pœnis Apostasiæ.

- I. **Q**uicumvis per leges, & inmemorabilem Ordinis consuetudinem, illi sunt apostatæ, qui cum habitu, & socio, vel sine habitu, & socio, non impetratâ prius licentiâ à Superiore, exeunt è Conventibus, licet sub prætextu recurrenti ad Prælatos; nihilominus quia hæc culpa suos habet gradus, ut proportionata applicetur pœna, ordinantur sequentia statuta. *Salmant. cap. 2. Trid. Sef. 25. c. 4. Vallisfol. 1593.*
- II. Imprimis autoritate Apostolica in hac parte concessa, & in virtute præsentis statuti, declarantur excommunicati omnes nostri apostatæ. *Inoc. IV. ut Apostatas. Vallisfol. 1593.*
- III. Præcipitur Superioribus localibus, ut apostatas denunciarent excommunicatos in refectione immediatè sequenti, & statim moneant Ministrum Provinciale, ut illos notet in libro apostatarum, pro noticia excessus apostasiæ post eorundem reditum.
- IV. Qui sine licentia tacita, vel expressa sui Superioris, exierit è Conventu, & morabitur extra per diem naturalem, committet apostasiam levem, & erit incarceratus per tres dies, privatusque voce activa, & passiva per tres annos; hisdem pœnis subiacet, qui egressus sine licentia sub prætextu recurrenti, directè, & effectivè ad Superiorem recurrerit. *Ibidem.*
- V. Qui egressus cum licentia, pernoctabit extra Conventum (licet sit Conventus Ordinis) sine licentia, & necessitate, committit apostasiam leviolem, cujus pœna est carceris duorum dierum, & privationis voti per duos annos. *Ibidem. Salm. cap. 2.*
- VI. Qui autem egressus sine licentia, redibit eadem die, committit apostasiam levissimam, pro qua debet incarcerari per diem, & per annum privari voto. *Ibidem.*
- VII. Qui multiplicabit supradictos casus apostasiæ, multiplicentur ipsi etiam pœnæ taxatæ, & cui non conveniat privatio voti per annum, per mensem deferat probationis caputium. *Ibidem. Rom. 1639.*
- VIII. Per tres dies morari extra Conventum, licet sub prætextu adeundi Superiores, si hoc fiat sine licentia est apostasiæ gravis, *Ibidem.*

vis, & sua poena pro prima vice erit mancipatio carceris per tres dies, jejunium in publico refectorio in pane, & aqua, & privatio suffragiorum per tres annos. Pro secunda vice duplicentur dictæ poenæ, & ferat probationis caputium per tres menses, & habeat ultimum locum inter illos qui sunt suæ professionis. Pro tertia, & quarta vice puniatur poenâ apostasiæ gravioris, & gravissimæ, & cui non conveniat privatio voti, recognoscat culpam tanquam novitius per annum, vel ultra, juxta gradum apostasiæ.

Ibidem. IX. Qui autem morabitur extra Conventum ut supra per
Roman. octiduum committit apostasiam graviolem, & debet incarcerationi per tres menses, & jejunare in pane, & aqua in publico refectorio per tres dies in qualibet septimana, feria sexta facere disciplinam, & maneat privatus votò per sexennium. Secunda vice sit privatus perpetuò voce activa, & passiva, maneat in carcere per annum, & per tres menses ferat probationis caputium, quò tempore singulis sextis feriis faciat disciplinam in publico refectorio, habeat ultimum locum in suo ordine, lavet scutellas, & non egrediatur de Conventu, nisi occasione processions, & utilitatis publicæ. Tertia vice mittatur ad triremes ad arbitrium Diffinitorii.

April. X. Qui ulterius relicto habitu non rediret per spatium duorum mensium, vel cum habitu non rediret per duos menses, ad instar illius, qui committit apostasiam gravissimam debet pro prima vice incarcerationi per tres menses, ferre caputium probationis per tres Annos, in quibus singulis feriis sextis debet jejunare in pane, & aqua in publico refectorio sine caputio, & privari votò per duos Annos, habere ultimum locum in suo ordine, toto dicto tempore lavare scutellas, & pro carcere habere Conventum, ex quo exire non possit, nisi pro processionibus, & propter publicam utilitatem. Pro secunda vice duplicentur illi supradictæ poenæ, & etiam augeantur ad arbitrium Diffinitorii.

Ibidem. XI. Pro tertia vice, vel expellatur extra ordinem, tanquam
Roman. incorrigibilis, vel mittatur ad triremes per decennium, & si supervixerit, & fuerit in sacris, declaretur perpetuò suspensus, & quando non conveniret ipsi privatio voti in graviore apostasia, recognoscat culpam tanquam novitius per duos annos, & in gra-
vissi-

vissima apostasia per quatuor annos, ac faciat disciplinam singulis feriis sextis, durante dicto tempore.

XII. Ille, qui sine necessitate iverit ad alium locum, vel in itinere extra viam, ultra impetratam licentiam, vel excesserit tempus in ea præscriptum, vel iverit de uno loco in alium sine socio, declaratur incurrere apostasiam, aut levem, aut gravem, secundum excessum, Prælatorum iudicio.

Ibid. Neapol. cap. 27.

XIII. Non licet exire extra terminos Conventuum, vel Provinciarum, cum obedientialibus Provincialium, vel Generalium, nisi prius ostendatur obedientia Provinciali Superiori locali, vel Generali Provinciali; Qui si procul fuerit, & negotium non patitur dilationem, iudicio Superioris localis, præsentibus testibus ostendat obedientiam, & per litteras significet suum recessum Provinciali, & Superiori locali ad calcem obedientiæ notet diem, quò recessit è Conventu. Regressus deinde teneatur certiore facere de hoc suum Provinciale per litteras; Qui aliter fecerit declaretur incurrisse apostasiam magis, vel minus gravem iudicio Prælati.

Salm. c. 2. Vallisfol. 1593.

XIV. Non potest Superior localis mittere Fratres extra terminos suæ quæstæ, nisi à Provinciali talis facultas illi fuerit concessa, aliter faciens Superior localis, privetur officio, & Frater qui fuit missus ab eo, committet levem apostasiam.

Ibidem.

XV. Licentia Patris Generalis eundi extra Provinciam, debet exequi in spacio duorum mensium, aliter nulla sit, & qui cum illa ambulaverit transactis mensibus duobus, committet apostasiam gravem, vel graviorem, iudicio Provincialis.

Salm. cap. 15.

XVI. Si præter apostasiam adsit suspicio alicujus delicti commissi ab apostata, ordinatur Provinciali, sub pœna privationis officii, ut de hoc formet processum juridicum, & illum conservet in archivio, ut redeunte apostata possit procedi contra ipsum.

Vallisfol. 1593. Roman. 15. 75.

XVII. Teneantur Provinciales statim monere Procuratorem Generalem de apostatis, qui extra suas Provincias fugerint; Ne ullus Provincialis audeat in sua Provincia, vel Guardianus in suo Conventu retinere apostatam aliquò modo, sed postquam absolverint illum remittant cum litteris testimonialibus in suam Provinciam. Qui contra fecerit privetur officio; Quæ pœna

Paris. 1579. Roman. 1571.

fulminatur etiam contra illos, qui postquam absolverint apostatas mittunt illos ad curiam Romanam, vel ad præsentiam Patris Generalis, vel alibi extra ipsorum Provincias.

Salm. cap. 2. Valliso. XVIII. Si contingat procuratorem Generalem Reformati-
1593. onis absolvisse, & remisisse apostatam ad suam Provinciam, hoc intelligatur de solis pœnis apostasiæ, non autem aliorum delictorum quæ commiserint, quæ spectant ad ordinarios, nisi Pater Generalis aliud judicaret, & ordinaret.

Ibidem. Sixtus V. XIX. Ut cognoscantur apostatæ, præcipitur, ut nullus extraneus admittatur ad Conventum; nisi prius ostenderit obedientiam Superiori, nisi esset aliquis Pater gravis, & notus, de quo tale delictum non præsumeretur; Qui contrarium fecerit privetur officio, ad arbitrium Provincialis.

Neapol. cap. 29. XX. Quando regreditur apostata, solemniter in communitate Fratrum absolvatur ab apostasia, juxta formam quæ præscribitur, faciendo disciplinam per spacium unius *Miserere*, & jejunet in pane, & aqua in publico refectorio, & etiam puniatur gravius ad arbitrium Superioris.

Valliso. XXI. Renuentes apostatæ subire prædictas pœnas, sint ad
1593. alias omnino adstricti, etiam cum auxilio brachii sæcularis.

Salm. c. 2. Valliso. XXII. Declaramus, quòd omnes Provinciales, & Superiores
1593. locales, habeant facultatem excommunicandi, capiendi, & incarcerandi apostatas extraneos, qui ad illorum Provincias, vel Conventus venerint, quod in casu necessitatis communicatur etiam autoritate Apostolica subditis.

Ibidem. Congreg. Roman. XXIII. Ideo bene attendant Superiores, ne per loca suæ jurisdictionis vagentur apostatæ, sed procurent illos statim capi, & incarcerari, dummodo sine scandalo possint hoc facere, & sub
1642. pœna privationis suorum officiorum Ministri non mittant Fratres, nec solos, nec cum Tertiariis associatos.

XXIV. Deinde ad reprimendam audaciam apostatarum ordinamus, ut nullus apostata possit promoveri ad officia ordinis, nisi laudabiliter vixerit per decem annos post apostasiam. Quod
Roman. 1639. si cum aliquo Patre qualificato post medietatem pœnitentiæ utendum esset misericordiâ, conceditur, ut Capitulum Provinciale possit dispensare, cum majori parte votorum secretorum.

§ III.

De incorporandis, & incorporatione.

I. **U**Ltra illa, quæ in constitutionibus generalibus circa hanc materiam disposita inveniuntur, placuit Ven. Discretorio sub nullitate incorporationis superaddere sequentia: “ Ut “ 1728. incorporandus fixè in eodem Conventu, integrum deliberationis Annum de momento ad momentum peragat; Intra illud autem tempus sub nullo prætextu egrediatur, sed tantum causa publicæ processionis, & associandorum cadaverum in nostra Ecclesia tumulandorum; Interea in sacrarum Missarum devotissima celebratione, chori, & aliorum communium spiritualium exercitiorum frequentatione sese diligenter occupet. Intra illud ipsum porro deliberationis spacium, prædicationis munus (utpote cum hac dispositione incompatible) illis absolutè interdicitur.

II. In fine anni deliberationis, à Patre Guardiano loci exponatur communitatis judicium per vota secreta; Ex quo scrutinio Fratres Laicos exclusos volumus, si Sacerdos sit pro quo suffragia expetuntur. Si quispiam igitur illorum majorem partem affirmativam obtinuerit, Superior localis de hoc ipso Ministrum Provinciale informet, qui de consilio Diffinitorum talem incorporabit. Facti autem memoriam, suæ, Diffinitorum, ac incorporati propriæ manûs subscriptione firmatam, in librum Provinciæ reponet. 1728.

III. Post incorporationem tantum illos præcedat, qui fuerunt induti post suam incorporationem: concedimus tamen Capitulo Provinciali, ut possit dispensare in hac præcedentia cum aliquo Patre gravi, si expediens videbitur. Vallisole. 1593.

IV. Ad præscriptum Constitutionum generalium, & mentem Venerabilissimi Discretorii generalis Rom. Anno 1651. cap. 2. declarat Ven. Discretorium Provinciale “ non fuisse voluntatem, nec esse futuram, Visitatores Commissarios (ob exantlatos in Provincia labores, & munia laudabiliter præstita) per assumptionem in Patres Provinciæ, eidem incorporare, vel incorporasse, aut Patrum Provinciæ propriè dictorum juribus, & privilegiis cumulasse, vel cumulare voluisse, sed ad summum assum-

psit eisdem ad participanda specialia suffragia sacra Fratrum in vita, & morte.

§ IV.

De forma, & modo vestiendi.

I. **U**Ltra disposita in Constitutionibus generalibus, quæ ad unquam observari cupimus, & mandamus, causâ laudabilis uniformitatis seriò introduci, ac etiam continuari ordinamus formam caputii in Ve. Capitulo de Anno 1727. propositam, & approbatam; Qua de causâ Superiores locales omni diligentiam adlaborabunt formam illam in tela, aut assere, pro suis Conventibus, & Residentiis procurare; Fratribus verò sartoribus sub pœna portandorum capparonum præcipimus, ne ad suum libitum formam receptam truncent, oblongent, & quomodocumque immutent.

II. Ob eandem rationem seriò advigilare, & suis exemplò præire debent Superiores, ut chordæ tam Fratrum, quàm Patrum sint omnes uniformes, & honestæ, sed nullatenus curiosæ, aut delicatæ, nec nimium abjectæ, sed medium tenendum;

“ 1728. “ Chordâ autem ex simplici canabe ab opificibus funifactoribus elaboratâ, nullus planè superciliosè, vel ut singularis habeatur, audeat seipsum cingere, sub pœna Superiori majori arbitraria.

Salmant. cap. 3. III. Strictissimè, & sine ulla exceptione mandatur, ne ullus deferre crepidas, calceos, & tibialia, nec in publico, nec in privato, sub pœna jejunandi in terra cum pane, & aqua, tenendo ante se illud, in quo commiserit defectum; Si emendatio non sequatur, privetur voce activa, & passiva per duos annos; “ *Suñ. 28.* Superiorum conscientias in hoc onerari volumus, ut abusus contrarios non tantum verbis, sed exemplò præcipuè extirpare studeant.

IV. Inhibemus pariter omnibus, ne in Civitatibus, & Oppidis, quocumque anni tempore contra universalem totius Ordinis consuetudinem, sine mantellis, religiosæ honestatis ornamentis incedere audeant, prout etiam in publicis quibuscumque processionibus; Pileos verò, & capitegia cujuscumque formæ, & “ 1721. quocumque nomine nuncupata, & nominatim Kutsmas “ absolute

lutè abrogamus, tam in publico, quàm in privato, foris vel maximè; In Conventibus verò, & Residentiis quicùnque contrarium tentaverit, admonitùsque non respuerit, secunda vice culpam in Refectorio publicè recognoscat, pileò de collo pendente; Permittuntur autem tempore nimis rigido itinerantibus tegumenta capitis ab antiquo in Provincia usuata, in Conventibus verò, & Residentiis non, nisi de expressa Superioris licentia, vera necessitate exigente, & hoc tantummodo in privato.

V. Galleri pariter grissi coloris à solis itinerantibus contra pluvias, & solis æstus, rationabiliter deportari possunt. "Chiroteas autem æstivas cujuscùnque materiæ, ut levis, & immortificati animi indices sub prædictis pœnis omninò tollimus, & interdiciamus.

ViSor.

1694.

n. 39.

"1728.

VI. Quandoquidem rasura ad decentem corporis habitudinem spectare noscatur, ordinamus, ut ad præscriptum constitutionum generalium omnes in communi nemine exceptò, certà, & à Superiore locali determinandâ die, spaciò quindecim dierum radantur adæquatè, id est in capite, & barba simul; Si quis sine legitima causa, & ratione à Superiore approbanda neglexerit, vel secus quàm ordinatum est, se radi curaverit, prima vice faciat publicè disciplinam spaciò Psalmi *Miserere*, aliàs comedat in terra panem, & bibat aquam, sine ullius alterius obsonii indulgentia.

VII. Ad tollendam justam admirationem, & crism præcipuè sæcularium, studiùmque laudabilis uniformitatis conservandum, sub iisdem pœnis interdicitur, ne quispiam mystacem, etiàm quantulamcùnque nutriat, sub pœnis numero præcedenti taxatis.

CAPUT TERTIUM.

De Divino officio, mentali oratione, recollectione, aliisque publicis devotionibus, & sacris actionibus: De refectioe, jejunio, & multiplici, ac inutili è Conventibus egressu.

§ I.

De Divino Officio.

I. **A**uditò primò signò campanæ, omnes Fratres legitimè *Salm. c. 3.*
non

Roman. non impediti convenient ad chorum, ibique cum silentio, & oratione corda sua Domino præparent; Deinde cum Religiosa gravitate, voce sonora, pausa competenti recitent, vel cantent horas Canonicas sine fractione cantûs, & contrapunctis; Non in-

1575. &
1587.
Vallisfol.
1593.

nitantur subfellis maximè ad *Te Deum laudamus*, *Magnificat*, ad *Benedictus*, *Nunc dimittis*; Negligentes graviter puniantur, & Superiores locales conniventes in hoc, eodem modo puniantur, à Ministro, vel Visitatoribus.

Tolet. II. In choro non contendatur de rubricis sub pœna disciplinæ, sed in dubiis standum est determinationi, seu decisioni rectoris, aut Vicarii chori, qui in Capitulis, & Congregationibus eligantur, saltem pro Conventibus principalibus, in aliis verò hoc officium præstabit Guardianus, vel Vicarius Conventûs, juxta dispositionem Diffinitorii.

1633.

Salm. c. 3. III. Quilibet Frater, qui non fuerit occupatus publicis officiis, vel aliò legitimò impedimentò, non interfuerit horis Canonicis, præsertim matutino, in prima proxima refectioe recognoscat culpam, & detur ipsi pro pœnitentia, ut expansis brachiis oret quinque Pater, & quinque Ave Maria; Pro secunda vice in eadem hebdomoda, relinquat pitantiam; Quòdli fuerit in hoc defectuosus, toties quoties faciat disciplinam, quam etiam faciet Guardianus si fuerit negligens in exequendo dictas pœnas.

Neapol. cap. 1.
Vallisfol.
1593.

IV. Omnes Laici præsentabunt se in choro ad initium Matutini, & ad *Te Deum laudamus*, dū verò *Te Deum* non dicitur, comparabunt ad initium Laudû, contravenientes puniantur ut supra.

V. Nullus exeat ab officio Divino, communi oratione, & refectioe, sine licentia Superioris, sub pœna arbitraria.

1728. VI. Non esse meram opinionem, sed certissimum experimentum, exempla Prælatorum validissimos esse stimulos, tam ad observantiam, quàm ad relaxationem; Ea de causa Guardianis sub pœna suspensionis ab officio, ac etiam privationis, si moniti non resipuerint, gravissimè demandatur, ne seipos sub prætextu œconomix, aut alio quovis adornato titulo ab obsequio chori nimium notabiliter abstrahant, cum oraculò Divinò adpromissum sit, quærentibus primùm Regnum Dei, omnia temporalia indubiè esse adjicienda.

VII. Quandoquidem S. Mater Ecclesia inter ritus Festorum, usque ad decorum decreverit, ut alia solemnia, alia solemniora, alia denique essent solemnissima; "Hinc non abs re graviter, & "1728. absolutè interdiciamus Superioribus locorum, ne ad suum libitum solemnitates instituant, aut legitimè institutas destituant, sed seipfos sequenti accomodent normæ, prout etiam in tabulis singulorum Conventuum, & Residentiarum in Choro, aut Sacristia appendendis publicè videnda exhibebitur.

VIII. Matutinum recitetur semper duodecimâ noctis, nisi quandòque propter lucrandas indulgentias in Festo Corporis Christi, Immaculatæ Conceptionis B. M. Virginis, & infra octavas eorundem Festorum præoccupandum videretur. Prima horarum Canoniarum junctâ Tertiæ, diebus serialibus horâ sextâ matutinâ, Dominicis verò, & Festis diebus horâ septimâ; Sexta, & nona, horâ decimâ Dominicis verò, & Festis diebus post concionem; In maximis verò Festivitatibus, de expressa licentia Superioris possunt omnes istæ quatuor horæ unâ absolvi.

IX. Admonenrur Superiores locorum, sub gravi conscientiaæ onere, ne de facili permittant sine inevitabili necessitate per solos clericos chorum peragi. 1727.

X. Siquidem apud nos antiqua, & continua consuetudo est 1728. Vesperas cum Completorio unâ, & consequenter absolvendi, servetur inviolabiliter etiam post hac, prout etiam tempus pulsandi ad vespervas, in hyeme horâ tertiâ, in astate verò mediâ quartâ.

XI. Non obstante quacúnque in nonnullis recentioribus locis introducta praxi, modum cantandi vespervas in suum pristinum statum reduci mandamus; Nimirum: *Domine ad adjuvandum me festina*; *Gloria Patri*, &c. sine organo decantetur, post hæc ex Antiphonario conveniens Antiphona ab omnibus decantetur, hæc absolutâ duo Versicularii intonabunt Psalmum, tonò ibidem appositò, reliquum Psalmi versiculum prosequetur pars chori, Officiatori correspondens, reliquum Psalmum usque ad finem modulabuntur alternatim; Post *Gloria Patri*, &c. Organista ludet præambulum, intra quod chorus submissè repetet Antiphonam, & sic de ceteris. Hymnus cantetur in Organo alternatim, prout & canticum *Magnificat*, nec non *Benedictus Dominus Deus Israël* ubi cantandum erit. C XII.

XII. Ut verò tam decori, quàm etiam tempori maturè confu-
latur, statuitur ulteriùs, ut Superiores desvescere faciant quos-
dam ab obsonò, & contra concentum harmonicum, ludima-
gistrorum cantandi more, ne videlicet in medio, & sine ver-
sum Plalmorum nimiam faciant protractionem, sed ita quisq;
seipsum attemperare studeat, ut quemamodum filum uno ictu
præciditur, sic simul in pausis desistant, ne ullus vel sibi placere,
aut suæ vocis sonum venditare meritò præsumi possit; Defectu-
osi reprehendendi, sin verò se non emendent, Superiorum ju-
diciò etiam publicè puniendi erunt.

1728. XIII. In Festis Natalitiis, Circumcisionis, Epiphaniæ Domi-
ni, Paschatis, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, Im-
maculatæ Conceptionis, Purificationis, Annuntiationis, As-
sumptionis, & Nativitatis B. Mariæ Virginis, S. Regis Stephani,
S. Josephi, S. Joannis Baptistæ, Sanctorum Apostol. Petri, & Pauli,
Omnium Sanctorum totius Ecclesiæ, Dedicationis, & Tituli
Ecclesiarum, Portiunculæ, S. P. N. Francisci, S. Antonii de Padua,
S. Bonaventuræ, & S. Claræ Virginis utraque Vesperæ integræ,
Te Deum laudamus, nec non sacra Missa cū adstantiis decantetur.

1728. XIV. Pariter in diè Capituli triennalis, & Congregationis
intermediæ, in ipso loco congressus; In solemnè invocatione
Spiritûs sancti, causa publici boni, & gratiarum actione pro
regravissima; In solemnè depositione defunctorum in nostris
Ecclesiis tumulandorum si fiant congruæ expensæ; Item in diè
depositionis cujuscunque nostri Religiosi; In commemoratione
omnium fidelium defunctorum, & quancumque celebrari con-
tingit officia defunctorum duplicia ex præscripto Constitutionum
generalium, sacra Missa cum adstantiis solemnè celebretur.

XV. Excubias, seu vigilias agere de nocte extra Conventus,
& domicilia nostra Religiosa penes cadavera defunctorum quo-
rumcunque absolutè, & sine ulla exceptione interdiciamus, sub
pœnis Superiori majori arbitrariis. Et si quis post notitiam hujus
prohibitionis contrarium facere præsumperit, etiam de consen-
su Provincialis, convictus suspendatur ab officio.

XVI. Ne contra ordinationem Apostolicam sanctissimi Doñi
Urbani VIII. cum animarum pernicie abuti contingat, cum
con-

consuetudine exeundi ad exequias defunctorum, qui non sepe-
liuntur in Ecclesiis nostris, ordinatur, * ne pro hujusmodi asso-
ciationibus quidquam certæ pensionis, ex condicito præcipuè
pretendatur, minus exigatur, sed spontè oblatâ elemosinâ sint
contenti.

XVII. Defuncto Summo Pontifice, vel Protectore, Genera-
li, vel Vicario Generalibus Ordinis, & Commissario Generali
Cismontano, quilibet Sacerdos celebret tres Missas.

XVIII. Donec numerus Sacerdotum sufficienter excreverit 1728.
singuli Patres celebrent tres Missas pro defunctis Sacerdotibus,
pro Fratibus professis Clericis, & Laicis duas, pro novitiis ve-
rò, qui in favorabilibus veniunt nomine Religiosorum, unam,
Fratres Clerici professi, & novitii totidem officia defunctorum,
Laici professi, ac etiam novitii recentia *Pater noster*, & *Ave Maria*,
cum *Requiem æternam*; Ad tollendos verò in hoc, & simili casu
serupulos officiatorum, declaramus, non teneri illos in supple-
mentum numeri Missarum aliam quartam celebrare.

XIX. Quandoquidem in cunctis, sed vel maximè in gravissi- 1728.
mi momenti negotiis, condeceat minores saniori majorum judi-
cio, ac sanctionibus sese attemperare, hocque in primis locum
habere debeat in sacrorum rituum, ac divini obsequii observan-
tia; Quoniam verò apud nos ab inmemorabili ætate in usu fuerit
tempore Adventûs Missam votivâ de B. Virg. *Rorate* nuncupa-
tam singulis diebus Adventûs (exceptis Dominicis, Festis S. An-
dræ, Immaculatæ Conceptionis, S. Thomæ Apostoli, & vigilia
Nativitatis Domini) juxta cõmuniter, & ab omnibus Statibus
Ecclesiasticis pariformiter usuatam consuetudinem decantari;
Hinc omninò interdiciamus contrariam praxim inducendi in iis-
dem locis nostris, ubi necdum ceptæ sunt Missæ *Rorate* cantari in
præfatis Festis, & Dominicis, sub pœnis suspensionis ab officiis ad
bimestre Superioribus localibus contrarium non tantum man-
dantibus, sed etiam solum permittentibus.

XX. In Festivitatibus sanctissimi Nominis Jesu, Transfigu- 1728.
rationis Doñi, Visitationis B. Virginis, Sanctorum Apostolorum,
& Evangelistarum, Conversionis S. Pauli, S. Patris Dominici,
S. Laurentii, Utriusque S. Crucis, S. Regis Ladislai, S. Emerici

Ducis, S. Adalberi, S. Martini, & S. Elizabeth Hungariæ, Sanctorum Ordinis secundæ classis, & celebritate Festorum fori, necnon Omnium SS. Ordinis nostri, primæ tantum Vesperæ cantentur, & *Te Deum laudamus*. Missa verò Conventualis cum ceroferariis, thuriferario, & uno alio ministro peragatur.

XXI. Officium B. Virginis ad præscriptum rubricarum Breviarii Romani, continuò, & incessanter peragatur, in quo ommittendo nemo dispensare præsumat, præter Superiorem Provinciam, vel localem in ejus absentia. Idem tamen Superiores, in locis vel maximè studiorum, “ poterunt in hoc dispensare in magnis Solemnitatibus, obgraviores, & prolixiores in servitio divino labores.

XXII. In memoriam signanter revocamus, & omnimodæ executioni demandamus Constitutionem sanctissimi Doñi Clementis VIII. pro reformatione Regularium editam, numero “ 1728. primo sub pœnis in eadem contentis; “ Circa Concionatores verò oportet hoc in passu indulgentius agere, quandoquidem apud nos, præter alias extraordinarias, toto anni tempore currant conciones Dominicales, & Festivales; Decernimus igitur illos non tantum ipsa die concionis, sed etiam præcedente, & * subsequente diebus eximendos esse ab obsequio chori. * Cæterum discretioni Superiorum relinquitur, ut ubi frequentiores sunt conciones, ob circumstantias personarum, & specialium meritorum, quoad exemptionem à chori obsequio amplior etiam fiat reflexio supra Concionatores.

XXIII. In insignioribus Civitatibus, & Oppidis tolleratur consuetudo, & ubi non est, recipi mandatur, ut proportionaliter ad numerum Sacerdotum, in tabulis refectorii, singulis diebus Sabathinis adscribantur per hebdomadam certis horis nominatim celebraturi sacras Missas. Qui verò ad signum datum, vel requisitionem Sacristæ ex ignavia non comparuerint, à Superiore loci iteratò admoniti, & nihilominus in sua segnitie deprehensi, in publico refectorio disciplina flagelli, ac etiam pro repetitæ ignaviæ ratione, refectio in pane, & aqua pœnis plectantur; In pagis autem juxta antiquam consuetudinem diebus Dominicis, & Festivis post concionem, aut si illa non habeatur, decimâ horâ pro omni occurrentia una Missa omninò legatur. XXIV.

XXIV. Festa Patronorum Regni Hungariæ, prout etiam aliàs fuit ordinatum, celebrentur eodem ritu, quò à Dyoccesanìs conseverunt celebrari.

XXV. Sanctissimus Dominus noster Benedictus XIII. in Concilio Lateranensi Anni Jubilæi 1725. celebrato titulo sexto, cap. quinto, Episcopis seriò demandavit, ut in conferendis Canoniciatibus (respectibus quibuscùnque, signanter carnis, & sanguinis sepositis) cæteris paribus semper, & præcipuè eos aliis præferant, qui cantum Gregorianum exactius callent; Hinc non abs re constitutum fuit in alma Provincia, “ & nunc de novo confirmatur, ut illi, qui Fratres in cantu Gregoriano sedulò instruxerint, si cæteroquin bonis moribus, aliisque de jure requisitis commendabiles inveniantur, hòc ipsò habeantur graduatiores, habiliorésque ad officia, & dignitates. “ 1721.
 1728.

XXVI. In Conventibus, præcipuè ubi studia sunt, si fieri possit instituantur Vicarii chori, sin minùs Vicarii Conventùs tales, qui juventutem certis temporibus in Cantu Gregoriano instruant; Quem in finem, sufficet ut quivis sibi ex Cantionali Csikiensi regulas cantùs in scripta redigat, & juxta hoc singulis Dominicis unâ horâ in schala musicali, & solmizationibus exerceatur; Postquàm verò illorum sufficientem acquisierint notitiam, subsequenti Festivitatum cantum de Antiphonario, & Graduali, præcedente Dominica in refectorio, & nullatenus in choro, practicè prævideant. 1728.

XXVII. Experienciâ constat, etiam Organistas pleròsque, & reliquorum choristarum plurimos, canticum *Magnificat* in primo, & octavo vel maximè tonis ignorare ad bonum, & harmonicum concentum modulari, igitur & hoc ipsum diligentissimè tam ab his, quàm ab illis addiscendum demandatur juxta tabulam ad hoc proponendam. 1728.

XXVIII. Bene notum est, quàm frequenter, & districtè interdican Statuta generalia Ordinis, in nostris Ecclesiis omnes cantus figuratos; Proinde hoc ipsum districtè, & sub pœna suspensionis ab officio Superioribus localibus observandù demandatur, qui si nihilominus similia non tantùm permittere, sed contumaciter continuari curaverint, convicti, officiis destituantur; 1728.

Sitamen in raro casu aliquis Magnas, & insignis benefactor, p̄ suos, vel alienos musicos in sui presentia cuperet talem musicã, nullatenus esse inurbanè denegandam. Porro Pater Provincialis Admodum Rd̄s imponat aliquibus musicis gnaris, & tersè scribere scientibus, ut devotissimas Missas, ex aliis Provinciis à majoribus nostris hunc in finem procuratas, concinnè in folio tot exemplaria exscribant, quot Conventus solemniores reperiuntur, nec Missæ in gradualibus positæ negligentur, cum pleræque illarum modernis novis sint suaviores, dammodo veniant in usum, pariter Antiphonæ *Gaude Dei Genitrix*, *Benedicamina*, *Toza pulchra*, & toni Psalmorum cum suis finalibus descriptæ comunicentur omnibus Conventibus.

XXIX. Ad laudatissimam multarum Provinciarum consuetudinem, hortamur in primis Superiores locorum, reliquis autem (exceptis Patribus Provinciæ Emeritis, Diffinitoribus, Lectoribus S. Theologiæ actualibus, & habitualibus, necnon Concionatoribus, die quo non concionantur) legitimè non occupatis imponimus, ut diebus Dominicis, & Festivis ad Missam in choro decantandam compareant.

§ 11.

De Mentali Oratione, & Recollectione.

- I. **I**ndubium assertum, & multâ experienciâ compertum omnium asceseos Magistrorum sentimentum est, exercitium mentalis orationis præcipuum remedium esse, non tantùm ad recolligendum spiritum quantumcùnque dissipatum, fovendamque animæ devotionem, sed etiam ad assequendam in compendio perfectionem religiosam; Quæ de causa strictissimè demandatur, “ut in singulis Conventibus, & Residentiis, bina
 “ 1699. de die fiat meditatio, toties quoties per horam.
 1708.
 1728.

II. Porro ne tam præioso exercitio præjudicium inferatur, cantus Litaniarum B. V. Lauretanæ pro certis diebus, signanter, & absolutè interdicitur post Completorium, solita tamen, & ordinaria ejusdem vocalis recitatio suis temporibus in commune nullatenus intermittatur. Dies in quibus cantandæ erunt, sunt sequentes: In quatuor Festivitatibus Natalitiis, Circumcisionis Doñi, Epiphaniæ, tribus diebus Paschatis, Ascensionis Doñi, tribus diebus Pentecostes, Corporis Christi, diebus Sabbatinis, & Dominicis; In Festivitatibus Immaculatæ Conceptionis, Puri-

ficationis, Annunciationis, Visitationis, Assumptionis, & Nativitatis B. V. Mariæ, necnon in pervigiliis earundem Festivitarum; In Dedicatione S. Michaelis Arch. & in Festo S. Joannis Baptistæ; In Festivitatibus SS. Petri & Pauli, & aliorum Apostolorum; In utroque Festo S. Crucis, S. Laurentii Martyris, Dedicationis, & Tituli uniuscujusque Ecclesiarum nostrarum; S. Adalberti Ep. & Marty. SS. Stephani, & Ladislai Regū, S. Emerici, S. Martini Ep. & S. Elizabeth Reg. Hung. Portiunculæ, & S. P. Francisci, S. Antonii Padv. & S. Claræ V. necnon omnium Sanctorum tam Ecclesiæ, quàm Ordinis. Dùm autem, ut præordinatum est, cantabuntur Litanix, Antiphonæ B. V. post Completorium, & *Tota pulchra*, admonendi sunt Organistæ, ne longis præambulis, Cantores verò nimia protractione, præciosum meditationis tempus suffurentur, contravenientes, à Superioribus localibus puniantur.

III. Ob eandem rationem interdicitur hebdomadariis, ne post *Tota pulchra* pro suo libitu ullam superaddant collectam præter tres solitas, & versiculis præmissis conformes; Prudentis enim Superioris erit tempore publicæ, & gravis necessitatis, nimirum: Belli, Pestilentix, Sterilitatis, &c. competentem collectam tribus illis superaddendam demandare. 1728.

IV. Solitæ preces vespertinæ cum examine conscientix, & mos eundi ad Ecclesiam pro gratiarum actione post prandium, inviolatè observentur, & non faciliè in iis dispensetur, siquidem congregatis in unum in nomine Domini, specialis noscatur adesse divina assilientia. 1728.

V. Octiduanam recollectionem omnibus indifferenter Superioribus, & subditis in Año semel inviolatè peragendam demandamus; * Delinquentibus verò frequenter, & gravius, & quidem ex malicia, intra terminos paternæ districtiōis (si majus aliquid prudens ratio vetaret imponere) poterit à Superioribus Provincialib⁹ hæc ipsa octiduanæ recollectio, imò etiã longior, & quidem strictius, quàm alii soleant peragere, in pœnam injungi.

§ III.

De aliis sacris actionibus, & publicis devotionibus.

I. **R**etrigescente ad occasum mundi charitate multorum, pro-

1728. babilius esse ex nimis frequenti Venerabilis Sacramenti Eucharistiae expositione, devotionem, & fervorem erga illam non augeri, sed minui; “Hinc strictissime interdicitur, ne Superiores locales ad libitum suum, extra dies infra specificandos illud exponi faciant, nimirum: tribus diebus Paschatis, Corporis Christi, & per totam octavam, & in Festo Nominis Jesu; In Dominica verò Pentecostes, à primis Vesperis ad secundas inclusivè, tantum in Conventu nostro Csikienfi principaliori, ob frequentissimum illo die populi concursum, nulibi hactenus in hac Patria visum, & vix est sperare videndum; Item in Annuntiatione B. Virginis, in Festo S. P. Francisci, S. Antonii de Padua, & Portunculæ; Necnon diebus Dedicacionum, & Titulorum Ecclesiarum nostrarum, ex supposito, quòd frequentia populi sit adfutura; In expositione item quadraginta horarum, de licentia Superioris Provincialis in scriptis obtinenda, & hoc semel tantum in Año, si alicubi inchoare, & prosequi velint dictam devotionem; Necnon in processionibus Contraternitatis chordigerorum, & Immaculatae Conceptionis.

II. Poterit etiam exponi tempore Quadragesimæ, ante & post Concionem pomeridianam in frequentia populi; Quacunque demùm occasione exponatur (quidquid sit de aliorum praxi) nullatenus usurpetur in benedictionibus dandis. *Tantum ergo Sacramentum &c.* Quandoquidem hymnus ille à Divo Thoma Aquinate concinatus signanter pro Solemnitate Corporis Christi sit ordinatus, sed ubi expositum fuerit, præmissis reverentiis, & thurificatione, versa ad populum facie, voce tantum & silentio detur benedictio, & in suo loco reponatur, tam in Vesperis, quàm in Missis; In fine autem illarum, præmissis pariter thurificatione, & reverentiis, detur benedictio cantando versiculos: *Sit nomen Domini benedictum, &c. Adjutorium nostrum, &c.* In Festo autem Corporis Christi, & infra totam octavam, prima benedictio fiat cum *Tantum ergo, &c.* & ultima cum *Genitori, &c.*

III. Si particularibus Superioribus permittantur institutiones devotionum, certum est, nül aliud inde nasci, quàm confusionem babilonicam, & justam populi admirationem, dum uni pro suo libitu hoc, alteri præ alio aliud placeat, nec sperandum quòd

omnibus placitura sint, quæ aliàs pluribus placuerunt; “ Qua de “ 1728.
 causa quascûnque hætenus à particularibus Superioribus, etiam Provincialibus institutas devotiones abrogamus, instituendas autem in futurum à talibus, sine majoris partis Diffinitorii consensu in scriptis facto, sub pœnis eidem Ven. Diffinitorio arbitrariis gravissimè interdicimus, contestando eorundem discretam providentiam, ne in similibus permittendis nimium faciles se exhibeant.

IV. Compertum habentes quàm districtè imposuerit Sanctissimus Dominus Benedictus XIII. universo Clero Romano, etiam Regulari, studium, exercitium, & observantiam ceremoniarum Ecclesiasticarum; Insuper certò certius constet ex Annalibus Reverendi Patris Lucæ Vadingi ad Annum 1244. num. 2. Ordinem nostrum Seraphicum fuisse adeò observantem illarum à principio, ut ceremoniæ Ecclesiasticæ à temporibus Gregorii IX. in universalem Ecclesiam ab Ordine Minorum fuerunt derivatæ.

V. Ne igitur Religiosi nostri, à tam laudabili, & devota in Sacris peragendis observantia degenerantes histriones magis, quàm Dei ministros agere videantur, “ strictim imponitur, ut “ 1728.
 in singulis Capitulis, & Congregationibus, Magistri ceremoniarum instituantur, præcipuè pro Conventibus ubi studia fuerint, qui ad præscriptum ceremonialis Gavanti (quem inter reliquos etiam præfatus Sanctissimus Dñus signanter recomendat) tempore opportuno, spacio admodum unius horæ, Clericos, & juvenes Sacerdotes practicè exerceant; Nec quemquam Prælati ad ordines superiores promoveri permittant, nisi in suorum ordinum exercitio, & ceremoniis sufficienter instructos.

VI. Juxta universalem ferè omnium bene moratarum Provinciarum praxim, quòdque plures etiam devotorum Sæcularium factitare conspeximus, studio etiam satis non laudandæ uniformitatis injungimus, ut omnes, & singuli ad salutationem Angelicam dum assidetur mensæ cum decenti capitis inclinatione, & juuctis manibus ante pectus permaneant usque ad benedictionem à Superiore dandam inclusivè, ad reliquas pro defunctis preces debebunt manus suas decenter ad manicas contrahere. 1728.

§ IV.

De refectioe, & jejunio,

1728. I. Quia in quibusdam subinde defectus, in aliis contra parcimoniam excessus notati sunt, hinc statuimus, & inviolatè observandum mandamus, ut tam in Conventibus, quàm in Residentiis, diebus carniùm ad prandium, ultra jusculum tria cibaria bene parata apponantur, & assatura cum vehiculis, si quæ apponi possunt; Ad cœnam pariter detractò tantùm ex pratis unò cibariò; Diebus jejuniorum ad cœnam quatuor cibaria, fructus, & caseus si habeantur; Collatio permittitur juxta consuetudinem prudenti Superiorum judicio.

1728. II. Per hoc tamen non auferitur facultas discretis Superioribus, ut in gratiam majorum Superiorum, una, alterave die, præcipuè dum ex itinere hospites accesserint, aliorumve gravium, ac de Religione bene meritorum Patrum, alterius Ordinis gravium Religiosorum, nec non singularium Benefactorum, intra limites parcimoniæ Religiosæ unum, & ad summum alterum cibarium apponere possint; Sub eadem limitatione poterunt boni Superiores, diebus Natalitiis Christi Domini, Paschatis, & alicujus magnæ Solemnitatis, ob ampliores, diuturnioresque tunc occurrentes labores, sicut etiam ultimis duobus, tribusve diebus bacchanaliorum sese aliquantisper extendere.

1728. III. Præterquam quòd in omni serè bene ordinata republica Religiosa, usavenit fercula unicuique particularibus in scutellis apponi, multis aliis causis ducti mandamus, ut illum usum ubi hætenus non fuit in praxi, tam in Conventibus, quàm in Residentiis è vestigio recipiant, & inviolabiliter observent.

IV. Porro, quia ex medicorum sententia compertum sit, Fratres ut plurimum infirmari ex male præparatis cibariis, prudentiæ conformiùs esse videtur, in ordinatas ciborum ingredientias mediocres facere sumptus, quàm in medicos & pharmacopolas duplos, triplòsve; Imò ob eandem rationem ubi Religiosi cocci copia non fuerit, conducere exactum sæcularem cocum.

V. Ad præscriptum Constitutionis Apostolicæ Sanctissimi Domini Clem. VIII. de interdictione munerum largitione, districtè imponimus Superioribus localibus, ut in excipiendis hospitibus,

bus, etiam potentioribus, ita se gerant, quòd frugalitas, & paupertas Religiosa, in iis prorsus elucescant; Decet enim eos in Refectorio, communi cum Religiosis mensa, & ferculis comunibus non notabiliter à cæteris distinctis contentos esse, & certè nisi hoc ipsum districtè à nobis observetur, de facili nostram Regulam transgrediemur, vel per recursum ad eleemosynas pecuniarias, ad procuranda lautiora, quàm nostra permittat paupertas, adòque citra veram necessitatem: vel per excessum in usu rerum, & ubi putamus honorare potentes, & amicos, potiùs scandalizabimus eos, dum apud nos, ubi sciunt debere maximam servari paupertatem, reperiunt cuncta abundantiora, quàm apud divites reperissent, & sic ex amicis fiunt inimici, aut saltem ad Ordinem solito minùs bene affecti.

VI. Hospitibus sæcularibus in refectorio, seu in alio quocùnque loco particulariter comesturis, nemo se ingerat, præter Superiorem localem, aut illò impeditiò præter Vicarium, & servitorem. 1699. 1721.

VII. Graviter interdiciamus, & planè excindi volumus à prandiiis, & cœna, in loco refectionis compotandi praxim, sed si subinde prudentis Superioris judiciò urbana hospitalitas aliquos unò, alteròve pocellò recreare svaderet, hoc fiat in particulari camera charitatis. 1728.

VIII. In casu verò, dum aliquos insignes benefactores, aut extimos cujuscùnque Ordinis Religiosos contigerit nobis convesci, tunc ex communitate, & apud omnes tenente consuetudine, etiam in loco refectionis, poterit unum, alterùmve pocellum humanitatis gratia eisdem offerri, nullus tamen Religiosorum nostrorum audeat se adungere, præter servitorem, Superiorem, & quos ille voluerit adesse, sed omnes è vestigio abscedant.

IX. Quicùnque Fratrum in Conventu, aut Residentia inebriatus fuerit, quod non intelligimus tantum de summa ebrietate, quæ homini omnem usum rationis eripiat, "sed etiam de gravissima crapula,) quando nimirum quis non est capax honestè conversari, colloqui, & incedere;) primùm "faciat disciplinam, "1728. secundò duplicetur pœna, tertio in domum disciplinæ detruda-

“ 1720. tur; Si extra Conventum cum scandalo sæcularium fuerit, ipsò factò, & incontinenti incarceretur, “ prout etiam aliàs cautum fuit.

X. Vigilia S. P. N. Francisci ex antiqua consuetudine annumeratur inter jejunia obligatoria; * In vigiliis autem Fæstorum fori B. Virg. Mariæ, in quibus aliàs jejunium non est indictum, “ 1728. à carnibus omnes abstineant. Admonemus insuper omnes “ Sacram benedictam liberè jejunaere volentes, ne in defectu esculentorum, suis quærelis ultra deperditionem meriti, sibimet etiam justæ animadversionis pœnas unà consciscant.

“ 1702. XI. Prout jam ab antiquo declaratum fuit, “ non teneri in hac Patria ad abstinentum diebus jejuniorum ab ovis, & lacticiiniis ob defectum, & caritiem necessariorum obsoniorum, rati habetur, & confirmatur dicta declaratio.

XII. Jejunia spontè, & sine expressa licentia Superiorum assumpta, omninò abrogantur, contravenientes autem, & contumaciter in similibus persistere contententes, flagellis disciplinæ per integros psalmos *Miserere*, & *Deprofundis*, nec non jejunio in pane, & aqua, sub tota refectioe indispensabiliter mace-rentur.

1728. XIII. Benedictionem mensæ, prout & gratiarum actionem à refectioe extra Conventus, apud quascunq; sæcularium, & Prælatorum Ecclesiasticorum mensas, si non præcisè propter ædificativam devotionem, ad minus propter toties memoratam uniformitatem, præcipuè ubi duo, tres, plurèsve convenire contigerit, junctis pariter manibus absolvant in silentio.

§ V.

De multiplici, & vago ex Conventibus egressu.

1724. I. **P**ost frequentia mandata, de novo admonentur Patres
 & Superiores locales, in Civitatibus, & Oppidis consti-
 tuti, “ ut frequentes in se, & suis subditis è Conventibus egres-
 “ 1728. sus restringant; Juvat meminisse criseos Seraphici Ecclesiæ Do-
 ctoris Divi Bonaventuræ, si fortè tangat corda suæ vocationis,
 1257. & statûs immemorum; “ Hic in quadam epistola data Parisiis,
 (ut videre licet apud Vadingum) ad Provinciales scribebat cau-
 sam relaxationis hujus sancti Ordinis esse, frequenter, & inuti-
 les

les è Conventibus egressus in hæc verba: *Occurrit evagatio plurimum, qui propter solatium suorum corporum, gravando eos per quos transeunt, non exempla post se relinquunt vite, sed scandala potius animarum.* Nihil enim est, quod Religiosos magis invisos, magisque contemptibiles reddat, quam vaga, & incauta eorum inter sæculares deambulatio; Si enim hi Religiosos passim extra Monasteria cernant, eos mundo nondum mortuos, sed viventes probant, sicque faciliè aspernantur, quos solo habitu à se diffitos conspiciunt.

II. Studiosis, diebus recreationum conceditur honesta diversio etiam extra Conventum, spacio quindecim dierum, ad præscriptum Constitutionum generalium; Dies verò Festivos, & Dominicas cum deceat in summa, & speciali à diebus profestis veneratione extrahere, “absolutè interdicitur, ne in iisdem, “1704. etiam intra septa Monasterii pyramidibus ludatur, cum etiam unius horæ hujus lusûs agitatione, plus contingat defatigari, quam subinde duarum, triúmve horarum in aliis laboribus, diebus profestis licitis; Nihilominus si quis Magnas, & insignis benefactor cuperet secum ejusmodi collusum, discreti Superioris erit non denegare.

III. Exhortamur Fratres omnes in Domino, ut ad mentem S.P. Francisci, dum eos ad sæculares ex necessitate exire contigerit, vitam, morésque sic componant, “ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque omnibus in rebus, nil, nisi grave, moderatum, & Religione plenum præferant, id, quod etiam à Sac. Concilio Tridentino pro Clericis sæcularibus sanctissimè cautum est. Quantò magis autem ad hoc Religiosi sæculo solemniter renunciantes, & viam perfectionis professi obligentur.?

IV. Decernitur ulterius, ut quicunque in conversatione externa, seu intus, seu foris maximè, scandalum comiserit, minùs honesta, & Religiosa conversatione, juxta delicti qualitatem, & mensuram, severè puniatur, & quantum fieri poterit domi contineatur; Cum enim Religiosi, nos præcipuè juxta oraculum S. Patris dati simus mundo in exemplum, sæculares defectibus nostris faciliè offenduntur, & ad imitandum malum invitantur. “Clew.

V. Ad præscriptum Constitutionis Apostolicæ “strictissimè VIII. pro man-

Reform. mandamus, ut portæ Conventuum continuò clausæ ferventur,
Regular. & ob hanc causam semper destinetur portarius Religiosus eidem
 aperiendæ, & claudendæ assistens, quique morum integritate
 “ 1728. commendatus sit, “ aut si Religiosi copia non sit, secularis pro-
 batus adhibeatur.

VI. Antiquiores, & iteratas Ven. Discretorii Constitutiones
 rati habentes, & confirmantes statuimus, ut si quos pro Con-
 ventûs necessitate, in Civitatibus, & Oppidis opus sit emittere,
 “ 1728. quantumcûnque potest fieri “ ante prandium fiat, si qui verò
 in Conventibus, & Residentiis refecti sint, à prandii nullatenus
 emittantur sine inevitabili necessitate, exceptis diebus recreati-
 onum, juxta constitutiones generales, & has nostras suis tem-
 poribus concedendis, in quo & Superiorum, & subditorum con-
 scientias oneramus. Qui verò foris in raro casu reficientur, nul-
 latenus à refectioe in aliam quamecûnque domum sub pœna
 apostasiæ levioris intrare præsumant, quæ pro iteratione trans-
 gressionis augeatur ad arbitrium Superioris, sed rectâ se ad
 domos Religiosas conferant; Adhortamur denique Superiores
 “ Clem. 8. locales, ut dum aliquos ex necessitate miserint “ adjungant illis
 semper socium Religiosum, & non eundem frequenter, ex quo
 ubi redierint, cum salutaris obedientiæ merito, exquirant ubi-
 nam fuerint, & quidnam actum sit, prout ordinatione Aposto-
 * lica sanctissimè cavetur; * Hujus tamen statuti executio comitti
 tur discretioni Superiorum, ut cum personis magis qualificatis,
 & ab omni suspitione immunibus id agant, & permittant quod
 circumstantiæ rationabiles svident.

CAPUT QUARTUM.

*De Recursu ad Eleemosynas Pecuniarias, Syndicis Apostolicis,
 & Eorum Institutione.*

§ I.

De recursu ad eleemosynas pecuniarias.

I. **C**um recursus ad eleemosynas pecuniarias juxta decla-
 rationes Summorum Pontificum permissus sit in Re-
 gula, tantùm in necessitatibus gravibus, præteritis, presentibus,
 & im-

& imminentibus, quæ debent esse Fratrum, non consanguineorum, charorum, vel suspectorum puerorum, declaramus illos, qui sine expresso Superiorum consensu secus recurrisse deprehensi fuerint, non tantum pro pecunia, sed etiam pro quacunque alia re, ad mensuram delicti pœnis proprietariorum irremissibiliter puniri debere.

II. Porrò satis mirari non possumus, quorundam abjectæ conscientiæ temeritatem, qui quamvis post gravissimas statutorum generalium inhibitiones, cippos, arculas, truncos, & alia hujusmodi ad colligendas in specie pecunias in Ecclesiis non exponant, gravius tamen delinquere non pertimescunt, dum Fratres suos cum instrumentis exceptoriis ad hoc paratis, in Civitates, & Oppida ad mendicandas domatim, & in nudinis pecunias, emittunt, “ Ad tollendum igitur hoc malum ordinamus, ut præter gravissimum animæ reatum, Superiores tales quæstus mandantes, pœnam suspensionis ab officio per bimestre, subditi verò parentes ejusmodi mandatis, carceris unius mensis incurrant. “ 1728.

§ II.

De Syndicis, & eorum institutione.

I. **S**iquidem in Provincia Syndicos instituere, vel etiam officio destituere, de jure solis Provincialibus competat. “ 1728. Hinc quicumque tali repudiato alium suffecerit, & illius operâ usus fuerit, declaratur proprietarius, quia per interpositam personam in Regula districtè prohibiti à agere censetur; Proinde ne Superiores locales hoc in passu contra gravissimum Regulæ præceptum abuti contingat Syndicis, illorumq; operâ, admonemus ferriò, ut apertis oculis intueantur informationem Rēdi Patris Danielis Brikner, in caput quartum Regulæ, pag. 255. n. 103. Theatrum Regularium Patris Angeli à Lantuska, verbo *Syndicus*. pag. 487. & ex iisdem informant ipsos de munere suo ritè, & legitime obeundo; Pariter sub gravi onere conscientiæ instruere tenentur Superiores locorum, Syndicos, ne suo, vel Conventus nomine quidquam Civile agant.

II. Compertam satis habentes incuriam, nescimus, an à fragilitate, ignorantia, aut nimia in œconomica immersione originatam, pleròsq; Superiores locales deficere in comparanda

eorum notitia, quæ ad suæ administrationis exactam rationem conducere videntur; Qua de causa, non ut scientiâ inflati, spiritu contradictionis, & rixarum turgeant, sed ut suæ strictissimæ obligationi satisfacere valeant, seriò injungimus, “ quatenus sese in lectione geminarum, & genuinarum Sac. Regulæ expositionum, Constitutionum Apostolicarum hisce Statutis adnexarum, Statutorum generalium, ac etiam præsentium sedulo impendant, secus reatum, & pœnas affectatæ ignorantia, Deo indubiè exoluturi sunt.

1698. III. Citra dubium esse, in hac Patria non posse deponi, vel maximè in pagis, & Oppidis, eleemosynas pecuniarias apud Syndicos, vel eorum substitutos, sine manifesto periculo eleemosynæ, & vitæ illorum, quòd hoc ipsum etiam Reverendissimus Pater Minister Generalis Mathæus à S. Stephano approbavit; Cujus rei gratia talis adinventæ est dispositio, “ ut tales eleemosynæ in secretiori, & magis tuto Conventuum loco deponantur conservandæ, clavis verò arcæ in qua reconditæ fuerint, maneat semper apud Syndicos, vel eorum substitutos, clavis verò januæ domûs in qua collocabuntur tales arcule, debet esse apud Superiorem loci.

1699. IV. Considerato facili in proprietatis reatum lapsu, præcipitur, ne Superiores locales civilibus seipfos ingerant contractibus, sed similia comittant Syndicis Apostolicis, consilium, aut informationem Discretorii præmittentes, si necessitas exigat; Nec eis ut Domini servis imponant, sed instructioni Rñdi Patris Marchantii in sua relectione Theologica, post litteralem Regulæ expositionem sese conforment. Pariter ut omne abusûs periculum, fraudisque suspitio evitetur, nullibi in cœllis, quas Patres, vel Fratres inhabitant, asserventur, aut deponi permittantur, quacûnque de causa provenientes denarii, sed Syndicis, aut in eorum absentia substitutis consignentur, nec à Syndico excipiantur pecuniæ ex reposito, nisi in præsentia Superioris localis cum socio, vel aliorum duorum Patrum ab eodem Superiore deputandorum.

V. Quamvis in alma Provincia pridem ab hinc fuerit ejusmodi demandata ordinatio, sed à plerisque non usquequaque exactè

actè in praxim deducta, ad præscriptum Constitutionum generalium de Anno 1682. Toleti editorum “ sub pœna privationis vocis passivæ ipsò factò incurrenda, iteratò districtè injungimus Superioribus locorum, ut coram Syndico, & duobus discretis, singulis trimestribus acceptæ, & expensæ elemosynæ, manûs propriæ subscriptione firmatam, exactâmque ineant rationem, “ & in libris expensarum non tantùm summarîè, sed specificè “ 1727. & fideliter adnotent, quid, & pro quo sit expensum: Moneamus proinde Patres Provinciales, ut in Capitulis, antequam ad discussionem meritorum eligendorum, & ipsas electiones accedant, in primis aut per se, aut per alios duos fideles, & idoneos Religiosos, libros rationum revideri faciant, ut transgressores ad arbitrium Diffinitorii voce passiva destituere possint.

VI. Non tantùm in præmissis, sed in cunctis gravioribus, & magni momenti negotiis inconcussè observandum decernimus Discretorium Coventuale, “ ita, ut in omnibus, & per omnia resolutum, vel negatum habeatur, quod major pars affirmaverit, vel negaverit; Illa autem pars ex qua Superior inventus fuerit, in æqualitate vocum non habeatur major, nisi altera vox pondus addiderit. “ 1728.

CAPUT QUINTUM.

De labore manuali, ac aliis illo eminentioribus.

§ 1.

De labore manuali.

I. **Q**uandoquidem præceptum hoc Regulæ, juxta declarationes Summorum Pontificum, Fratres Laicos specialiter concernat, hortamur locorum Superiores, ut eosdem pro uniuscujusque capacitate, munerisque sibi impositi ratione, sedulò, & vigili cura ad labores impellant, qui verò ultra sollicitudinem post iteratas, & charitativas monitiones, & animadvertiones, excessivè duri, & recalcitrantes inventi fuerint, “ finaliter caputii privatione, ad humilia coquinæ, & similia servitia, intra secretiora Conventuum adita per medium annum, & etiam amplius detrudantur. “ 1728.

II. Circa Fratres opifices, qui præcipuè eò ipsò singulares esse,

E

esse,

esse, & à Sac. Religione singulari respectu, & consideratione haberi indebitè, & nimis superciliosè non tantùm cupiunt, sed
 " 1728. planè prætendunt, " statuitur, quòd si tales cum omni humilitate, & subjectione, suorum Superiorum placitis seipfos attemperate renuerint, à proprii opificii exercitio removeantur, & in aliis ad Superiorum dispositionem impigrè exerceantur.

III. Laici noviter professi, qui nullam callent artem, omnino compellendi sunt ad aliquam addiscendam, & nullatenus permitendi in hoc propriæ voluntati, & electioni.

IV. Porrò quia hoc genere hominum in Religiosis congregationibus nîl est inflexibiliùs, ordinamus, ut notabiliter capitosis, ac inobedientibus (præmissis semper ut dictum est iteratis admonitionibus Paternis, dum emendatio non sequitur, sed semper sibi similes fuerint) in locis, & tempore opportunis, etiam flagella virgarum graviter infligantur; Id ipsum possit adhiberi etiam Clericis ejusdem farinae, quanquam in sacris ordinibus essent constituti, non obstante Canone: *Si quis suadente &c.* cum virii emendandi, & disciplinæ studio adhiberi volumus, hujus tamen
 * statuti executio non fiat à solis Superioribus localibus, * nisi de consensu Ministri Provincialis, de excessibus clarè, & sufficienter informati.

1728. V. Admonemus demùm, ac etiam strictè imponimus Superioribus localibus, ut præmissa tria puncta Laicis Fratribus secundùm cujusvis idioma, loco, & tempore congruis, ad caput bene explanare, & inculcare adlaborent.

1728. VI. Demùm post iteratas ordinationes, & mandata strictè observandum proponitur, ut in locis, ubi de novo ædificandum occurrerit, sine exacta delineatione à perito facta, & à Diffinitorio scriptorenis approbanda, nec non revisorum in singulis Capitulis deputandorum inspectione, nîl vel minimum attentetur, sub pœnis in Constitutionibus generalibus in contravenientes taxatis.

1728. VII. Sine ulla dilatione (habita tamen ratione personarum)
 & alias ad præscriptum Constitutionum generalium, irremissibiliter puniantur, qui arbores in hortis nostris, non tantùm fructiferas, sed etiam ornatui, & Fratrum æstivæ commoditati deservientes

entes inciderint, vel incidi permiserint, aut aliò quòcùnque modò enervaverint.

§ II.

De laboribus eminentioribus.

Quia etiam Sacerdotes, & Clericos condecet, & quidem in 1728.
 laboribus præ manualibus multò excellentioribus occupari; Ne proinde Superiores dubitare contingat, qui sint verè otiosi, & pœnis statutariis ut tales plectendi, placuit hic remittere illos ad speculum disciplinæ S. Bonaventuræ. “Item ad Patrem *“Part. 2.*
 Danielem Brikner, in expositione litterali Regulæ. “Lubet inducere etiam verba Alvari Pelagii de planctu Ecclesiæ: *“c. 5. n.*
3. & 4.
“Pag.
266. §I.
“Sequen.
“Vallis.
1593.
“Subman.
cap. 5.
“Pag.
266. §I.
“Sequen.
 pingvem volunt, vivere sine labore, & cum libertate: dediti somno, & vagationi perpetuæ, & pro levi suborta commotione, loca in quibus habitant dimittunt, & c. recedente primo igne, peiores fiunt, quàm si frigididi essent in saculo, tepidi facti, ab ore Domini evomuntur. De peregrinatione in peregrinationem discurrunt, quia acedia expellit eos de cella. Illos verò qui in vanis confabulationibus insument tempus, nec non publicas, communèsq; orationes quantum possunt subterfugiunt, & spacium quod à communibus superest divinis officiis, deambulando, vagando, inania conferendo consumunt, ab otiosorum numero quis eximat? “Admoniti, & non emendati, voce activa, & passiva, per duos Annos privandi.

CAPUT SEXTUM.

De infirmis, & voto paupertatis exactius observando.

§ I.

De infirmis.

I. IN omnibus locis nostris sollicita cura debet esse infirmorum, quæ adeò nobis recommendatur à nostro Seraphico Patre; Superiores proinde teneantur providere de medicamentis, & aliis necessariis secundùm possibilitatem, & conformitatem statûs nostri. Visitatores qui invenerint Ministros in hoc culpabiles, exemplariter illos puniant; Quòd si Superior localis erit hac in parte notabiliter defectuosus, privetur officio.

Tolet. 1633. *Salm. cap. 6.* II. Non intermittant Guardiani, & Vicarii, semel aut plures in die visitare infirmos, & inquirere quale servitium præstetur illis; Quod etiam facient omnes alii Fratres, consolantes, & servientes illis, juxta charitatem religiosam. Quòd multò magis injungitur Ministris, qui tenentur providere ipsis de necessariis; Insuper invigilare etiam habent inquirendo quomodo ipsis inserviat quoad medicos, medicamina, & alia, quod si non fecerint, puniantur à Visitatoribus, & à Deo.

§ 11.

De paupertatis voto inviolatè observando.

1699. I. **U**T omnis proprietatis reatus, & occasio vitetur, præcipitur, ne ullus Patrum, vel Fratrum, ullo etiam devotionis prætextu, propria auctoritate, & sine expressa Superioris sui licentia, quidpiam à quovis procuret, & si liberè, ac gratuito contingat cuiquam à benefactoribus aliquid offerri, teneatur id ipsum Superiori representare, qui considerat à secundum Deum indigentiam, vel superfluitate, aut concedet, aut alteri indigenti, vel communitati applicabit; Hinc pariter ad evitandam simoniæ labem, mandamus, ne ullus Religiosus alteri Religioso res ulla, nisi viles, & minimas elargiatur, aut res suo usui concessas commutet; Extraneis verò proprio nomine nihil omnino det, sed de expressa præsentis, vel rationabiliter præsumpta absentis Superioris facultate, poterit concessa à Superioribus devotionalia distribuere nomine Conventus, ex causis gratitudinis, conciliationis, benevolentiae, ejusque conservationem, erga Religionem, vel Conventum, aliisque causis ex sua natura actum virtutis, & meriti redolentibus.

II. Gratosum, & æquitati consonum indultum, de novo confirmatur, nimirum: ut omnes Reverendi Patres diebus Dominicis (officiator poterit hunc defectum intra aliam hebdomadam compensare) possint Missam unam libere applicare; Patribus verò Provinciæ Emeritis, insuper indulgetur etiam altera
 " 1728. Missa, infra hebdomadam applicanda " à qua nec hos, nec illos possint Superiores locales impedire, poterunt tamen in multitudine Missarum celebrandarum præfatos pro adjumento humaniter requirere, sed nullatenus eis imperiosè imponere; Ad serenandas porrò Patrum conscientias, declaratur, quòd si localis Super-

Superior hoc privilegium à majoribus indultum, imponendo violare pergeret, adhuc si secus applicent suas Missas (secluso contemptu) tutos esse in conscientia,

III. Verùm, quia ex hac Missarum libera applicatione, cum 1724.
violacione voti paupertatis possent gravia animarum damna emergere, consultò limitamus hanc libertatem, nimirum: quòd eas applicent vel pro se, vel pro Parentibus, cognatis, amicis, benefactoribus vivis, atque defunctis, &c. & nullatenus pro rebus quibuscunque procurandis, seu anticipatè, seu subsequenter, tanquam mercatores, qui secus fecerint, pœnas proprietariorum indispensabiliter luant.

IV. Quia visitationes locales, semel singulis Mensibus infallibiliter fiendæ, ad exactiorem voti paupertatis observantiam dignoscuntur esse institutæ; Hinc Superiores locales non magis sollicitos debere esse de rerum necessariarum administratione, quàm de tollendis indumentorum, librorum, ciborum, ac aliarum quarumcunque vel maximè curiosarum rerum superfluitate; Fœdum enim est, ac insigne vitæ mendacium, summæ paupertatis professorem sese asserere, & nullam rerum penuriam pati velle, interius divitum instar affluere, & exterius more pauperum mendicare.

V. Ad præscriptum sacrorum Canonum, & constitutionis Ordinis, sub reatu, & pœnis proprietatis ipsò factò incurrendis prohibetur Superioribus quibuscunque, quamecunque rem Ecclesiæ, valoris ad minùs decem scutorum Romanorum, seu 20. flo. Rhe. abalienare.

CAPUT SEPTIMUM.

De Confessariis, confessione Fratrum, & casibus reservatis.

§ 1.

De Confessariis, & confessione Fratrum.

I. AD præscriptum Constitutionum generalium, & laudabilem multarum Provinciarum praxim statuitur, 1727.
Confessarios præcipuè juniores, annuatim debere examinari per Ministrum Provinciale, aut alios ab eodem deputandos; Excipiuntur nihilominus ab hoc examine passivo Patres Pro-

vincix Emeriti, Superiores locales, Lectores S. Theologiæ, Concionatores, nec non Lectores Philosophiæ actuales, prout
 * etiam candidati, * nisi evidentè constet de insufficientia cujuspiam illorum.

1698. II. Monentur Confessarii Conventuum, & Residentiarum, ut sese viriles, & infractos exhibeant in suo officio, contra quas-cunque personas, sive sæculares, sive Regulares, præsertim indispositos, restitutionibus obnoxios, & fictè pœnitentes, neque absolvere possint etiam Superiores suos, qui regularem disciplinam non curant, aut relaxant per se, vel per suos subditos; Neque enim potest quisquam majus inferre detrimentum Religioni, quàm Superior sui amans, qui ut suis commoditatibus uti possit, nihil adversi pro Christo sustineat, laudes, & commendationes subditorum venetur, usque ad omnia perpetranda liberam pandat viam, non curando an Deus, & Religio offendatur, dummodo ipse in sua noxia pace manere possit.

III. In consolationem animarum, juxta priora Ven. Discretorii indulta, dies liberæ confessionis designantur sequentes: *Dominica Prima Adventus, prima Quadragesima, Nativitas Domini, Cena Domini, Festum Paschatis, Immaculate Conceptionis B. V. Mariae, S. P. N. Francisci, S. Antonii de Padua, Portiuncula, & decima sexta Aprilis, in gratiam renovationis professionis*; Nolumus autem hic intelligi novicios, qui singulariter alligati sunt suis Magistris, poterit tamen bis, terte de Anno discretus Superior de consensu Magistri, facultatem talem ipsis indulgere.

IV. Tandem prioribus Ven. Discretorii ordinationibus inhaerentes, declaramus Confessarios Conventuum, & Residentiarum, in tabula Capitulari nominatos, gaudere facultate absolvendi activa, & passiva. * Porro, nec Superiores locales, nec eorundem Vicarii (nisi essent Magistri novitiorum) deputentur Confessarii suorum Conventuum, sicut ob similem rationem, nec Præsidentes suarum Residentiarum.

§ II.

De casibus reservatis.

Trid. sess. 14. c. 1. & I. **P**RO observantia hujus præcepti Regulæ, *si qui Fratrum instigante inimico, &c. ex decretis Pontificum, & con-*
 sive-

svetudine antiquissima Religionis, reservantur infra scripti casus, à quibus non potest absolvere quisquam, nisi Generales, Provinciales, & illi quibus facultas fuerit concessa à prædictis.

Can. II,
Vallisfol,
1593.
Sal. c. 7.

1. Veneficia, sortilegia, ineantationes.
3. Inobedientia contumax, videlicet quando post trinam admonitionem per diem naturalem, subditus perseverat in peccinaci inobedientia.
3. Percussio gravis Religiosi, aut Clerici secularis.
4. Manifestatio alicujus rei, ex qua infamatur Religio, vel aliquis particularis Frater.
5. Peccatum carnis voluntariè consummatum.
6. Proprietas peccatum mortale inducens.
7. Furtum rei notabilis, vel iteratum.
8. Falsa accusatio cum infamia accusati, vel porrectio falsi memorialis in aliquo tribunali.
9. Falsum testimonium in judicio.
10. Falsificatio manûs, vel sigilli Superiorum, aut alicujus notabilis personæ, vel Conventûs.
11. Malitiosum impedimentum, retardatio, & apertio literarum Superiorum ad subditos, & subditorum ad Superiores.
12. Componere libellos famosos, consulere, vel inducere ut fiant, quando eò pervenitur, ut exponantur, projiciantur, & quocumque modo publicentur.
13. Procurare, juvare, consulere abortum animatum, licet non sit secutus effectus.

II. Terreatur Minister vel in Capitulo, & Congregatione, vel visitatione, vel in aliis occasionibus constituere unum, vel plures pœnitentiarios, juxta exigentiam Conventuum, qui habeant facultatem absolvendi ab omnibus casibus, quamdiu morantur in illo Conventu, à quo si debeat exire, vel recedere, virtute hujus statuti succedat antiquior Confessarius, usque dum Minister provideat.

Parisien.
1579.
Clem. 8.
de casuum
reserv.

III. Ex concessione Apostolica possunt Generales, & Provinciales, ipsorumque Vicarii in suis Provinciis, absolvere suos subditos, & alios undecumque ad se venientes, ab omnibus casibus, & peccatis commissis, ante, & post ingressum Religionis,

Clem. IV.
Mare M.
apud emp.
Priv. tit.

ab omni-

absolutio. ab omnibus censuris, sententiis excommunicationis, suspensione quod Fran- nis, & interdicti, fulminatis in corpore juris Canonici, vel ge- tres. § 7. neraliter promulgatis à iudice, licet fuerint reservatæ sedi Apo- Sixtus IV. stolicæ; Exceptis hæreticis relapsis, schismaticis, falsificatoribus Juli^o VII. literarum Apostolicarum, & illis, qui ferunt res prohibitas ad partes infidelium; Possunt etiam dispensare in omnibus irregularitatibus contractis ex supradictis delictis, vel propter celebrationem Divinorum officiorum in locis interdictis, vel propter receptionem Ordinum in dictis censuris, exceptâ bigamiâ, & homicidiô voluntariô.

IV. Ex declaratione Ven. Discretorii Generalis Reformato- rum de Anno 1688. habita, notum facimus, nullam esse abso- lutionem sacramentalem quoad casus reservatos, defectu jurisdic- tionis, in quibus Confessarius est complex * respectu alicujus nostri Ordinis, etiamsi à Generali haberet facultatem in reservata.

1723. V. Unanimi omnium consensu iteratis vicibus conclusum, & denuò confirmamus, ne Patres nostri extra casum inevitabilis necessitatis, spreto ordinariis Conventuum, & Residentiarum Confessariis, "indiscriminatim confiteantur Patribus Obser- vantibus, quia talis confessio si passim fiat, est utrinque scan- dalosa, & ob hoc à Ven. Discretorio declaratur nulla; * A forti- ori quæ sit aliis quibuscunque extra Ordinem, si tamen (etiam in casu necessitatis) contingat aliquem, delictum reservatum confiteri, teneatur illud proxima occasione apud ordinarium Confessarium deponere, pro directa absolutione.

1728. VI. Missionarii, & Capellani, si alicui casui reservato essent obnoxii, si sibi invicem occurrant, poterunt se mutuò absolvere indirectè, cum onere alia occasione coram habente facultatem seipos sistendi.

1721. VII. Quantum ad casus in Dycesesi reservatos, & in facultati- bus Missionum expressos, Reverendi Patres Confessarii, quibus in tales casus specialis facultas fuerit concessa, dum è Conventibus fuerint emissi, extra spacium unius milliarii hungarici pos- sunt quovis absolvere, imò etiam intra milliare nimirum senes, graviter infirmos, & a fortiori in urgenti, ac probabili periculo mortis constitutos.

VIII. Pariter omnibus Reverendis Patribus Confessariis, in tabula Capitulari nominatis, conceditur facultas absolvendi ab omnibus supra nominatis casibus, tempore confessionis Paschalis, in Festis Portiunculæ, S. P. N. Francisci, S. Antonii Padvani, & hoc in Conventibus, & Residentiis; Extra autem hæc tempora ubicunque insignis concursus populi fuerit apud quascunque Ecclesias, & pia loca, in quæ signanter fuerimus expediti, prædicti omnes pari privilegio gaudeant, alius verò temporibus indigent speciali suorum Superiorum expressa licentia.

CAPUT OCTAVUM.

De Capitulis, Congregationibus intermediis, qualitatibus eligendorum, & electionibus; De præcedentia, & tabula capitulari, titulis, & transitu Fratrum.

§ I.

De Capitulo triennali, Congregationibus intermediis, qualitatibus eligendorum, & electionibus.

I. **Q**uia celebrationi capitulorum, & ordinariorum Ven. Diffinitorii congregationum præmitti solent visitationes canonicæ; Hinc commodo Visitatorum prospicere studentes interrogatoria Visitationum consultò hic subjici volumus.

INTERROGATORIA VISITATIONIS.

- Primò. Si cum pietate Christiana fiat cultus Divinus, & observentur sacri ritus, & cæremoniæ Ecclesiasticæ,
 Secundò. Si omnes conveniant ad Divina officia die noctuque, si frequententur Sacramenta, si celebrentur Missæ.
 Teriò. Si observetur vita communis in Refectorio, si habeatur ibi lectio.
 Quartò. Si sint transgressiones circa paupertatem, obedientiam, & castitatem.
 Quintò. Si fiat quæstusatio pecuniæ illicita.
 Sextò. Si sit Frater aliquis proprietarius.
 Septimò. Si datur scandalum sæcularibus.
 Octavò. Si Guardianus diligenter, & prudenter se gesserit.
 Nonò. Si observentur Bullæ Pontificiæ, & statuta Ordinis
 Decimò. Quomodo Provincialis se gesserit in suo officio, si vivit suo tempore.

Undecimò. Si satisfecit subditis.

Duodecimò. Si fuit exemplaris ipse, & socii.

Decimotertiò. Si in tota Provincia sit abusus Regulæ, particularitatis, & inordinationis.

II. Præmissis omnibus de jure præmittendis, postquam Patres in conclave ingressi fuerint ad celebrandas electiones, si futura sit exhortatio, post illam, si verò non sit futura immediate prælegatur ordinatio Sanctissimi Benedicti XIIII. de qualitatibus eligendorum, vivæ vocis oraculo Reverendissimo pro tunc Ministro Generali Laurentio à Sancto Laurentio facta, “ & strictissime observari demandata, prout sequitur.

“ 1725.

Primò. In congressibus capitularibus absolute cavendum, ne ullus in alicujus gratiam promovendus proponatur, aut sic propositus promoveatur, sed omni cuiuscunque respectu seposito, purè & solùm merita, & habilitates, in eligendis respiciantur, ita, ut dum Patres Dissinctorii uniti fuerint in loco capituli, adhibitu & aliis principalioribus Patribus, si qui ibidem adsint, sincero, & diligenti examine inquiratur in qualitates eorum, qui concurrere possunt, quosque meritis, & qualitatibus præstantiores invenerint, etiam reliquis vocalibus proponant, ut & ipsi secundum propriam conscientiam, de super deliberare, mentem suam exponere, & taliter transire valeant ad electionem eorum tantum, quos omnibus bene ponderatis digniores, & aptiores invenerint; Ad id unum omnes collimantes, ut sicut per sacros Canones sub gravissima culpa ter-sanctè mandatur, soli digniores promoveantur.

Secundò. Advertendum autem, quòd non semper sint digniores qui sunt doctiores, vel sanctiores, sed qui prudentiores, & ad gubernandum aptiores, secundum doctrinam Doctoris Angelici, & aliorum Sanctorum Patrum; Hinc minimè necesse est, ut promovendi sint omnes, & soli Lectores, dum alii habiliores, & prudentiores non desunt; Quando verò in Lectorebus etiam alia conditiones concurrunt, puta prudentia, vite bonitas, zelus observantia Regularis, & regendi capacitas, tunc poterunt Patres Lectores, imò debebunt reliquis præferri.

Tertiò. Et quia in Religione, & quibusvis Provinciis nostris, ad altiora officia promovendi, vel sunt Lectores, Concionatores, Magistri novitiorum, vel ex-Guardiani, hinc ut ad ritè, & laudabiliter persungendum officiis suis incitamentum habeant, debent non tantum merita, & quali-

qualitates in eorum promotionibus considerari, sed etiam qualiter se in suis officiis gesserint.

Quartò. In Guardianorum electione nemo habeat votum, præter novum Ministrum, & immediatum Ex-Ministrum Provinciales, Custodem, & quatuor Diffinitores, qui singuli tenebuntur sensum, & mentem suam super eligendos edicere, hoc præprimis attendentes, ut non promoveantur, nisi morigerati, discreti, charitativi, & regularem observantiam zelantes, ubi ceteris paribus ætate provectiores semper præponantur junioribus, qui persæpè magis apti sunt ad introducendas, & fovendas laxitates, quam ad conservandam, & stabilendam regularem disciplinam.

Quintò. Pater Provincialis sub pœna violatoris supradictæ constitutionis, caveat patentes, seu tabulas electionum cuicunque alteri Patri consignare, sed eas omnes ipse solus ita Patribus Guardianis presentibus dispenset, & absentibus mittat, ut suo, non alieno nomine ad eos directè perveniant.

Sextò. Præmissæ dispositiones debent similiter respectivè observari etiam in Congregationibus Ven. Diffinitorii intermediis, ac etiam extraordinariis, in quibus electiones canonicas celebrari contigerit. Præsentem instructionem simplici stylo exhibitam, pro Capitulis, & Congregationibus ritè, & canonicè celebrandis, non tantum tempore Vestræ Paternitatis, sed & successorum pro semper applicandam esse volo, & ideo postquam ad librum Provincia reportata fuerit, ejus transumptum in loco officii affigi, & in proximo Capitulo, vel Congregatione publicari debet, ut singula, quæ in eadem præscribuntur, pro debito exactè serventur.

III. Præter hæc sunt & alia sub nullitate electionis observanda circa qualitates eligendorum, nimirum: Minister Provincialis "debet ad minus habere 35. Annos ætatis, & 15. Religio-
nis, observare vitam communem in victu, & vestitu, & sit, aut fuerit Lector, aut Concionator; Et quanquàm in Constitutionibus generalibus aliquando aliud fuit ordinatum, nunc ex declaratione Ven. Discretorii generalis Rom. "simplex bina electio alicujus
in Guardianum non habilitat quemquam ad Provincialatum.

IV. Custos vocalis, & Diffinitores debent easdem habere qualitates, quæ sunt necessariæ pro Ministro Provinciali; Annus verò ætatis tum in isto, tum in Diffinitoribus, & Custode, à jure requisitus "debet esse completus.

" Rom.

1639.

Trid. sess.

24. Vallis.

1593.

" Rom.

1688.

n. 50.

Rom.

1587.

Rom.

V. Consideratis, & discussis qualitatibus eligendorum, Vocales omnes genuflexi facient confessionem generalem, & Præses absolvet eos in sequenti forma.

Miseriatur vestri Omnipotens Deus, &c.

Indulgentiam, absolutionem, &c.

DOMINUS noster Jesus Christus vos absolvat, & ego auctoritate ipsius, ac Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac sanctæ Sedis Apostolica, mihi in hac parte commissa, & vobis concessa, absolvo vos ab omni vinculo excommunicationis si quam incurristis, & restituo vos unioni, & participationi fidelium, nec non sacris Sacramentis Ecclesiæ, dispensando vobiscum in omni sententia irregularitatis, suspensionis, & interdicti, si qua innodati estis, & ad effectum electionis canonice, ritè nunc per vos celebrande, quatenus opus sit, & indigetis vos habilito; In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti Amen.

VI. Post hæc Præses genibus flexis intonabit Hymnum *Veni Creator Spiritus, &c.* quem Capitulares in duos choros ordinatè distributi, usque in finem alternatim genuflexi profrequentur; Quò finito, sequentes versus cum suis responsoriis à duobus Cantoribus præcinantur, collecta autem subsequens à Præsede.

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit Cælum, & terram.

V. Sit nomen Domini benedictum.

R. Ex hoc nunc, & usque in sæculum.

V. Deus virtutum converte nos.

R. Respice de Cælo, & visita vineam istam.

V. Memento congregationis tuæ.

R. Quam possedisti ab initio.

V. Ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum.

R. Sed cito anticipent nos misericordia tuæ.

V. Elige David servum tuum.

R. P. scere Jacob, & Israel hereditatem tuam.

V. Emitte Spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renovabis faciem terræ.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

Domine qui corda nostrâ omnium, cui omnis voluntas loquitur, & quæ nullum latet secretum, ostende nobis quem elegeris accipere locum Ministerii huius, in quo pio in nos studio semper tibi placitum, familiam tuam virtutibus instruas, & fidelium mentes spiritualium aromatum odore perfundat. Per Christum Dominum nostrum, Amen.

VII. Peractis his, à Præsede de consensu Diffinitorum deputabuntur duo, vel tres disquisitores, qui sint de corpore Capituli, non tamen concurrentes, quibus Præsides sub pœna excommunicationis, imponet silentium de servandis secretis.

VIII. Post hæc Minister Provincialis genuflectet coram Præsede, traditôque illi sigillô, renunciabit officio, & dicet suam culpam; Cui Præsides prout Deus inspiraverit, aut gratias aget pro laboribus, aut corripiet, vel etiam pœnas imponet pro demeritis.

IX. De hinc immediatè Præsides ipse, post ipsum singuli electores genuflexi coram Crucifixi imagine, deponent juramentum de eligendis dignioribus.

X. Quocûnque demùm in loco fiant electiones, disquisitores unâ cum Præsede, & Secretario, sedeant in medio Congregationis ad mensam, in hunc finem ante præparatam, ut ab omnibus possint observari; Schedulas autem non ipsi colligent, sed singuli Vocalium suo ordine, & nominanter vocati, immittent illas in vasculum ad hoc præparatum.

XI. Secura electione, & quamprimùm in scripta fuerit redacta, unus ex disquisitoribus immediatè, & nullâ interpositâ morâ publicabit electionem in sequenti forma.

IN NOMINE DOMINI AMEN

Hæc est electio Adm. Rjdi. Patris N N. Ministri Provincialis, Provincia S. Regis Stephani, Ordinis Minorum S. P. N. Francisci strictioris observantia per Patres Vocales in Conventu N N. capitulariter, ac legitime congregatos. Anno Domini -- die verò -- Mensis -- Canonicè, & ritè celebrata, in qua quidem electione R. reverendus Pater N N. habuit vota, -- Reverendus Pater habuit vota, -- & Rjdu. Pater habuit vota, -- & ego Frater N N. unus ex disquisitoribus, & compromissariis, virte compromissi, in me, & in socios meos limitati, nomine omnium,

qui in dictam electionem convenerunt, & consenserunt prefatum Adm. Rendm Patrem N. N. Ministrum Provinciale canonice electum nomino, & sic electum denuncia. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. Amen.

XII. Publicata electione, ad signum campanæ convocetur familia Religiosa, & procedatur modestè, ac graviter ad Ecclesiam, cantando interea *Te Deum laudamus*; Quo finito subnectantur sequentes versus, cum orationibus.

- V. Benedicamus Patrem & Filium cum S. Spiritu.
 R. Laudemus, & superexaltemus eum in sacula.
 V. Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis.
 R. A Templo sancto tuo quod est in Jerusalem.
 V. Fiat manus tua super virum dexterae tuae.
 R. Et super Filium hominũ quem confirmasti tibi.
 V. Dignare me laudare te Virgo sacra.
 R. Da mihi virtutem contra hostes tuos.
 V. Domine exaudi orationem meam.
 R. Et clamor meus ad te veniat.
 V. Dominus vobiscum.
 R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiternus Deus, miserere famulo tuo Ministro nostro, & dirige eum secundam tuam clementiam in viam salutis aeternae, ut te donante, tibi placita cupiat, & tota virtute perficiat.

Concede nos famulos tuos quesumus Domine, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere, & gloriosa Beatae Mariae semper Virginis intercessione a presenti liberari tristitia, & aeterna perfrui letitia.

Deus qui Ecclesiam tuam Beati P. N. Francisci meritis, satum novam prolu amplificas, tribue nobis ex eius imitatione terrena despicere, & caelestium donorum semper participatione gaudere. Per Dominum nostrum Jesum Christum, &c.

XIII. Non secuta electione Provincialis, & Diffinitorum intra diem naturalem, non esse in arbitrio Praesidis nominare quem velit, sed de consilio Discretorii constituat Commissarium Provinciale; In locum autem vacantis Diffinitoris pari consensu substituat Pater dignior, sicque terminentur omnia acta capitularia, & Reverendissimus Pater Generalis informetur de non secuta electione.

XIV.

XIV. Vacante Diffinitoriatu quacunque de causa, si nullus adsit Pater Provinciae Emeritus, tunc subrogetur dignior ex-Custos, hoc deficiente dignior ex-Diffinitor, & tandem his omnibus deficientibus Guardianus Conventus principalioris, supposito quoddam aetate, & aliis qualitatibus à jure requisitis polleat.

XV. Tamen in hac Provincia longiori, & à Reverendissimo Patre Ministro Generali Matthæo à S. Stephano approbata praxi, hætenus una tantum intermedia Ven. Diffinitorii Congregatio celebrari consueverit, * in posterum tamen ad præscriptum Constitutionum generalium invariabiliter fiant duæ intermediae Congregationes.

§ II.

De præcedentiâ, & tabula Capitulari.

I. **S**upposito quoddam in nostra Provincia nunquam sint futuri Generales Curiaë officiales, ad præscriptum Ordinationis SS. Doñi Urbani VIII. " Patres præcedent sequenti serie: " *Consi.*
 Minister Provincialis, Patres Provinciae, Custos, & Diffinitores *alias pro*
 actuales durante officio. Post istos præcedant Lectores actuales *Cong. 16-*
 S. Theologiae, dein Concionatores. Guardiani in suis Conven- *42. 22.*
 tibus præcedere habent omnes præter unum actualem Mini- *Decemb.*
 strum, Vicarium vel Commissarium Provinciales, Vicarii autem *Lant. pa.*
 Conventuum præcedant omnes alios (præter supradictos *412. n. 7.*
 Patres Provinciae Emeritos) & in Refectorio immediatè sedeant *18. Decembris. 1657.*
 penes Guardianos ordinariè; Et in absentia Guardianorum in publicis actionibus præcedant etiam supradictos, prout decisum fuit Romæ, 18. Decembris. 1657.

II. In Capitulo Provinciali (idem esto iudicium in Congregationibus Ven. Diffinitorii intermediis respectivè) Guardianus cedat præcedentiâ Patribus Provinciae Emeritis, Custodi, & Diffinitoribus actualibus, tanquam Provinciae Superioribus; * * (Inter quos reperitur etiã Secretarius Provinciae) Hos sequatur Secretarius commissionis, istum Guardianus loci, ac ceteri Guardiani vocales; Hos Lectores Emeriti, Custodes, & Diffinitores habituales; Dein veniunt Lectores, Concionatores, & Secretarius, seu Amanuensis continuus Ministri Provincialis, juxta antiquitatem Religionis.

III. Non tantum Guardiani, sed etiam Praesidentes locorum cum jurisdictione, ad alios Conventus accedentes, praecedant & Vicarios locorum, & sacrae Theologiae Lectores.

1722. IV. Reverendi Patres Diffinitores tam actuales, quam habituales praecedere debent Reverendos Patres locorum Vicarios, & a potiori Lectores sacrae Theologiae, nisi Vicariatu majus sub esset obstaculum; Philosophiae vero simpliciter Lectores (* prout, & sacrae Theologiae Moralis) non praecedant Sacerdotes seniores se in Religione 24. annis completis.

V. Lectores Generales, & Emeriti praecedere debent immediate post Diffinitores actuales, nisi aliud potior expolat praerogativa.

* VI. In tabula capitulari, familia Conventus in quo Capitulum, vel Congregatio celebratur praeponat, * reliquorum autem Conventuum tabula, ordinetur juxta antiquitatem Conventuum, quae in dubio poterit haberi ex Protocolo Provinciali.

1728. VII. Si post hac aliquas ordinationes, & Decreta (quas rarissimas, & oppido necessarias oportet esse) in posterum a toto Discretorio, vel Diffinitorio contigerit emanare, ejusmodi sanctiones adjiciantur ad calcem tabularum capitularium.

§ III.

De titulis.

I. Conformiter ad dispositionem Venerabilissimi Discretorii generalis, de Año 1688. statuitur, ne ulli praeter Provincialem, & Patres Emeritos, titulo Admodum Reverendi, seu scripto, seu voce insigniantur; Guardiani, Praesidentes cum jurisdictione, Custodes, Diffinitores, & S. Theologiae Lectores, tam actuales, quam habituales, Reverendi; Vicarii Conventuum, Praedicatores, Philosophiae, & Theologiae Moralis Lectores Multum Venerandi, caeteri omnes titulentur Venerandi.

“Victor. 1694. II. In titulis dandis districtè prohibetur, ne quisquam sibi met, aut alteri titulum Lectoris Emeriti dare praesumat, “ nisi ad praescriptum Constitutionum generalium continuis, & non interpolatis duodecim annis docuerit sacram Theologiam, multo minus audeat quisquam sibi, vel alteri titulum Theologi attribuere, sub pœnis constitutionis Discretorii generalis Romani de anno 1688. impositis.

§ IV.

§ IV.

De transitu Fratrum.

- I. **C**onfirmatur, & ad unquam observari demandatur ordinatio Ven. Discretorii de Anno 1724. ne quispiam secum sarcinam librorum, sed nec unum, alterumve de loco ad locum transferre præsumat, cum sit actio excommunicationi Papali obnoxia, sed tantum scripta sua, Breviarium, Diurnale, librum Evangeliorum, unum, alterumve de expressa Superiorum licentia familiarem devotionalem; " Proinde Superiores pro tunc habituales (si non adfuerint actuales) in visant sarcinas transire volentiū, & si quæ in eis in venerint hic non concessa tollant. " 1728.
- II. Monemus porro omnes, & singulos Sacerdotes, ut unusquisque prout tempus, & occasio permiserint, diligentem se exhibeat in apparatu Concionatorio, scripto elaborando, quod secum licitè, & quorsumcūque poterit circumferre. 1728.
- III. Mandamus pariter locorum Superioribus, ut nullatenus permittant à suis subditis, libros in sacculis, & sportulis circumferri, cum manifesto, & irreparabili illorum damno, & destructione; Contravenientes sine remissione intra limites Paternæ distinctionis severè puniant, & libros usurpatos tollant. 1724.

CAPUT NONUM.

De Prædicatoribus, Lectoribus, Studiosis, & Silentio.

§ I.

De Prædicatoribus.

I. **E**xhortamur in Domino, obtestamurque per omnia Sancta Prædicatoribus nostris, ut seria consideratione secum perpendant, jugiterque præ oculis mentis habeant Sancti Patris Nostri monitum, ut sint examinata, & casta eorum eloquia, &c. Proinde non vanitates, levitatésque Academicas, sed Seraphico-Apostolicum spiritum spirantes, ad destructionem vitiorum, & ædificium virtutum totis viribus adnitantur, non verò ad prædicandum sibi ipsis, vel ut placeant hominibus.

II. Fugiant super omnia conversationes cum sæcularibus, ne scandalum præbeant, destruendo operibus, quod ædificant verbis;

bis ; Pro pœnis in contravenientes remittimus ad constitutiones nostras generales.

§ II.

De Lectoribus, & studiosis.

1728. I. **R**everendis Patribus sacrae Theologiae Lectoribus solita scabella, & disputationes menstruas, omnium solertia frequentanda districtè imponimus, quæ tempore hyemis ante vespèras, in æstate verò post refectionem vespertinam peragenda ordinamus ; Insuper, ut ad præscriptum Constitutionum generalium, in fine cujuslibet Anni, Theses, quas illò Añò docuerunt, publicæ disputationi exponant, secus agentibus nolumus ullatenus suffragari Lecturam pro emeritura, quot quot Años aliàs docuerint.
- II. Quia, & paucitas, & tenuitas Catholicorum benefactorum occurrit, insuper annuatim frequentius molestantur iidem benefactores, non tantùm ex hujate societatis Academia, sed etiam ex Hungaria ; Proinde Constitutiones Generales, impressiones thesium cum imaginibus imprimi prohibentes (“quòd etiam in alma Provincia iteratò inculcatum comperimus) tandem strictim observari demandamus nisi fortè aliquis sua spontè, & à nobis nec quidem indirectè requisitus, ad similia se se offerret. Porrò tum Lectorum, & à fortiori studiosorum quantumvis occultæ contrariæ praxi, sub reatu, & pœnis illiciti recursûs, & proprietatis, hac serâ, & strictissima inhibitione occurrendum censuimus.
1721. & 1728. III. Ad obvîandum contentionibus, redimendùmque tempus silentii, in violatè observandum injungitur, * ut oppugnantes in scabellis, suas difficultates breviter, & ad summum quatuor, vel quinque solidioribus argumentis expediant ; In his enim, & similibus, inter Religiosos præcipuè, spectanda venit solius veritatis eruitio, & non victoriæ reportatio ; “ Ideoque contrarium facientes ut manifesti vanæ gloriæ Alumni, finitis prout ordinatum est disceptationibus, ab ipsis Lectoribus, aut si ipsi conniventes sint à Superioribus localibus ex loco conferentiaram continuo amandentur.
1728. * IV. Studiosos sive Philosophiæ, sive Theologiæ, nullatenus aude-

audeant Superiores locales diebus lectionum mittere extra Conventum, neque diem menstruæ disputationis à Lectoribus determinatam mutare, hinc ne quidpiam controversiæ inter hos, & illos oriri possit, debent Lectores Superiori locali præviè, & tempestivè circa hoc mentem suam intimare.

§ III.

De silentio.

I. **J**uxta doctrinam celeberrimi viri Hieronymi natalis, apud Rodriquez parte 2. tract. 2. cap. 6. ad reformandam alicujus Domûs, aut Ordinis disciplinam, nihil aliud requiri, quàm introducere silentium, quò servatò omnia bene ordinata, ac reformata erunt; Cujus rei gratia, omnium penè Ordinum statuta, ipsum quòque jus commune, præcipuum habere inducendi, & observandi in communitatibus Religiosorum silentii studium. Capite *Cum ad Monasteriorum*. De statu Monachorum præscribit Innoc. III. “ Proinde graviter injungimus, “ 1728. ut non solum in Conventibus, sed etiam in Residentiis pulsetur pro silentio, tam octavâ vespertinâ, quàm primâ pomeridianâ, post quæ si quis sine necessitate, conventicula, confabulationes inutiles, deambulationes, strepitus, &c. instituisse depræhendatur, ad præscriptum constitutionum generalium sine remissione plectatur.

II. Demùm ut studiorum tempori silentiòque religioso maturiùs consulatur, refectio matutina infallibiliter fiat horâ mediâ-undecimâ, vespertina verò mediâ-sextâ. Unde Superiores locales absolute avescere faciant cocos, solum munus ad horas nominatas ad ungvem exequi, ne protractione temporis, præfatæ ordinationi præjudicium inferatur; Contravenientes Religiosos cocos, postpositâ quacúnque excusatione puniant; Non tamen tollitur omnimodè discretis Superioribus, ob rationabilem causam, & in raro eventu, tempus illud ad quadrantem horæ ad summùm prolongandi.

III. Statuimus desuper, ut ubicúnque Superior Provincialis adfuerit, localis nullatenus audeat sine illius expressa licentia hospites, sive sæculares, sive Ecclesiasticos ad communem cum Fratibus refectiorem detinere; In absentia verò illius, sine Di-

cretorum consensu, quia ob similia cum notabili disciplinæ religioſæ detrimento, frequenter multa neceſſaria negliguntur; Et percontari libet, quando legentur bis de Anno Statuta Municipalia, Declarationes Regulæ, Constitutiones ſummorum Pontificum, & alia toties legi præſcripta?

IV. In ſimili, ſi occurrant hoſpites, vel maximè mediocriſ conditionis, Religioni tamen bene addicti, debere eos prudenti cum excuſatione in privato refici.

CAPUT DECIMUM.

De capitulis culparum, correctionibus, poenarum generibus, & applicatione ſingularum poenarum ſingulis delictis.

§ I.

De capitulis culparum, & correctionibus.

I. **U**Bi in noſtris ſtatutis generalibus diſponitur, à Laicis per quinquennium ſingulis hebdomadibus ter debere recognoſci culpam, nimirum feria ſecunda, 4ta, & 6ta, quinquennium intelligendum eſſe à profeſſione, juxta declarationem Diſcretorii Generalis de Año 1688. Chronologia hiſtorico legalis pagina 231.

1728. II. Conſuetudinem Provinciæ ponderoſis rationibus innixam, omninò ratam habentes, inviolatè obſervandam ſtatui-
mus, ut nimirum feriis ſextis Guardianus, feria 2da, & 4ta Vicarius excipiat culpas Fratrum, non tollitur tamen per hoc Patrum Guardianorum ordinaria juriſdictio, ſi ſubinde præfatis etiam diebus ipſi voluerint excipere culpas eorundem.

III. Poſteſt in hac Patria contingere, prout etiam frequenter contigit, ob diuturniorem Epiſcopatûs vacantiam, aut etiam bello, vel alio quovis inevitabili caſu verante, Clericos ultra debitum vacare à ſacris ordinibus ſuſcipiendis, ideò in ſimili caſu, excluſa omni fraude, & conniventia Superiorum Majorum, (in quo eorum conſcientiæ gravantur) poſſe diſpenſari cum iisdem in flagellis diſciplinæ, & comeltione in terra feria ſexta, à dicendis culpis feria 2da. & quarta, ita tamen ſi expleverint ſextum à profeſſione Annum; Item à ſervitio menſæ, ſi adſit copia recentiorum profeſſorum; Si verò aliquos Clericos neceſſitate
ur-

urgente ad sacros Ordines, etiam Presbyteratum ante tempus promoveri contigerit, in omnibus præmissis, donec annos Clericatus adimpleverint, indispensabiliter exercere oportet, nisi cum aliqua gravi, & qualificata persona aliquando aliud faciendum svaderet prudens ratio.

IV. In ultimo triduo majoris hebdomadæ servetur accuratè, disciplinæ flagella faciendi consuetudo per spacium trium *Miserere*, & oratione *Respice quasumus*, &c.

V. Ad præscriptum Constitutionum Apostolicarum, ac Ordinis nostri, ubique, & ab omnibus receptum, omnes Patres, & Fratres, nullis planè exceptis, compareant ad capitula culparum feria sexta coram Superioribus locorum celebranda, graviter tamen monendos esse censuimus Superiores, ne in Patres de Provincia optimè meritos (inter quos comprehendì volumus etiam Custodem, Diffinitores tam actuales, quàm habituales, & alios in sacra Religione grandævos) debacchando abutantur hâc præcellentîâ, quæ eisdem non ad exaturandum immodicoblie oppletum stomachum, sed potiùs ad reportandum inter alia ab his incomparabile humilitatis meritum, noscitur ab initio esse collata.

VI. Teste S. Antonino, plurimæ Religiones quæ cum magno fervore, & vitæ sanctimonia initium posuère, minima patrum traditionum negligentes, processu temporis paulatim defluerunt, & exinanitæ sunt usque ad fundamentum, quantò magis hoc ipsum est metuendum ob graviores transgressiones? Proinde ad præscriptum Constitutionum generalium, ad unquam observandam demandamus capitulorum culparum hebdomadatim statis diebus celebrationem, admonentes Superiores verbis Apostolicis, ut errata suorum in spiritu lenitatis excipientes, “abstineant à severioribus increpationibus, calumniis, & verbis nimium inactivis, quæ ad nihil profunt, nisi ad ruinam, & destructionem; Subditos pariter omni qua possumus efficacia hortamur, ne ex sola consuetudine, & quasi adacti, sed cum omni reverentia, humilitate, & corde contrito, culpas suas recognoscere adlaborent, ad lucrandas toties, quoties trium annorum & totidem quadragenarum indulgentias, concessas à Paulo V. Bulla Romanus Pontifex.

§ 11.

De Pœnarum generibus.

Pœnae quibus Seraphicus Ordo noster hucusque usus est, sunt sequentes.

1. **P**rivatio vocis activæ, & passivæ, seu juris suffragiorum, quæ inhabilitat tam ad ferenda, quam ad consequenda suffragia in quacunq[ue] electione.
2. Privatio actuum legitimorum, est inhabilitatio ad omnia Ordinis officia, id est Ministeriatum, Diffinitorium, Custodiatum, Guardianatum, & omnia officia, quæ sunt cum dignitate, & Superioritate conjuncta.
3. Privatio officiorum Ordinis inhabilem reddit non solum ad supradicta, sed etiam ad confessionem, prædicationem, Lecturam, Paternitatem, & munus visitatoris.
4. Carceris pœna est, alicujus reclusio in obserato loco, sine chorda, & caputio, includit privationem actuum legitimorum ipsò factò.
5. Ejectio, seu expulsio ab Ordine, quæ discolis, & incorrigibilibus imponitur.
6. Pœna talionis est, quâ accusans, & non probans delictum objectum, puniri debet, acsi ipse tale delictum commisisset.
7. Probationis caputium, seu caparonis delatio more novitiõrum.
8. Excommunicationis, vel suspensionis sententia.
9. Infamix pœna.
10. Exilium.

§ III.

 Applicatio singularum pœnarum singularis delictis.

1. **D**e summo Pontifice, maximo Christi in terris Vicario, deque illius dignitate, decretis, & Constitutionibus, qui impudenter, vel minus quàm decet reverenter obloqui ausus fuerit, trimestris carceris pœna, vel graviori etiam puniendus est, juxta delicti mensuram.
2. Impudenter obloquentes de Eminentissimis Protectore, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, deque Reverendissimis Ecclesiarum Prælatibus cum scandalo, carceribus sunt mancipandi, vel gravius etiam, pro oblocutionis excessu puniendi Superiorum arbitratu.

3. Qui

3. Qui Generali, vel Commissario ab eo misso ad visitandam Provinciam rebellaverit, excommunicationis Sanctissimo reservatæ pœnam statim incurrit, ac privationem suffragiorum, officiorum Ordinis, & perpetuam inhabilitatem ad illa.
4. Qui Provinciali, Guardiano, aut Vicario rebellaverit, omni suffragiorum jure triennio carere debet.
5. Contumax (id est qui trina monitione eodem die congruis intervallis præmissa, inobediens perseverat, ut de Discretorum consilio carceribus mancipari mereatur) est carceris pœnâ plectendus, & consequenter actibus legitimis privandus.
6. Qui in Prælatum improperii, & convitii verba protulerit, genuflexus in publico, debet in pane, & aqua jejunare, ac omni suffragiorum jure biennio carere, provocans autem graviter aliquem factis, aut verbis, pro prima vicè probationis caputium deferre, pro secunda, bimestri carceri mancipari, ac activa, & passiva voce decennio privari debet.
7. Qui Frater alteri, vel in Ordine, vel extra minabitur in persona, per mensem probationis caputium deferat, si manum levaverit, vel aliquid acceperit ut percutiat, per tres menses, si leviter percusserit per annum, si graviter percusserit, vel quodlibet instrumentum ad graviter percutiendum arripuerit, semestri carceri mancipandus venit, quâ pœnâ puniendus erit, qui arma offensiva vel portaverit, vel in cella, aut alibi retinuerit.
8. Qui gladiò, baculò, vel pugillò Fratrem, aut saecularem percusserit, in carceris unius anni pœnam incidit, omni suffragiorum jure, & actibus legitimis perpetuò privari, ac per mensem, ter in qualibet hebdomada coram Fratribus capitulariter congregatis genuflexus comedere debet, ipsismet instrumentis, quibus ferire, vel percutere ausus est, ei de collo pendentibus.
9. Quod si mors secuta fuerit, vel atrox mutilatio, ad triremes omnino condemnandus est.
10. Qui aliquem enormiter vulneraverit, vel ei venenum dedit per se, vel per alium, eisdem pœnis subjacere tenetur.

11. Prælatum localem gladio occidens, ad triremes perpetuò condemnari, vulnerans non secuta morte, ad eosdem mitti Superiorum arbitrio debet.
12. Provinciale vel leviter percutiens, ad triremes Generalis arbitratu mitti, si in gladio molitus fuerit, sive secuta sive non secuta morte, ad eosdem triremes perpetuò damnari debet.
13. Generalem quoquomodo, vel levissimè percutere ausus ad triremes perpetuò, & omninò damnandus est.
14. Falsificantes per se, vel per alium literas, aut sigilla Prælatorum, Principum, Generalium, Provincialium, aut notabilium personarum, sunt ipsò factò excommunicati, carceri mancipandi Generalis arbitrio, atque ad omnia officia, & dignitates Ordinis perpetuò inhabilitandi.
15. Generalium, Provincialium, aut sæcularium Principum, & notabilium personarum literas, sive ab ipsis, sive ad ipsos missas intercipientes, aperientes, impediens, aut malitiosè retardantes, ipsò factò actibus legitimis destituendi sunt, & hujus pœnæ incapaces, probationis caputium deferant, Generalium, vel Provincialium arbitratu, quibus respectivè pœnarum condonatio reservatur.
16. Revelans extra Ordinem Religionis secreta, quibus fama, & candor ipsius Ordinis maculatur, incidit in excommunicationem majorem Generali, vel Provinciali reservatam, ac perpetuò est privatus actibus legitimis.
17. Qui libellos famosos quomodolibet ediderit, vel publicaverit, ipsò factò excommunicationis sententiam incurrit, à qua si in Generalis vel Provincialis infamiam cedunt, nisi à Generali absolvi non potest, vel à Provinciali si in aliorum infamiam vergant, debita satisfactoria præmissa, & convictus semestri carcere maceretur, vel amplius Superiorum arbitratu.
18. Libros imprimi faciens, vel publicans sine licentia Ordinarii, & Generalis scripta facultate, est eò ipsò privatus actibus legitimis.
19. Qui statutis jejuniorum diebus, absque necessitate Superiori

- ori probata, non jejuaverit, præceptum non solum in qualitate, sed etiam in quantitate ciborum transgrediendo, suffragiorum jure privandus est Provincialis arbitratu, à quo etiam gravius arceri debet, prout violationis ratio svaserit.
20. Qui officio divino non interfuerit, à Guardiano secundum consuetudinem Religionis puniri debet: Qui autem illud aliquoties non recitasse convictus fuerit, omni suffragiorum jure triennio carere debet, & gravius etiam puniri Provincialis arbitratu.
21. Qui Sacrae scripturae sensum, vel verba, in prophanos usus detorserit, eisque in familiaribus colloquiis abusus fuerit, voce activa, & passiva triennio privandus erit, & menstruo carceri mancipandus.
22. Qui sine causa confessionem Sacramentalem facere, & Sacram Eucharistiam sumere, vel Missam celebrare juxta probatam Ordinis consuetudinem notabiliter neglexerit, in pane, & aqua in publico refectiois loco jejunare debet Provincialis arbitrio, vel etiam gravius puniri pro indevotionis modo.
23. Orationi notabiliter deficientes Guardiani, officio privandi, Subditi suffragiorum jure triennio mulctandi, ac etiam sunt carcerandi Superiorum arbitratu.
24. Provinciales, & Guardiani in suis Provinciis, & Conventibus notabiliter, & sine legitima causa non residentes, præter culpæ reatum, & pœnas canonicas, quas incurrunt, ab officiis suspendi vel etiam privari debent, Superioris judicio.
25. Statuimus, ut Superior localis ab officio legitimè suspensus pœnam in loco delicti subeat privatus omni jurisdictione in subditos interna, & externa; Interea inter suæ professionis Religiosos teneat locum novissimum. Porrò illo ipso tempore, Vicarius loci ut Præsident, in Residentiis autem Senior, vi hujus constitutionis plena jurisdictione obeant minus Superioris.
26. Provincialis, literas dimissoriales concedens ordinandis, non servatis Sacris Canonibus, & Ordinis sanctionibus, su-

- spendendus, vel etiam privandus venit officio, Superiorum arbitrio.
27. Qui confessiones sine licentia auscultaverit, vel à reservatis absolverit, est ipsò factò excommunicatus, & ad excipiendas confessiones perpetuò inhabilis, carcerandus, & gravìs puniendus, si in hoc vitiosus repertus fuerit.
28. Confessionis Sacramentalis revelatio, puniri debet perpetua privatione actuum legitimorum, & facultate confessiones audiendi, nec non carceratione, vel arctatione, Provincialis arbitrio.
29. Qui in iudicio quidquam falsò, scientérque deposuerit, vel deponi fecerit, aut verum revocaverit, vel revocari procuraverit, ipsò factò est excommunicatus, cujus absolutio Provinciali est reservata, semestri carceri est mancipandus, & satisfaciat parti, perpetuòque infamis existat.
30. Scienter aliquem infamans, sacramentaliter absolvi non potest, nisi à Provinciali, & convictus in iudicio, subire debet pœnam criminis, de quo alterum infamavit, nec nisi priùs restitutâ famâ.
31. Furtum committens, suffragiorum jure biennio est privandus. Proprietariorum pœnam luere tenetur, & si furtum fuerit notabile, aut iteratum, vel ex sacro loco, aut sæcularium domibus, aut bonis, crescente sceleris turpitudine, crescere etiam debet severitatis districtio, Superiorum arbitrio.
32. Proprietariorum pœna est, carceratio, actuum legitimorum privatio, nec non Ecclesiasticæ sepulturæ, si quis proprietarius moriatur, cum pœnarum augmento, ubi culpa replicata fuerit.
33. Obscœna verba coram aliis, vel cum scandalo proferens, si graviter monitus non se correxerit, in eum animadvertatur pro qualitate delicti, etiam cum pœna carceris, aut graviori, Superiorum arbitrato, quousque resipiscat, ut cæteri timorem habeant.
34. Qui convictus fuerit suspectam domum intrâsse, actumve carnalem sollicitâsse, mox ab eo loco perpetuò exulare debet,

- bet, & bimestri carceri mancipari, negans graviter arctand.
35. Convictus, vel confessus in fornicationem lapsus fuisse, pro prima vice semestri carceri mancipetur, & omnium suffragiorum jure triennio carere debet, secunda vice carcer duplicandus, & omnibus Ordinis officiis decennio privandus est. Tertia vice carcer longius protrahi, perpetuò ad officia Ordinis inhabilis existere, vel etiam ad triremes mitti Superiorum arbitratu debet.
36. Sacrilegium committens, ad triremes omnino damnetur, aut perpetuo carceri Superiorum arbitrio mancipetur.
37. Qui crimen commiserit, propter quod in sæculo mereretur mortem, ad eisdem perpetuò condemnetur.
38. Qui de inominabili scelere confessus, vel convictus fuerit nudus cum solis femoralibus in cœtu Fratrum ligatis manibus, ac recitans Psalmum *Miserere mei Deus*, gravissimè flagellari, ac leviusculis flammis hinc inde circumpositis quodammodo comburri, & ad perpetuos carceres irrevocabiliter damnari debet, ubi in pane, & aqua tribus saltem in hebdomada diebus jejuret, si autem in idem scelus relapsus fuerit, ad triremes perpetuò destinari.
39. Qui in morbum gallicum ex delicto inciderit, declarandus est perpetuò inhabilis ad omnia officia, & suffragia Ordinis, ac etiam ad audiendas confessiones.
40. Introducentes mulieres intra Claustra ad malum finem in pœnas à Pio V. sancitas incidere, & carceribus convenit mancipari Superioris arbitratu, quas pœnas incurrunt, qui easdem in hospicia confessoriorum Monialium quovis colore introducunt.
41. Superiores, qui charitatem circa hospites, & infirmos neglexerint, officio destituantur, officiales ad id destinati suffragiorum jure triennio carere debent.
42. Conspirantes adversus Fratrem aliquem, & maximè Superiorem, omnibus Ordinis officiis privandi sunt, Superiorum arbitrio.
43. Quicumque insciò Diffinitoriò, & Patribus Emeritis, negotium aliquod, seditionem, divisionem, & quodcumque

1728.

- hujusmodi malum secum trahens, in detrimentum, & conturbationem Provinciae, apud quascunque curias palam, vel quantumcunque clanculo tractare praesumpserit, deprehensus, & convictus, ad arbitrium Reverendissimi Patris Generalis " (si Provincialis fuerit) relegetur ad aliam remotissimam Provinciam, sine ulla spe relevationis; Alius vero quicumque incurrat perpetuam poenam privationis vocis activae, & passivae, actuumque legitimorum.
44. Ad saecularium advocatos, procuratores, iudices, & tribunalia quaecunque, praetextu injuriae sibi factae, sive pro consilio, sive pro favore recurrens, actibus legitimis privandus est, & gravius puniendus. Appellantes ad eadem tribunalia sunt excommunicati, & a solo summo Pontifice absolventi, atque perpetuo privari debent jure suffragiorum, omnibus Ordinis officiis, & in perpetuum ad illa inhabilitari.
  45. Subornatores sunt excommunicatione Papali ipsò factò ligati, actibus legitimis privati.
  46. Alchimiae studentes, vacantes, eam voce, vel scripto docentes, instrumenta, libros, qui ad illam pertinent retinentes, sunt ipsò factò excommunicati, atque omni suffragiorum jure perpetuo privati, & carceribus, vel arctatione Provincialis arbitrio macerari debent.
  47. Promoti per saltum, vel sine literis dimissorialibus, vel furtive, quique in non susceptis ordinibus ministraverint, juxta poenas canonicas puniuntur.
  48. Ingresses sine causa legitima Claustra Monialium, sunt eò ipsò excommunicati, aliisque canonicis poenis plectendi, privandi insuper officiis, & dignitatibus, & inhabilitandi in perpetuum unà cum Monialibus consentientibus.
  49. Simoniaci, qui dona dederint, aut promiserint per se, vel per alios, ut gradus, dignitates, officia, vel in sui favorem sententiam consequantur, canonicarum poenarum animadversione feriuntur, atque in constitutionem de largitione munerum incidisse declarandi veniunt.
  50. Recipientes, vel ad professionem novitios admittentes, Apostolicis Constitutionibus, & Ordinis statutis non servatis,

vatis, officiò statim privandi, & omni suffragiorum jure perpetuò destituendi veniunt.

51. A novitiis vel minimum aliquid recipientes, vel eis ad sibi vel Conventui aliquid relinquendum svadentes, præter pœnas in sac. Concilio Tridentino decretas, Superiores debent privari officiò, alii ut proprietarii puniri.
52. Camisiarum, & lineorum indumentorum, linteaminum, anaclinteriorum usus sine necessitate veritus est sub privatione juris suffragiorum per triennium, etiam carceris pœna, per duos menses, & amplius, si monitus se non correxerit.
53. Qui super habitum Regularem, vel (eò dimissò) sæculares, aut alias quascunque vestes induerit, ad recitandas comedias, vel alias larvatas representationes, quacunque ex causa, vel occasione, & quocunque in loco, est ipsò factò suspensus, & gravius, carcere, privatione officii, vel suffragiorum jure à Superioribus puniendus.
54. Qui negotia Principum acceptaverit, egerit, procuraverit, sine licentia Superioris, privari debet officiis Ordinis.

CAPUT UNDECIMUM.

§ UNICUS.

De suspectis consortiis evitandis.

I. **S**uspectum consortium prohibutum declaramus, non solum esse actionem, conversationem, colloquium, quæ solent inducere violentum stimulum tentationis carnalis, & fomitem peccati, sed etiam quocunque ex supra dictis, quod in mente adstantium possit causare suspicionem, vel scandalum, licet non fiat, vel dicatur mala intentione, quod conjecturatur ex loco occulto, ex importunitate temporis, ex dissolutione gestuum, risu, nimia approximatione ad mulierem, vel alias personas suspectæ ætatis, aut ex similibus aliis accidentibus.

II. Ac proinde si aliquis fuerit notatus de similibus suspectis consortiis, pro prima vice charitative admoneatur, & corrigatur, quòd si se non emendaverit, si est Superior suspendatur, aut privetur officiò, juxta gravitatem culpæ, si est subditus privetur actibus legitimis per tres annos, & gravius puniatur, ut

Salm. ea.
11. Valli.
1593.
S. Bona.
in Regu.

Const Ro.
1639.

supra, vel cui non convenit hæc pœna, ferat signa probationis ad arbitrium Patris Ministri.

Ibidem. III. Quibus pœnis subjaceant juvenes, qui cum nondum pervenerint ad vigesimum quintum annum, inventi fuerint in cella aliorum ita obserata, ut exterius non possit facilè aperiri; Et iisdem pœnis subjacebunt etiam illi, qui dictos juvenes religiosos, vel sæculares detinebunt in suis cellis ut supra.

Ibidem. IV. Qui consuevit sequestrare se à socio, vel loqui, vel conversari cum mulieribus, unde possit oriri rationabile iudicium suspecti consortii, admoneatur, & si se non emendaverit puniatur supradictis pœnis, tanquam reus suspecti consortii, & si deinde fuerit convictus quòd recidiverit, incarceretur ad arbitrium Diffinitorii.

Ibidem. V. Ordinamus, ut quando aliquis mittitur ad excipiendas Confessiones mulierum infirmarum, vel ad tractanda alia negotia, non ita occludatur janua, ut à socio non possit videri, neque post pulsam pro Ave Maria, in sero excipiantur Confessiones mulierum, sub pœna arbitraria Superiori.

Ibidem. VI. Nullus exorcizabit dæmoniacos sine licentia Ministri cum consensu Diffinitorii in scriptis, transgressores priventur votò ad arbitrium Superioris, vel ferant signa probationis.

VII. Ad præscriptum ordinationum Apostolicarum, admittebant mulieres quascunque intra clausuras Conventuum, & sub quocunque prætextu, (exceptâ causâ publicæ processions) vel casu ingressas tollerantes, & non illicò expedientes, ipsò factò incurrant excommunicationem; Insuper privationem officij quæ obtinent, & perpetuam inhabilitatem ad quæcunque in futurum obtinenda.

S. Congr. Episc. & Regularium de Anno 1583. 13. Septembris nomine Conventuum quoad has pœnas incurrendas veniunt etiam Residentiæ, & quæcunque loca Religiosa, si Religiosis, qui in eo sunt de familia præsit Superior, * & clausura legitime sit introducta.

1699. IX. Prout ab antiquo districtè cautum fuit, pari severitate de novo interdicim⁹, "ne domos pistorias, seu alledia ullus Superior, aut alter Frater ullo unquã tempore sine licentia, & socio Religioso,

giolo, imò neque cum socio, nisi urgentissima de causa intrare præsumat; Pro causis autem ordinariis œconomiam concernentibus rarissimè fiat, ita, ut intra annum sufficiat ter, quater ad summum illas visitare, inspectisque fabricis, & peractis aliis necessariis, sine mora exire teneantur; Siquis autem, sive Superior, sive subdicus aliter intraverit præfatas domos, quàm hic disponitur, procedatur cum eo, tanquam cum reo de suspecto consortio, etiam si præter talem ingressum nil probari possit.

X. Absolutè, & gravissimè interdicitur Superioribus localibus, ne pro stropholis suis, & aliis quibuscunque lavandis extra communitatem particulares assumant lotrices, sed similia lotioni communi committant, sub pœnis suspecti consortii, & proprietariorum. 1724.

CAPUT DUODECIMUM.

De Missionariis, Capellanis, Archivis, & Typographia.

§ I.

De Missionariis.

I. **P**atribus Missionariis pro majori Dei gloria, propriorum meritorum augmento, & fidelium solatio, specialiter recommendatur Apostolicus animarum zelus, & religiosa reflexio ad occurrentes meritorie patientie occasiones, ne dum sive verbo, sive scripto conqueruntur, exantlatasque incommoditates exaggerant, comportati spiritualis lucri congeriem minuunt, vel totaliter ommittant; Insuper fidelem omnium cum divina gratia spiritualium ministeriorum cathalogum Patri Missionis Præfecto, suo tempore consignandum conficiant, RR. PP. Superiores locales; Patres verò Missionum Præfecti, antequam fructus Missionum ritè, & ordinatè calculatos ad Sac. Congregationem de Propaganda transmittant unam copiam vel ipsi Archivario præsentis consignent, vel infallibiliter transmittant in Archivio conservandam. 1724. 1728.

II. Ne verò contingat quemquam dubitare, quid eorum oporteat adnotare quæ divina misericordia ministeriò uniuscujusque dignata est operari, hic in specie apponenda judicavimus, nimirum: Coverfos nominatim, à Calvinismo, & Luteranismo;

mo; Baptizatos è Judæis, Arianis, Anabaptistis, & aliis infidelibus, sicut & infantes ex Christianis Parentibus prognatos; Schismaticos ad unionem, & Apostatas à fide ad gremium Matris Ecclesiæ reductos; Sacramentum pœnitentiæ graviter ægrotis, & moribundis cum viatico, & extrema unctiōe, nec non quacūque alia occasione, intus in Conventibus, vel foris administrata pœnitentiæ sacramenta, pari diligentia, & fidelitate adnotent.

III. Ne denique Adīm Reverendis Patribus Præfectis, continuis aliàs curis onustis, cum fructibus Missionum ex diversis cartulis colligendis negotium faceffatur, qualiter Rēdi. Patres locorum Superiores calculari faciant fructus Missionum à suis subditis comportatos, proximè in impressis exhibebitur schema, in uniuscujusque cella publicè a ppendendum.

1727. IV. Nullatenus audeant Patres Missionarii deinceps duas Missas celebrare diebus serialibus, imò neque diebus Dominicis, & Festis, sine magna, & urgenti necessitate, quandoquidem, & Sac. Congregatio circa hoc punctum signanter, valdè strictè se habeat.

1728. V. Non omnibus passim communicandæ omnes facultates Missionum, sed prout tenor ipse facultatum numerò ultimò disponit, necessitas, & prudens ratio dictaverit; Denique deputandi certi Missionarii, pii, devoti, exemplares, & zelosi, qui de licentia suorum Superiorum, non tantum nobiles, & potentiores, commodis, & genio suo indulgendi studio adeant, imò sub obedientiæ merito imponendum illis, ut opportunis temporibus, præcipuè Majo, & Junio, Septembri, & Octobri, totam Provinciam vicatim peragrent, perscrutando, si qui inveniantur Catholici debiles, senes, & infirmi, aliunde consolatione destituti; Ignaros interim instruendo, vacillantes confirmando, errabundos retrahendo, desides stimulando, Christo lucrifacere ferventissimè adlaborent.

VI. Nullus Missionariorum, aut Fratrum, ex quacūque via redux, in Pagis, & Oppidis, ubi Conventus, & Residentiæ nostræ extant pernoctare præsumat, sed quivis aut in pago proximiori remaneat, aut omninò Conventus nostros, vel domos Religiosas ingrediatur.

VII.

VII. Non obstantibus iteratis, gravissimisque Ven. Diffinitorii inhibitionibus dolenti nimium animo accepit Ven. Diffinitorium, quosdam sui juris, & capritii filios Almæ Matris Provinciæ, bonum odorem, & famam corrumpentes assistentiis Matrimonialibus, indiscretè, unà etiam præsumptuosè sese intromittere, quapropter præsentis Constitutionis vigore non tantum comminatoriè, sed re ipsa districtè interdicit omnibus, nemine excepto, ut solemnizandis Matrimoniis ullibi, & nullatenus se intromittant, nisi in locis ubi sumus Parochi, cum hac tamen cautela, ut vagos absolutè non copulent, nisi in eodem loco ad summum duobus ante Annis uterque contrahentium domicilium fixerint, servatis interea omnibus de jure servandis; Hæreticum autem cum Catholica, seu in Missionibus, seu in suis Parochiis, nullatenus præsumant copulare; Qui se cùs egerit (præter gravissimum conscientiæ reatum) Superior sine ulla indulgentia suspendatur ab officio ad trimestre, subditus incarceretur per mensem.

1729.

§ II.

De Capellanis.

Quia devotis, & suæ vocationi studiosis animabus, non sine justis doloris sensu obvenit diu, & per menses à Religioso emanere contubernio, conformiter ad priores Ven. Diffinitorii constitutiones ordinatur, ut Spiritus recuperandi gratia, unusquisque saltem post bimestre, ad suum, vel proximum domicilium religiosum se conferat, non ut sæculares rumores, vana quæquæ novalia, & nugas, pretiosum tempus inutiliter exhaurientes proferant, sed prout eis indultum fuerit, una, alterave die ad summum, sese sedulò recolligentes, mundanos, qui facilè etiam Religiosis adhærescunt pulveres excutere satagent, resumptoque spiritu, si quæ sæcularibus de se pravitate exempla dederint, novo exemplarioris conversationis specimine recompensent.

" 1724.

⊕

" 1728.

§ III.

De Archivis, & Typographia.

- I. A Dhortamur enixè Patres Provinciales, ut Provincialia, 1728.
 locales, ut localia protocala rerum memorabilium jux-

ta formam jam datam, quàm diligentissimè succinctè, clarè, & tersè continuare, ac in scrinio firmo, ad hoc præparato conservare adlaborent.

1728. II. Quia & Capitulum, seu Archivium Provinciale omnium statuum Provinciæ, ab immemorabili tempore Claudiopoli conservatur, Nos quoque unanimi consensu decrevimus pro conservatione Archivi nostri Provincialis, fixè, & invariabiliter nostrum Ven. Conventum B. V. Mariæ ad Nives, præfatæ Liberæ, Regiæque Civitatis Claudiopoleos, ordinantes, “ ut eidem de
 “ Rom. 1676. Ven. Discretorii dispositione, aliquis accuratus, oculus, & impiger Registrator semper assistat, cum idoneo Amanuensi. Prohibemus insuper tali Archivario, ne ad suam imaginationem, & pruricum, sed juxta normam jam datam prosequatur Protocoli.

III. In eodem reponantur omnia momentosa instrumenta literaria, totam Provinciam, & singula loca concernentia, privilegia, fundationes, donationes, protocolum; Statutorum generalium, & Municipalium, aliorumque regimini Provinciæ deservientium librorum singula ad minimum exemplaria, quæ inde nequidem ipsis Provincialibus fas sit ullatenus auferre, sub pœnis libros à Bibliotheca Fratrum Minorum auferentibus, & alienantibus comminatis.

IV. Cùm occasione aliquorum librorum, in Conventûs nostri Csikiensis Typographia excusorum, Alma Provincia iteratò in grandi discrimine versata fuerit, districtè præcipimus Guardianis illius Conventûs, sub pœna privationis officii, ut nullum vel minimum libellum audeant prelo supponere, sine facultate Provincialis in scriptis obrenta; Patres autem Provinciales obsecramus vehementer, ut omnes libros, & à quibuscunque compositos, rigidè revideri faciant, antequàm typis subdantur; Libros autem in quibus nomen authoris non fuerit clarè, & explicitè appositum, absolutè rejiciant.

§ IV. CONCLUSIVUS.

I. **Q**uoniam Constitutiones nostræ generales, provisiones Apostolicæ, & hæc municipalia plus satis sufficiunt ad restituendam ubi collapsa est, & ad conservandam ubi viget Regularem disciplinam; Proindè strictim decernimus, ut
 nullo

nullo unquam tempore edantur alia municipalia; Si qui verò abusus in posterum de novo emergerent, studeant illos Superiores Provinciales mandatis, præceptis, & severis animadversionibus pro virili excindere.

II. Pariter si quid difficultatis, vel dubietatis emerferit in futurum super sensu præsentium statutorum, illorum genuina declaratio vigore præsentium resideat penes Provinciales cumulativè cum Diffinitoribus.

III. Quandoquidem in præsentibus statutis uti præmissimus, sufficientissimè provisum est disciplinæ Religiosæ fovendæ, seu etiam restituendæ, ubi, & quando opus fuerit, hinc consultò interdiciamus Superioribus localibus, ut postquam horum exemplaria impressa acceperint, in publico nulla statuta generalia, aut commentarios in eadem edita, utputa: Patris Gaudentii Kerkove, Sanctori de Melffi officialem Curia, Theatrum Regularium, & Chronologiam historico-legalem legi curent, ex quorum malo intellectu, aut in pravum sensum, in suam ipsorum perditionem detorsione, minus eruditi, inquieti, præsumptuosi, & turbulenti, non mella quibus viverent, sed fel quibus intoxicarentur colligerent. Sufficiet proinde similia præ manibus Ministri Provincialis, Patrum Venerab. Diffinitorii, & Guardianorum reperiri.

IV. Et ne quispiam harum nostrarum Constitutionum Municipalium, geminarum S. Regulæ expositionum, nimirum: Nicolaj III. Clementis V. & Innocentii XI. "constitutionum de "Victor.
1649.
n. 4.
"Ibidem interdicta largitione munerum, nec non pro receptione, institutione, & professione novitiorum, prout, & pro reformatione Regularium ignorantia laboret, præcipimus Superioribus localibus, sub pœna "privationis officiorum, nec non vocis "Ibidem activæ, & passivæ per triennium, ut singulis semestribus per annum in publica communitate præfata omnia legi curent, nimirum: Mensibus Januario, Julio, & subsequenibus.

V. Porrò gratis est leges statuere, nisi etiam observentur, proinde hortamur vehementer Superiores omnes per viscera Jesu, ut magno, infracto, & Machabæico spiritu vindicent à transgressionibus sanctissimas leges patrias, verbo, pœnis, sed vel ma-

ximè , & inprimis vita exemplari , forma facti gregis ex animo , ut cum apparuerit Princeps Pastorum , mercantur accipere coronam gloriæ immarcescibilem ; Secus qui abusi potestate sibi à Deo in edificationem tradita , subditos suos conniventia , oscitantia , & (quòd summæ malitiæ est) præviò exemplò in præceptis traxerint , aut currere siverint , abutetur eis in tempore iræ , ac indignationis , & sanguinem ipsorum de manibus eorum duplici contritione conterendis requireret altissimus æmulator , iustissimisque retributor.

Prout in compilationem præsentium statutorum lubenter annuimus , ita etiam compilatis , finaliterque in Ven. Diffinitorio maturè discussis , verè sanctissimis , & pro strictiori S. Regulæ observantia longè præstantissimis , animo volenti , & gratissimo infra scripti subscripsimus in Conventu nostro Claudiopolitano B. Virg. ad Nives. Año 1729. die 16. Februarii.

- Fr. Bernardinus Gabri , ex-Præsident Carolinensis mpr.
- Fr. Stephanus Antalffi , Guardianus Claudiopol. mpr.
- Fr. Balthasar Kánya , ex-Guardianus Esztelnek. mpr.
- Fr. Sebastianus Kis , Guardianus Esztelnekienſis mpr.
- Fr. Melchior Jegenyei , Guardianus Csikiensis mpr.
- Fr. Conradus Weiner , ex - Guardianus Cibiniensis mpr.
- Fr. Franciscus Demeter , Præsident Coronensis mpr.
- Fr. Augustinus Balás , ex - Guardianus Csikiensis mpr.
- Fr. Laurentius Szentgyörgyi , ex - Præsident Vallis Gyergjő mpr.
- Fr. Michaël Balásffi , ex - Guardianus V. Hunyadié. mpr.
- Fr. Joachimus Mártonffi , ex-Guardianus Mikhazié. mpr.
- Fr. Ladislaus Bögözi , Diffinitor actualis mpr.
- Fr. Joannés Acs , Diffinitor actualis mpr.
- Fr. Paulus Györffi , Custodiæ Pater mpr.
- Fr. Petrus Becze , Custodiæ Pater mpr.
- Fr. Emericus Lamprik , Custodiæ Pater mpr.
- Fr. Alexius Csató , Custos Provincialis mpr.
- Fr. Stephanus Bartalis , Vice-Secretarius mpr.

LS.

In-

Infraſcripti ex commiſſionæ Diſcretorii generalis deputati, revidimus,
& cum annexis modificationibus approbavimus. Die 10. Junii. 1729.

Fr. Caſparus Szente, Cuſtos Provinciæ S. Mariæ Hungariæ, &
Lector Generalis mpr.

Fr. Sigismundus Neudecker, Lector Jubilatus, bis ex-Provincialis,
& Cuſtos actualis Provinciæ Baviaræ mpr.

Fr. Gerardus Pataki, SS. Theologiæ Lector Generalis, & Miniſter
Provincialis Provinciæ Hungariæ ſanctiſſimi Salvatoris mpr.

Fr. Andreas Pordanyi, Provinciæ S. Mariæ Hungariæ Pater Eme-
ritus, & ex-Diffinitor Generalis immediatus mpr.

IN.

I N D E X

R E R U M, E T V E R B O R U M

I N S T A T U T A M U N I C I P A L I A.

A

A B A L I E N A T I O.

Pœnæ abalienantium res Ecclesiæ. cap. 6. § 1. num. 5. Abalienantes libros ex Archivio. cap. 12. § 3. n. 3. Libros ex uno loco in alium sine licentia auferentes. cap. 8. § 4. n. 1.

A B S O L U T I O.

Complicis, respectu alicujus nostri Ordinis, est nulla. cap. 7. §. 2. n. 4. Absolutio & dispensatio amplissima Provincialibus concessa. Ibid. n. 3. A casibus reservatis diœcesanis, & in facultatibus Missionum expressis. Ibid. n. 7. Vide etiam n. 8.

A B S T I N E N T I A.

In pervigiliis Festorum fori B. Virg. à carnibus abstinentum. cap. 3. §. 4. n. 10.

A P O S T A T A, A P O S T A S I A.

Quis sit? cap. 2. §. 2. n. 1. Est ipso factò excommunicatus. Ibid. n. 2. Debet denunciari itatim in proxima refectione. Ibid. n. 3. Expellendus ab Ordine. Ibid. n. 11. Statim monendus de apostata Procurator Generalis. Ibid. n. 17. Ut cognoscantur apostatæ. Ibid. n. 19. Non promovendi ad officia. Ibid. n. 24.

A R C H I V I U M.

Provinciales Provinciale, Locales Superiores localia, diligentissimè curent. cap. 12. §. 3. n. 1. Non ad imaginationem Archivarii, sed juxta normam jam tactam prosequendum. Ibid.

A R B O R E S.

Non tantùm fructiferas, sed etiam ornatum, & commoditati inservientes excindere, &c. cap. 5. §. 1. n. 7.

C

C A N T U S.

Gregorius diligenter disci mandatur. cap. 3. §. 1. n. 26. Figurati prohibentur in nostris Ecclesiis. Ibid. n. 28. Quandoque permittuntur. Ibid. Qui diligenter docuerint. Ibid. n. 25. Quibus temporibus exerceatur. Ibid. n. 26.

C A P I T U L U M C U L P A R U M.

Ad capitula culparum Laici per 5 Annos post professionem, Clerici toto

tem-

Index Statutorum Municipalium.

tempore Clericatus, tenentur ter in hebdomoda. cap. 2. § 1. n. 39. Omnes indifferenter tenentur ad ea seria 6. cap. 10. §. 1. n. 5. Quomodo tractandi seniores. Ibid. Fer. 2. & 6. RR. Patres Vicarii Conventuum excipiunt culpas Fratrum. cap. 10. §. 1. n. 2. vide *Correctio*.

CAPUT IUM.

Forma Capituli proposita inviolabiliter servetur. cap. 2. § 4. n. 1.

CASUS RESERVATI.

Qui sint, & quot in Ordine? cap. 7. § 2. n. 1. Qui possint ab iis absolvi. Ibidem vide *Absolutio*.

CÆREMONIÆ.

Ordo Seraphicus omnibus aliis fuit observantior illarum. cap. 3. § 3. n. 4. in Conventibus studiorum. Ibidem. n. 4. 5. Illarum stricta praxis, & observantia. Ibidem. Non promovendi ad ordines altiores, qui iis non fuerint sufficienter exculti. Ibidem.

CHORDÆ.

Non debent esse nimium curiosæ, nec nimium abjectæ cap. 2. § 4. n. 2. Ex simplici canabe nullatenus permittuntur. Ibidem.

CLAUSURA.

Portæ Conventuum continuo clausæ servantur. cap. 3. § 5. n. 5. Si desit Portarius Religiosus, Sæcularis adhibeatur. Ibidem. Poenæ admittentium Mulieres intra clausuras cap. 11. § unico. n. 7. Has poenas incurrunt etiam Superiores Residentiarum. Ibidem n. 8.

CLERICI NOVITII.

Non applicandi ad labores manuales frequenter. cap. 2. § 1. n. 19. Quando, & quamdiu possint applicari. Ibidem. In quibus inter alia instruendi. Ibidem. n. 21. Sacerdotes non audiant confessiones. Ibid. n. 25. Non possunt sibi testari. Ibid. n. 31. Vota pro novitiis non dant extranei. Ibidem n. 34. Qui veniunt nomine extranei. Ibidem.

COMPUTUS.

Cum, & coram quibus faciendi? cap. 4. § 2. n. 5.

CONFESSARIUS.

Juniores singulis Annis examinandi. cap. 7. § 1. n. 1. Qui ab hoc onere exempti? Ibidem. Quales se exhibeant tam erga Religiosos, quam sæculares? Ibid. n. 2. Quando non possunt absolvi suos Superiores. Ibidem.

CONFESSIO.

Quando possunt Fratres cuius Confessario approbato liberè confiteri. ca.

Index Statutorum Municipalium.

7. § 1. n. 3. Novitiis hoc non indulgetur simpliciter, sed cum limitatione. Ibidem.

C O N G R E G A T I O.

Intermedia Ven. Diffinitorii singulis Annis fiat. cap. 8. § 1. n. 17. In Congregationibus intermediis omnia illa observentur respectivè quæ in capitulis observanda jubentur. cap. 8. pag. 43. n. 6.

C O R R E C T I O.

In capitulis culparum quomodo tractandi subditi? cap. 10. § 1. n. 6. A quibus abstinendum in correctionibus? Ibidem.

D

D E C L A R A T I O N E S.

Summorum Pontificum quæ, & quando legendæ? cap. 12. § 4. n. 4.

D I E S F E S T I.

Quomodo insumendi? cap. 3. § 5. n. 2. Lusus pyramidum in iis inhi-
betur cum limitatione. Ibidem.

D I S C R E T O R I U M.

Locale irrefragabiliter tenendum. cap. 4. § 2 n. 6. Quæ sit major pars
Discretorii. Ibidem.

D I S P E N S A T I O.

In quibus dispensatur cum Clericis ante Sacerdotium? cap. 10. § 1. n. 3.
Quando dispensatur in recitatione parvi officii B. V. cap. 3. § 1. n. 21.
Capitulum Provinciale potest dispensare in præcedentia cum aliquo in-
corporato. cap. 2. §. 3. n. 3.

D O N A T I O.

Non potest quidquam quispiam nomine suo donare. cap. 6. §. 2. n. 1.

E

E G R E S S I O.

Cum mantellis exeundum è Conventibus, & Residentiis. cap. 2. §. 4.
n. 4. Superiores in se, & in aliis tenentur restringere multiplices eva-
gationes. cap. 3. §. 5. n. 1. Et quæ mala exinde scaturiant. Ibid. Studi-
osis quando, & quoties concedatur? Ibid. n. 2. Quomodo se habeant
Fratres foris? Ibid. n. 3. Minus exemplariter gerentes se foris quomo-
do puniendi? Ibid. n. 4. Egressiones quantum fieri potest ante pran-
dium fiant. Ibid. n. 6. Non transeant Fratres de domo in domum & sub
qua poena? Ibid. Cum qua cautela exeundum ad sepulturas? cap.
3. §. 1. n. 16.

ELECTIO. ELIGENDI.

Electionibus quales, & quomodo præmittendæ disquisitiones? cap. 8. §. 1. pag. 42. Electores invicem mentem suam sincerè aperiant. Ibid. Nullus in alicujus gratiam promoveatur. Ibidem. Digniores sunt eligendi. Ibidem. n. 2. Non doctiores, non sanctiores sunt digniores, sed prudentiores. Ib. n. 2. Ad altiora officia promovendi. pa. 42. n. 3. Considerandum etiam qualiter se gesserint in prioribus officiis. Ibid. In Guardianos quales eligantur? pag. 47. n. 4. Proveciores semper præponantur junioribus, & quare? Ibid. Non secuta electione Provincialis, & Diffinitorum, quid agendum? cap. 8. §. 1. n. 13.

EUCHARISTIA.

Quando publicè exponenda, & quando non? cap. 3. §. 3. n. 1. Qualiter cum illa dandæ benedictiones? Ibid.

EXCUBIÆ.

Penes cadavera defunctorum quorumcunque extra Conventus inhihentur. cap. 3. §. 1. n. 15.

EXAMEN.

A quibus examinandi ad Religionem petentes? cap. 2. §. 1. n. 12. Et de quibus? Ibid. n. 3. 4. 5. 8. 9. & 10.

G

GUARDIANUS, ET PRÆSIDENTES.

A Quibus eligendus, & qualis? Vide *electio*. Negligentes publicam lectionem harum Constitutionum, &c. Quis puniendi? cap. 12. §. 4. n. 4. Novitios ad professionem inducentes. cap. 2. §. 1. n. 32. Ab obsequio chori notabiliter se non abstrahant, & sub quibus pœnis? cap. 3. §. 1. n. 6. Ad pecunias in specie domatim, & in nundinis emittentes, quibus peccent, & quomodo puniendi? cap. 4. §. 1. n. 2. Informent Syndicos de munere suo ritè peragendo. Ibid. §. 2. n. 1. Præcipuè ne Conventus, vel suo nomine quidquam Civile agat. Ibid. Sedulo legant declarationes Regulæ, Const. Apostol. Stat. Gener. & hæc municipalia. Ibid. n. 2. Non intromittant se contractibus Civilibus. Ib. n. 4. Synaicis quasi servis non mandent. Ibid. Statuta Fratres Laicos concernentia in privato explicent. cap. 5. §. 1. n. 5. Non possunt imperiosè impedire Patres à suis liberis Missis celebrandis. cap. 6. §. 2. n. 2. Non instigantur Confessarii Conventuum cap. 7. §. 1. n. 4. Occasione mutatioi u invitant sarcinulas tra. le. autium, & non concessa tollant. cap. 8. §. 4.

K

n. 1. Domos pistorias sæpius quàm ordinatur, & sine socio ingredienti-
tes quomodo puniendi? cap. 11. §. unico. n. 9. Ne assumant particu-
lares lotrices. Ibid. n. 10. Quid observent in Typographia Csikiensi.
cap. 12. §. 3. n. 4.

H

HOSPITES.

Quomodo excipiendi sæculares etiam porentiores. cap. 3. §. 4. n. 5.
Et quare? Ibid. Ubi Provincialis adfuerit sine ipsius; Ubi verò non
adfuerit sine Discretorum scitu hospites in Refectorio non admittantur.
cap. 9. §. 3. n. 3. Quando statuta &c. leguntur, ubi excipiendi hospi-
tes. Ibid. n. 4. Hospitibus nemo se ingerat. cap. 3. §. 4. n. 6.

I

INCORPORATIO, INCORPORANDUS.

Quid cum incorporando agendum? cap. 2. §. 3. n. 1. Finitò Annò
deliberationis. Ibid. n. 2. Quoad præcedentiam. Vide *dispensatio*.

INFIRMUS.

Cura infirmorum qualis? cap. 6. §. 1. n. 1. Superior localis negligens
quomodo puniendus. Ibid. Qui visitent infirmos, & quoties? Ibidem
n. 2.

L

LABOR.

Impellendi Laici ad labores. cap. 5. §. 1. n. 1. Cervicosi, & recalcitrantes.
Ibid. Opifices quando ab opificiis removendi. Ibidem n. 2. Dum
emendatio aliquorum non sit, quid agendum? Ibidem n. 4.

LECTORES.

Scabella diligenter frequentent. cap. 9. §. 2. n. 1. Quo tempore? ibidem.
Pœnæ transgredientium. Ibid.

LUSUS. vide *DIES FESTI*.

LECTIO. vide *Declarationes*.

LIBRI

Rationum quomodo inscribendi. cap. 4. §. 2. n. 5.

M

MATRIMONIUM

Solemniandis non assistendum aliter, quàm ordinatur. cap. 12. §. 1.
n. 7. Pœnæ contravenientium. Ibidem.

MISSÆ

Cantandæ qua solemnitate peragenda. cap. 3. §. 1. n. 13. & 20. In Con-
venti-

ventibus cantentur choraliter. cap. 3. § 1. n. 29. Et qui ad cantandas accedant. Ibid. In tabulis Conventuum adscribantur Sacerdotes certis horis celebraturi. Ibid. n. 23. Pœnæ non accedentium ad celebrandum tempestivè. Ibid. Patres qui, quando, & quoties habent liberè applicare Missas? c. 6. § 2. n. 2. Missæ liberæ quomodo applicadæ, & quâdo illicitè applicantur? cap. 6. § 2. n. 3. Defuncto summo Pontifice &c. quot Missæ celebrandæ? cap. 3. § 1. n. 17. Et quot pro Fratribus. Ibid. n. 18. Quibus diebus non cantandæ Rorate. Ibid. n. 18.

MISSIO. MISSIONARIÏ.

Fructus Missionum quos, & diligenter adnotent. cap. 12. § 1. n. 2. Superiores locales singulis Annis fructuū Missionum calculum faciant, & ad intermediam congregationem transmittant. Ibi. n. 3. Ferialibus diebus duas Missas non celebrent. Ibid. n. 4. Quot, & quales deputandi Missionarii? Ibid. n. 5.

N

NOVITIATUS. NOVITIUS. vide *Examen Clerici.*

Purè nationalis sub nullitate inhietur. cap. 2. §. 1. n. 17. Et hoc cum modificatione. Ibid. Juvenes capaces promiscuè ad linguas Hungaricam, & Germanicam perdiscendas applicandi. Ibid.

O

OFFICIUM DIVINUM.

Ad illud qualiter accedendum. cap. 3. § 1. n. 1. Qui non interfuerit quomodo puniendus. Ibidem n. 3. Guardianus negligens in pœnis exequendis. Ibid. Non facile permittenda est publica Divini officii recitatio solis Clericis. Ibid. n. 9. Vesperæ continuo in organo cantari interdiciuntur. Ibid. n. 11.

ORATIO.

Mentalis orationis necessitas, & utilitas. cap. 3. §. 2. n. 1. Tam in Conventibus, quàm in Residentiis bina de die fiat. Ibid. Impedimentis illius providetur. Ibid. n. 2. & 3. Solitæ preces vespertinæ, & mos eundi ad Ecclesiam à prandiis. Ibid. n. 4.

OTIOSUS. OTIOSITAS.

Otiosi qui, & quid sit otiosi. cap. 5. §. 2. n. unico. Pœnæ otiosorum. Ibid.

P

POENÆ.

Vocis activæ, & passivæ. cap. 10. § 2. n. 1. Actuum legitimorum. Ibid.

Ibid. n. 2. Privatio officiorum Ordinis. Ibid. n. 3. Carceris. Ibid. n. 4. Quibus delictis quæ pœnæ debentur. Ibid. §. 3. Per extensum. Sediti-
onem, divisionem, vel quodcūque malum reipublicæ intentantium
pœnæ. Ibid. §. 3. n. 43.

P R Æ C E D E N T I A.

Quomodo Patres inter se præcedere debeant ordinariè. cap. 8. §. 2. n. 1.
Quomodo item extraordinariè, in Capitulis, & Congregationibus vim
capituli habentibus? Ibid. n. 2. Quomodo præfidentes in aliis Conven-
tibus. Ibid. n. 3. Diffinitores tam actuales, quàm habituales præcedunt
locorum Vicarios. Ibid. n. 4. Et à potiori Lectores S. Theologiæ. Ibid.
Quæ præcedentia debetur Lectoribus Philosophiæ, & Theologiæ mor-
talis. Ibid. Lectoribus Generalibus, & Emeritis qualis, & super quos
conceditur? Ibid. n. 5. Quomodo ordinanda tabula capitularis? Ibid.
n. 6.

R

R E C O L L E C T I O.

Occidua omnibus indifferenter, quovis Anno semel peragenda in-
jungitur. cap. 3. §. 2. n. 5. Graviter delinquentibus potest eadem
injungi, imò longior, & strictior. Ibid.

S

S I L E N T I U M.

Quæ utilitas silentii? cap. 9. §. 3. n. 1. Observandum tam in Conven-
tibus, quàm Residentiis ad signum campanulæ suis temporibus
dandum. Ibid. Ob silentii, & studiorum bonum præficitur tempus
prandii, & cœnæ. Ibid. n. 2.

S U B R O G A T I O.

In casu realis vacantis Diffinitoria: us, quis subrogetur? c. 8. §. 1. n. 14.

S U S P E C T U M C O N S O R T I U M.

Declaratur quid sit, & in quo consistat. cap. 11. §. unico. n. 1. Pœna ejus-
modi consortii Ibid. n. 2. Iisdem pœnis si hñceant: juvenes ante 25.
Annum ætatis, qui inveniuntur in aliorum cellis obseratis. Ibid. n. 3.

S U S P E N S I O.

Ab officio suspensus subeat pœnam in loco delicti. cap. 10. §. 3. n. 25.
Quæ pœnæ sunt suspensi. Ibid.

Syndicus. vide Guardianus.

T

TITULUS.

Qui, & quomodo intulerentur. cap. 8. § 3. n. 1. In titulis dandis pro se, & pro aliis, quid, & sub qua pœna prohibetur. Ibid. n. 2.

TONSURA. RASURA.

Certa, & à Superiore assignanda die fiat. cap. 2. § 4. n. 6. Quomodo radantur? Ibid. Qui aliter se radi curaverit, quomodo puniendus? Ibid.

V

VISITATIO.

Localis singulis mensibus semel absolutè fiat. cap. 6. § 2. n. 4. *vide Guardianus.*

I N C I P I T
 D E C L A R A T I O
 S S. D. N I C O L A I I I I.

SUPER REGULAM FRATRUM MINORUM.

NICOLAUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

EXiit qui seminat seminare semen suum, Lucae 8. de sinu Patris in mundum, veste scilicet humanitatis indutus Dei Filius Jesus Christus, verbum Evangelicum saturas in singulos, probos, & reprobos, insipientes, & gnaros, studiosos, & desides, & juxta Prophetam, *colonus futurus in terra*; semen suum, doctrinam scilicet Evangelicam, sine delectu dispersit in omnes: qui omnia tracturus ad se, omnes salvare venerat; qui tandem seipsum Deo Patri pro salute omnium in redemptionis humanae precium immolavit. Licet autem hoc semen in singulos communicativa Dei charitate dispersum, aliud ceciderit secus viam, super corda scilicet daemorum suggestionibus pervia; aliud supra petram, corda scilicet nullo fidei vomere penetrata; aliud inter spinas, corda scilicet hominum, divitiarum sollicitudinibus lacerata; & ideo unum pravis affectibus conculcatum; aliud aridum, quia gratiae carebat humore; reliquum vero legitur inordinatis sollicitudinibus suffocatum: aliud tamen mite cor, & docile, terra bona suscepit.

2. Hæc est Minorum Fratrum mitis, & docilis in paupertate, ac humilitate per alium Christi Confessorem Franciscum radicata Religio: quæ ex illo vero semine germinans, germen illud sparsit per Regulam in filios, quos sibi, & Deo per suum ministerium in observatione Evangelii generat. Isti sunt filii, qui docente Jacobo, *Verbum aeternum Dei filium, insitum* humanae naturæ in horto virginis uteri potens salvare animas, in mansuetudine susceperunt. Hi sunt illius sanctæ Regulæ Professores, quæ Evangelico fundatur eloquio, vitæ Christi roboratur exemplo, fundatorum militantis Ecclesiæ Apostolorum ejus sermonibus actibusque firmata.

matur. Hæc est apud Deum & Patrem munda, & immaculata Religio: quæ descendens à Patre luminum, per ejus Filium exemplariter, & verbaliter Apostolis tradita; Et demum per Spiritum sanctum Beato Francisco, & eum sequentibus inspirata, totius in se quasi continet testimonium Trinitatis. Hæc est, cui attestante Paulo, *nemo de cætero debet esse molestus*, quam Christus passionis suæ Stigmatibus confirmavit, volens Institutionem ipsius passionis suæ signis notabiliter insigniri.

3. Sed nec sic contra ipsos Fratres Minores, & Regulam hostis antiqui cessavit astutia: quin potius contra eos nitens superseminare zizania, interdum æmulatores agitados invidiâ, iracundiâ, & indiscretâ justitiâ concitavit: mordentes Fratres, & eorum Regulam quasi illicitam, inobservabilem, & discriminofam, caninis latratibus lacerantes: non attendentes, hanc sanctam Regulam, ut prædicitur, præceptis, ac salutaribus monitis institutam, Apostolicis observationibus roboratam, & etiam per Sedem Apostolicam confirmatam, tot Divinis testimoniis communitam, quæ credibilia facta sunt nimis, in tot sanctis viris in observantia hujus Regulæ agentibus, & finientibus dies suos: quorum nonnullos Sanctorum cathalogo Sedes eadem, ex eorum vita, & miraculis fecit adscribi; ac novissimè quasi diebus istis per piæ memoriæ Gregorium Papam IX. prædecessorem nostrum approbatam esse, ex evidenti utilitate, quam de ipsa consequitur universalis Ecclesia, in generali. Lugdunensi Concilio extitit declaratum. Nec nos minùs attendimus, imò profundius cogitamus, sicut pensare debent subtilius ceteri Catholicæ Fidei professores, quòd ipse Deus Ordinem prædictum, & ejus observatores inspiciens, sic eos ab insurgentibus in ipsos rancoribus salutari præsidio præservavit, quòd nec ipsos fluctus tempestuosus allisit, nec animos in Ordine ipso degentium consternavit: quin potius in vigore regulari concresecant, & amplientur in suorum observantia mandatorum.

4. Verumtamen ut Ordo prædictus quibuslibet præcis anfractibus distincta, & pura vigeat claritate, sicut fratres ejusdem Ordinis nuper in generali Capitulo congregati providerant, dilectis filiis Generali, & nonnullis aliis Provincialibus ejusdem Ordinis Ministris, qui in Capitulo ipso convenerant, in nostra præsentia constitutis, cum ad plenam observationem Regulæ ejusdem, in vigore spiritûs eorum fervere noscatur intentio: visum est nobis, mordacibus hujusmodi mordendi vias præcludere; & aliqua quæ in ipsa Regula videri poterant dubia, declarare; nonnulla

nulla per prædecessores nostros declarata, pleniori claritate differere, in aliquibus etiam Regulam ipsam contingentibus, puritati eorundem conscientiarum providere.

5. Nos autem qui à teneris annis ad Ordinem ipsum affectus nostros ereximus in illis succrescendo, cum aliquibus ejusdem Confessoris sociis, quibus ejus vita, & conversatio nota erat, super ipsa Regula, & sancta ipsius beati Francisci intentione frequenti collatione tractavimus: & tandem Cardinalis, ac postmodum ejusdem Ordinis per prædictam Sedem Gubernator, Protector, & Corrector effecti, condiciones prædicti Ordinis ex imminente nobis cura palpavimus. In Apostolatus officio, tam in pia intentione Confessoris prædicti, quam de his quæ Regulam ipsam, & ejus observantiam contingunt, ex prædictis longa etiam experientia informati, nostros ad Ordinem præfatum convertimus cogitatus: & tam ea quæ per prædecessores eosdem approbata, & declarata esse noscuntur, quam etiam Regulam, & eam contingentia, maturitate plena discussimus: nonnulla in præfata serie statuimus, declaravimus, certius approbavimus, approbata confirmavimus, edidimus, concessimus, plura etiam ordinando seriosius, & clarius, quæ infra scriptis articulis plenius exprimentur.

I. A R T I C: R E G U L Æ.

De observantia Evangelici consilii, & præcepti.

IN primis, quia (sicut intelleximus) ab aliquibus hæsitatur, an I. Fratres ejusdem Ordinis tam ad consilia, quam ad præcepta Evangelii teneantur: tum quia in Regule prædictæ principio habetur: *Regula, & vita Minorum Fratrum hæc est, scilicet: Domini nostri Jesu Christi Sanctum Evangelium observare, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate: tum ex eo quod in eadem Regula continetur sic: Finitò verò annò probationis, recipiantur ad obedientiam, promittentes vitam istam semper, & Regulam observare: tum etiam quia in fine ipsius Regule continentur hæc verba: Paupertatem, & humilitatem, ac Sanctum Evangelium Domini nostri Jesu Christi quod firmiter promisimus, observemus.* Licet tunc Gregorius Papa IX. prædecessor noster hunc articulum, & nonnullos ejusdem Regule declaravit: quia tamen ejus declaratio propter aliquorum insurgentium in Fratres, & Regulam, inordinatos vel mordaces insultus, & multorum postea emergentium casuum considerandos eventus, in aliquibus obicu-

obscura, in aliquibus semiplena, & in multis etiam contentis in ipsa Regula, insufficientem videbatur: nos obscuritatem, ac insufficientiam hujusmodi, perfectæ interpretationis declaratione amovere volentes, & cujuslibet ambiguitatis scrupulum in eisdem de singulorum mentibus plenioris expositionis certitudine amputare, dicimus, quòd cum in principio Regulae non absolutè, sed cum quadam modificatione, seu determinatione, seu specificatione ponatur, *Regula & vita Minorum Fratrum hæc est, scilicet: Domini nostri Jesu Christi Sanctum Evangelium observare, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate*, quæ tria eadem Regula multùm arctè prosequitur; & nihilominus alia nonnulla subnectit, præcipiendo, prohibendo, consulendo, monendo, hortando, & sub aliis verbis ad aliquem modorum reducibilibus prædictorum, de intentione Regulae liquere valeat apertius, ut illud, quod in Professione quasi absolutè subnecti videtur. *Promittentes vitam istam semper, & Regulam observare*, & quòd in fine subjungitur: *Et Sanctum Evangelium Domini nostri Jesu Christi, quod firmiter promissimus, observemus*: totum ad ipsius Regulae modificatū, vel determinatū, seu specificatū principium reducat, videlicet ad observantiam Evangelii (ut prædicatur) per ipsam Regulam in illis tribus modificatam, vel determinatam, sive specificatam: cum non sit verisimile, ipsum sanctum verbum ab ipso semel cum quadam modificatione, seu specificatione prolatum (licet quasi succinctoriè repetitum) voluisse in sua repetitione data sibi per eum modificatione, vel determinatione, seu specificatione, sine certa causa carere, & utriusque Juris argumenta nos doceant ea quæ in principio ad medium, & ad finem; illa verò quæ in medio, ad finem, atque principium; & ea quæ in fine, ad utrumque, vel eorum alterum sæpè referri. Et dato quòd absolutè diceretur. *Promitto Sanctum Evangelium observare*: nisi professor hujusmodi intenderet se ad omnium consiliorum observantiam obligare (quòd vix aut nunquam possit ad literam observare, propter quod talis promissio illaqueare proficientis animum videretur) clarè videtur promissionem hujusmodi alium intellectum absque intentione promittentis non debere perstringi, nisi ut observantia Evangelii sit sicut tradita reperitur à Christo: videlicet, quòd præcepta ut præcepta, & consilia ut consilia, à promittentibus observentur. Quem intellectum etiam in eisdem verbis habuisse, idem Beatus Franciscus in serie sui processus in Regula patenter ostendit, cum aliqua Evangelica consilia inducat ut consilia, sub verbis monitionis, exhortationis, & consilii; nonnulla ve-

rò sub prohibitione, ac verbo præcepti. Per quòd patet, quòd non fuit loquentis intentio, quòd Fratres ex professione hujusmodi Regulæ ad omnia consilia, sicut ad præcepta Evangelica tenerentur, sed solum ad illa consilia, quæ in eadem Regula præceptorie, vel inhibitorie, seu sub verbis æquipollentibus sunt expressa.

Ad quæ consilia Evangelica Fratres ex professione teneantur.

2. **U**Nde nos ad fratrum ejusdem Ordinis conscientias plenarie serenandas declaramus, quòd ex professione ejusdem Regulæ fratres ipsi ad ea tantum Evangelica observanda consilia sunt adstricti, quæ in ipsa Regula præceptorie, seu sub verbis æquipollentibus exprimuntur. Ad nonnulla verò alia per Evangelium data consilia eò magis secundum exigentiam sui statûs tenentur plûs quàm ceteri Christiani, quò per statum perfectionis (quem per professionem hujusmodi assumpserunt) se obtulerant Domino holocaustum medullatum per contemptum omnium mundanorum. Ad omnia autem quæ in ipsa Regula continentur, tam præcepta, quàm consilia, quàm cætera, ex voto professionis hujusmodi non aliter teneantur, quàm eò modò quò in Regula ipsa traduntur, ut scilicet teneantur ad eorum observantiam, quæ in eadem Regula ipsis sub verbis obligatoriis indicuntur. Ceterorum verò observantiam, quæ sub verbis monitoriis, exhortatoriis, informatoriis, & instructoriis, seu quibuscumque aliis continentur, eatenus magis condecet de bono, & æquo eos profèqui: quo imitatores tanti Patris effecti, Christi semitas arctius elegerunt.

II. ARTICULUS.

De observantia paupertatis, & abdicatione proprietatis.

1. **P**ORRò cum ipsa Regula expressè contineat quòd fratres nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem; siquò declaratum per eundem prædecessorem nostrum Gregorium nonum, & nonnullos alios, hoc servari debere, tam in speciali, quàm in communi, quam sic arctam abdicationem venenosis obrektionibus aliquorum insensata depravavit astutia: ne fratrum eorundem perfectionis claritas talium imperitis sermonibus laceretur: dicimus, quòd abdicatione proprietatis hujusmodi omnium rerum, tam in speciali, quàm etiam in communi propter Deum meritoria est, & sancta, quam & Christus, viam perfectionis ostendens; verbo docuit, & exemplo firmavit, quàmque primi fundato-

datores militantis Ecclesiæ, prout ab ipso fonte hauserant, volentes perfectè vivere, per doctrinæ, ac vitæ ipsorum alveos in eos derivârunt.

2. Nec his quisquam putet obistere, quòd interdum dicitur, Christum l. culos habuisse: nam sic ipse Christus, cujus perfectæ sunt opera, in suis actibus viam perfectionis exercuit, quòd interdum infirmorum imperfectionibus condescendens, & viam perfectionis extolleret, & imperfectorum infirmas semitas non damnaret. Sic infirmorum personam Christus accepit in oculis, sic in nonnullis aliis infirma humanæ carnis assumens (prout Evangelica testatur historia) non tantum carne, sed & mente condescendit infirmis. Sic enim humanam naturam assumpsit, quòd in suis operibus perfectus existens, in nostris factus humilis, in propriis permanfit excelsus. Sic & summæ charitatis dignatione ad actus quosdam nostræ imperfectioni conformes inducitur, quòd summæ perfectionis rectitudine non curvatur. Egit namque Christus, & docuit opera perfectionis; egit etiam infirma, sicut interdum in fuga patet, & loculis: sed utrumque perfectè perfectus existens; ut perfectis, & imperfectis se viam salutis ostenderet, qui utroque salvare venerat, qui tandem mori voluit pro utroque.

*Summa hæc abdicatio omnis proprietatis, licita est,
& meritoria.*

3. **N**ec quisquam ex his insurgat erroneè, quòd taliter propter Deum proprietatem omnium abdicantes, tanquam homicidæ sui, vel tentatores Dei, vivendi discrimini se committant. Sic enim seipso committunt Divinæ providentiæ in vivendo, ut viam non contemnunt provisionis humanæ, quin *vel de his qua offeruntur liberaliter, vel de his qua mendicantur humiliter, vel de his qua conquiruntur per laboritium sustententur*, qui triplex vivendi modus providetur in Regula expressè. Perfectò si (juxta promissum Salvatoris) nunquam deficient Fides Ecclesiæ: per consequens nec opera bona subtrahentur. Ex quo Christi pauperibus omnis ratio diffidentie cujuslibet videtur esse sublata. Et quidem ubi (quod non videtur aliquatenus præsumendum) hæc cuncta deficerent: sicut nec cæteris, sic nec ipsis Fratibus jure poli in extremæ necessitatis articulo, ad providendum sustentationi naturæ, via omnibus extrema necessitate detentis concessa præcluditur; cum ab omni lege extrema necessitas sit exempta.

4. Nec talem abdicacionem proprietatis omnimodæ, renunciationem

usûs rerum cuique videatur inducere. Nam cùm in rebus temporalibus sit considerare præcipuum, proprietatem, possessionem, usum fructuum, jus utendi, & simplicem facti usum; & ultimo tanquam necessario egeat (licet primis carere possit vita mortalium) nulla prorsus potest esse professio quæ à se usum necessariæ sustentationis excludat: verùm concedens fuit ei professioni, quæ spontè devovit Christum pauperem in tanta paupertate sectari, omnium abdicare dominium, & rerum sibi concessarum necessario usu, fore contentam. Nec per hoc quòd proprietatem usûs, & rei cuiusque dominium à se abdicasse videtur, simplici usui omnis rei renunciassè convincitur: qui, inquam, usus non juris, sed facti tantummodo nomen habens, quod facti est tantùm in utendo præbet utentibus, nihil juris. Quinimo necessariarum rerum tam ad vitæ sustentationem, quàm ad officiorum sui statûs executionem (exceptò quod de pecunia infra subjungitur) moderatus usus, secundùm eorum Regulam, & veritatem omnimodam, concessus est fratribus: Quibus rebus fratres licitè uti possunt, durante concedentis licentia: & juxta quod in præsentis serie continetur.

5. Nec his obviare dignoscitur, quòd civilis providentia in humanis rebus humanè constituit; videlicet non posse usum, vel usum fructuum à dominio perpetuò separari; quòd ne dominium dominis (semper abscedente usu) redderetur inutile: temporalem utilitatem tantùm in constituendo prospiciens, ista decrevit. Retentio namque dominii talium rerum cum concessine usûs facta pauperibus, non est infructuosa domino, cùm sit meritoria ad æterna, & professioni pauperum opportuna; quæ tantò sibi censetur utilior, quantò commutat temporalia pro æternis.

6. Profectò non fuit Confessoris Christi Regulam instituentis intentio, rerum quarumlibet usum necessariam abdicare; quinimò contrarium in ipsa conscripsit contrarium vivendo servavit: cùm & ipse temporalibus ad necessitatem usus fuerit, & in pluribus locis in Regula usum talem licere Fratribus manifestet. Dicit namque in Regula, quòd *Clerici faciant Divinum Officium, ex quo habere poterunt Breviaria*: ex hoc patenter insinuans, quòd Fratres sui habituri essent usum Breviarii, & librorum qui sunt ad Divinum Officium opportuni. In alio quoque capitulo dicit, quòd *Ministri, & Custodes pro necessitatibus infirmorum: & aliis Fratribus induendis, per amicos spiritalis sollicitam curam gerant, secundùm loca, & tempora, & frigidat regiones, sicut eorum necessitati viderint expedire*. Alibi etiam exhortans Fratres

tres per congruum laboris exercitium ad otium evitandum, dicit, quòd *de mercede laboris pro se, & suis Fratribus corporis necessaria recipiant.* In alio quoque capitulo continetur, quòd *Fratres vadant pro eleemosyna confidenter.* Habetur etiam in eadem Regula, quòd *in prædicatione quam Fratres faciunt, sint examinata, & casta eorum eloquia, ad utilitatem, & adificationem populi: annuntiando eis vitia, & virtutes, pœnam, & gloriam.* Sed constans est, quòd hæc præsupponunt scientiam, scientia requirit studium: exercitium verò studii convenienter haberi non potest sine usu librorum. Ex quibus omnibus satis claret ex Regula, ad victum, vestitum, Divinum cultum, & sapientiale studium, necessariarum rerum usum Fratribus esse concessum.

Patet itaque sanè intelligentibus ex prædictis, Regulam, quoad abdicationem hujusmodi non solum observabilem, possibilem, & licitam, sed meritoriam, & perfectam, & eò magis meritoriam, quòd per ipsam professores ipsius magis à temporalibus propter Deum (sicut prædicatur) elongantur.

III. A R T I C U L U S.

Cui competat dominium rerum fratribus concessarum.

1. **A**D hæc cum fratres ipsi nihil sibi in speciali acquirere, vel eorum Ordini possint etiam in comuni, & cum aliquid propter Deum ipsis offertur, conceditur, vel donatur: ea (si secus non exprimat) offerentis, concedentis, vel donantis, verisimiliter credatur fuisse intentio, ut rem hujusmodi oblatam, concessam, vel donatam, perfectè concedat, donet, & offerat, à se abdicet, ac in alios transferre cupiat propter Deum; nec sit persona in quam loco Dei congruentius hujusmodi rei dominium transferatur, quam Sedes præfata, vel persona Romani Pontificis, Christi Vicarii, qui Pater est omnium, & fratrum Minorum nihilominus specialis: ne talium rerum sub incerto videatur esse dominium, cum patri filius, suo modo, servus domino, & Monachus monasterio, res sibi oblatas, concessas, vel donatas acquirant; omnium utensilium & librorum, ac eorum mobilium præsentium & futurorum, quæ, & quorum usum (facti scilicet) Ordini vel fratribus ipsis licet habere, proprietatem & dominium (quod etiam felicicis recollectionis Innocentius Papa IV. prædecessor noster fecisse dignoscitur) in nos & Romanam Ecclesiam Apostolica auctoritate recipimus, & ad nos, & ad ipsam Ecclesiam plenè, & liberè pertinere, hac præsentis constitutione in perpetuum valitura sancimus.

2. Præterea loca empta de eleemosynis diversis, & oblata, seu concessa

sa Fratribus, sub quacunque forma verborum (licet Fratres sibi cavere debeant, quòd in hujusmodi verbis statui suo incompetentibus non utantur) à diversis seu pro indiviso possidentibus, seu certas partes in ipsis locis habentibus, in quibus ipsi possidentes pro indiviso, seu certas partes habentes, nihil sibi in obligatione seu concessione hujusmodi reservarent: similiter in jus, dominium, ac proprietatem nostram, & Ecclesiæ prædictæ, eadem auctoritate suscipimus.

3. Loca verò, seu domos pro habitatione Fratrum à singulari persona, vel collegio ipsis Fratribus ex integro concedenda, seu etiam offerenda, (si talia de voluntate conferentis Fratres inhabitare contigerit) perseverante tantùm concedentis voluntate inhabitent: ac illa liberè (præter Ecclesiam, & oratoria ad Ecclesiam destinata, & cœmeterium, quæ tam præsentia, quàm futura, in jus, & proprietatem nostram, & prædictæ Romanæ Ecclesiæ, simili modo, & auctoritate recipimus) mutata concedentis voluntate, ac ipsis Fratribus patefacta, dimittant; in quorum locorum dominio, seu proprietate nihil nobis, vel præfate Romanæ Ecclesiæ retinemus omninò: nisi ea specialiter de nostro, seu ipsius Romanæ Ecclesiæ recipiantur assensu. Etsi in eisdem locis reservaverit dominium sibi concedens; propter inhabitationem Fratrum, tale dominium in jus Ecclesiæ sæpè dictæ non transeat, sed potiùs plenè liberum maneat concedenti.

4. Insuper nec utensilia, nec alia, quorum usum ad necessitatem, & officiorum sui statûs executionem licet habere (non enim omnium rerum usum habere debent, ut dictum est) ad ullam superfluitatem, divitias seu copiam, quæ deroget paupertati, vel ad thesaurizationem, vel eò animò, ut ea distrahant, sive vendant, recipiant; nec sub colore providentiæ in futurum, nec alia occasione: quinimo in omnibus appareat in eis quoad dominium, omnimoda abdicatio, & in usu necessitas. Hoc autem secundùm exigentiam personarum, & locorum, Ministri, & Custodes simul, & separatim in suis administrationibus, & custodiis, cum discretione disponant: cùm de talibus interdum personarum qualitas, temporum varietas, locorum conditio, & nonnullæ aliæ circumstantiæ, plùs minùsve, ac aliter provideri requirant. Ista tamen sic faciant, quòd semper in eis, & eorum actibus paupertas sancta reluceat, prout ipsis ex eorum Regula invenitur indicta..

IV. ARTICULUS.

De eleemosynis pecuniariis.

I. Cæterum cum in eadem Regula sit sub præcepti districtione prohibitum, ne fratres recipiant per se, vel per alios, denarios vel pecuniam ullò modò, idque fratres in perpetuum servare cupiant, & velut injunctum necesse habeant adimplere: ne ipsorum puritas in hujusmodi observatione præcepti maculetur in aliquo, & ne fratrum conscientia aliquibus aculeis stimulentur, articulum istum propter detrahentium morsus profundius quàm nostri prædecessores fecerint, assumentes, ac ipsum clarioribus determinationibus prosequentes: dicimus inprimis, quod fratres ipsi à mutuis contrahendis abstineant, cum eis mutuum contrahere (ipsorum statu considerato) non liceat. Possint tamen ipsi pro satisfactione facienda, pro eorum necessitatibus quæ pro tempore occurrerint (cessantibus eleemosynis, de quibus satisfieri commodè tunc non posset) citra cujuslibet obligationis vinculum dicere, quòd per eleemosynas, & alios amicos fratrum, ad solutionem hujusmodi faciendam intendant fideliter laborare. Quo casu procuretur à fratribus, quòd ille qui dabit eleemosynam, per se, vel per alium non nominandum ab ipsis, si fieri poterit, sed ab eo potiùs juxta suum beneplacitum assumendum, hujusmodi satisfactionem faciat in totam vel in partem, prout Dominus sibi inspirabit.

2. Si tamen ipse hoc nollet facere, vel non posset, vel quia recessus ejus immineat, aut quia quibus velit committere notitiam non habeat fidelium personarum, seu quacunque alia occasione, vel causa: declaramus & dicimus, quòd in nullo Regulae puritas infringitur, aut quomodolibet ipsius observantia maculatur, si Fratres ipsi alicujus, vel aliquorum sibi eurent dare notitiam, vel aliquos, seu aliquem nominare, aut etiam præsentare, cui, vel quibus, si eleemosynam facienti placuerit, committi possit executio prædictorum, ac ipsius habeatur assensus super subrogationibus infra scriptis. Ita tamen, quòd penes ipsum dantem dominio proprietate, ac possessione ipsius pecuniæ cum libera potestate revocandi sibi pecuniam ipsam, semper usque ad conversionem ipsius in rem deputatam plenè, liberè, ac integrè remanentibus, in ipsa pecunia nihil omninò Fratres juris habeant, nec administrationem, seu dispensationem; nec contra personam nominatam, vel non nominatam ab eis cujuscunque conditionis existat in judicio, vel extra, actionem, prosecutionem,
aut

aut aliquod jus, qualitercunque persona prædicta in commissione hujusmodi se habeat. Liceat tamen Fratribus suas necessitates insinuare, ac specificare, vel exponere personæ prædictæ, ac eam rogare quod solvat. Possunt etiam personam eandem exhortari ac inducere, quod fideliter in re comissa se habeat, & animæ suæ salutem in commissa sibi executione provideat. Ita tamen, quod ab omni ejusdem pecuniæ administratione, seu dispensatione, & contra prædictam personam actione, seu prosecutione (ut dictum est) Fratres abstineant omni modo.

3. Si verò personam hujusmodi nominatam, vel non nominatam à fratribus, (quo minus per se posset exequi quod prædicitur) contigerit per absentiam, infirmitatem, voluntatem, seu locorum distantiam, ad quæ ipse nollet accedere; in quibus esset solutio seu satisfactio faciendæ, vel per occasionem aliquam impediri: liceat fratribus cum conscientiæ puritate, quantum ad unam aliam personam subrogandam ad præmissa in nominando & aliis (si ad primum dantem non possint vel nolint habere recursum) cum ista persona facere, sicut supra declaravimus eis licere cum prima. Duarum enim personarum ministerium per viam subrogationis (ut prædictum est) communiùs & generaliùs videtur posse in prædictorum executione sufficere, cum prædicta satisfactio præsumatur posse celeriter expediri. Si tamen interdum propter locorum distantiam, in quibus satisfactio esset faciendæ, & conditiones seu circumstantias alias, casus emergeret, in quo videtur plurimum personarum subrogandarum ministerium opportunum: liceat ipsis fratribus in hoc casu juxta negotii qualitatem (servatò modò prædictò) plures personas assumere nominare seu præsentare ad istud ministerium exequendum.

De necessitatibus futuris.

4. **E**T quia oportet, & expedit Fratrum necessitatibus, non solum illis, pro quibus jam esset solutio, seu satisfactio faciendæ, (ut supra proximè dictum est) sed etiam iminentibus, sive tales necessitates ingruentes imineant, quæ brevi tempore expediri valeant; sive tales, licet pauca comparative, quarum provisio ex sui conditione necessariò tractum temporis habet; ut in libris scribendis, Ecclesiis, seu ædificiis ad usum habitationis ipsorum construendis, libris, & pannis in locis remotis emendis, & aliis similibus, si quæ occurrerint cum moderamine prædicto, salubriter provideri, sicut in illis necessitatibus clarè distingvimus, sic in aliis Fratres posse tutè, & salvâ conscientiam procedere declaramus; videli-

videlicet : ut ingruenti, vel imminente necessitate, quæ brevi tempore, vel quæ interdum in aliquibus circumstantiis non sic brevi (ut suprà in proximo casu dictum est) valeat expediri, tam quoad dantem eleëmofynam, quàm quoad nominatum vel substitutum, in omnibus, & per omnia (sicut in articulo solutionis pro necessitatibus præteritis faciendæ suprà proximè declaravimus) procedatur.

5. In ea verò necessitate, quantumcunque præsentialiter ingruenti, quæ tamen ex qualitate sui, ut prædicatur, tractum temporis habet annexum; quia in eo casu verisimile est, quòd tum ratione distantia locorum, quàm expeditio necessitatis ipsius ex sui conditione requiret; tum etiam circumstantiarum ipsius necessitatis ratione pensata, frequenter casus acciderent, in quibus ad expeditionem necessitatis hujusmodi oppor-teret, quòd per diversas manus, & personas transiret pecunia, necessitati hujusmodi depurata, quarum omnium personarum impossibile quasi esset dominum principalem pro ipsa necessitate pecuniam depurantem, seu etiam substitutum ab eo, & tertium etiam ab ipso substituto (si casus talis accideret) postea subrogatum, habere noticiam : declaramus & dicimus, quòd in hoc articulo præter dictos duos modos in necessitatibus præteritis, ingruentibus quæ possint brevi tempore, vel interdum non brevi (ut suprà exprimitur) expediri, ut prædiximus, observandos, ad conservandam ipsius Regulæ, ac professorum ejus omnimodam puritatem : quòd si præstò sit eleëmofynæ hujusmodi elargitor, vel ejus nuntius, qui possit hoc facere, & velit; expressè prædicatur illi à Fratribus, quòd si placeat, ut dominio talis pecuniæ cum libera potestate revocandi sibi pecuniam ipsam penes ipsum semper usque ad conversionem ipsius in rem deputatam liberè remanente, (ut in aliis duobus casibus superiùs dictum est) per quorumcunque manus pecunia seu eleëmofyna ipsa tractetur, sive per personas ab eo, vel à Fratribus nominatas; eorum suo consensu, voluntate, ac auctoritate procedat. Quò assensum suum præbente prædictis, securè Fratres re empta; vel acquisita de illa pecunia per quemcunque (juxta modum annotatum superiùs) uti possint.

Ad majorem autem prædictorum omnium claritatem, hac in perpetuum valitura provisionis seriè declaramus, quòd Fratres præfatis modis (ut prædicimus) circa pecuniam, in supportandis eorum præteritis, & ingruentibus necessitatibus observatis, non intelligantur, nec dici possint per se, vel per interpositam personam pecuniam recipere, contra Re-

gulam, & Professionis sui Ordinis puritatem: cum manifestè pateat ex præmissis, ipsos Fratres non solum à receptione, proprietate, dominio, sive usu ipsius pecuniæ, verùm etiam à contræctatione qualibet ipsius, & ab ea penitus alienos.

Quid faciendum, si dator eleëmossynæ moriatur.

6. **I**N eo verò casu, quando, antequam ipsa pecunia in licitum rei habendæ vel utendæ commercium sit conversa, concedentem pecuniam mori contigerit: si concedens in concedendo dixerit vel expresserit, quòd persona deputata pecuniam ipsam in necessarium usum Fratrum expendere, quidquid de ipso concedente vivendo, vel moriendo contingeret, sive concedens hujusmodi hæredem reliquerit, sive non, possint Fratres ad personam deputatam (non obstante concedentis morte, vel hæredis contradictione) pro ipsa pecunia expendenda recurrere, sicut poterant, ad ipsum dominum concedentem.

Quid agendum de pecunia, quæ superest, habita necessitate determinata.

7. **Q**uia verò puritatem ipsius Ordinis intima cordis affectione zelamus, cum in prædictis casibus ad determinatam necessitatem (ut prædicitur) per aliquem pecuniam concedi contigerit; concedens pecuniam rogari possit à Fratribus, quòd si quid de pecunia ipsa (habita necessitate determinata) supererit, consentiat ipse concedens, quòd residuum præfatæ pecuniæ in res alias pro aliis ipsorum Fratrum prædictis necessitatibus, convertatur. Quò non consentiente prædictis, ipsum residuum, (si quid fuerit) restituatur eidem. Caveant tamen Fratres, quòd sollicitè se coaptent, ut non plus scienter concedi consentiant, quàm verisimiliter æstimari possit rem necessariam, pro qua pecunia ipsa conceditur, valituram.

Et quia in prædictorum seriosa expositione, à dante vel recipiente, de facili possit errari, ut clariùs utilitati dantium, puritati Ordinis, simplicitati aliquorum simplicium, saluti animarum, hinc inde securiùs consulatur: intellectum illum, qui satis in hoc casu à sanè intelligente percipitur, præsentis, & in æternum valituræ constitutionis seriè lucidamus; volentes illum ad communem deduci noticiam, videlicet: quòd semper, quando pecunia Fratribus ipsis mittitur vel offertur, (nisi expressè permittentem, vel offerentem aliud exprimat) prædictis modis prorsus oblata intelligatur & missa. Non enim verisimile est, aliquem eleëmossynæ

næ suæ sine expressione modum illum velle præfigere, per quem, & donans meritò, vel illi quorum necessitatibus intendit per donum hujusmodi providere; vel effectu doni, vel suæ conscientiæ puritate fraudentur.

V. A R T I C U L U S.

De iis, quæ relinquuntur Fratribus testamento.

1. **A**D hæc quia Fratribus ipsis interdum in ultimis voluntatibus, sub diversis modis nonnulla legantur, nec expressè, quid de his agendum sit, in Regula, vel prædecessorum nostrorum Declarationibus continetur: ne in ipsis dubitari contingat in posterum, providendo; legantibus, & Fratrum conscientiis præcavendo, declaramus ordinamus, & dicimus: quòd si testator modum, secundum quem Fratribus (eorum conditione inspecta) recipere non liceret, exprimat in legando; ut si legaret Fratribus vineam, vel agrum ad excolendum, domum ad locandum, vel similia verba in similibus proferret, aut modos similes in relinquendo servaret: à tali legato, & ejus receptione per omnem modum Fratres abstineant.

2. Si verò modum licitum fratribus in legando Testator expresserit, ut si diceret: Lego pecuniam pro fratrum necessitatibus expendendam, vel domum, agrum, vineam, & similia, ad hoc quod per certam personam vel personas idoneas distrabantur, & pecunia de rebus ipsis accepta, in ædificia vel alia fratrum necessaria convertatur, aut in legando similibus modis vel verbis utatur: in hoc casu illud in omnibus & per omnia (consideratis eorum necessitatibus & moderaminibus supradictis) quantum ad fratres servari decernimus, quod per nos superiùs est in concessis pecuniariis eleemosynis declaratum. Ad quæ legata solvenda tam hæres Testatorum, quàm executores se liberales exhibeant, & etiam Prælati & sæculares, quibus de jure vel consuetudine provisio ista competeret (cùm expedierit) se ex officio suo promptos exhibeant, ad pias voluntates decedentium adimplendas. Nam & nos etiam per modos licitos & fratrum Regulæ congruos intendimus providere, quòd hæredum cupiditas legitimis ictibus feriat, ne pia defunctorum destituatur intentio, ac ipsi fratres pauperes, opportunis auxiliis non fraudentur.

De legatis indifferenter relictis.

3. **S**I verò Fratribus ipsis generaliter aliquid absque modi expressione legetur: in hoc legato sic indeterminatè relicto, in omnibus & per

& per omnia intelligi ac fervari volumus, & in perpetuum præfenti constitutione jubemus, quòd suprà in pecuniaria eleēmosyna Fratribus indeterminate oblata, vel missa volumus, ac expressimus observari: videlicet ut sub modo licito Fratribus intelligatur esse relictum; ita quòd nec legans meritò, nec Fratres ipsi effectu relictī fraudulentur.

VI. ARTICULUS.

De commutatione rerum mobilium.

1. **Q**uia verò libros, & alia mobilia quibus tam Ordo, quàm Fratres utuntur, quorum dominium (cùm non sunt dominiū aliorum) ad præfata Ecclesiam specialiter spectare dignoscitur, interdum contingit seu expedit vendi, vel etiam commutari: Fratrum utilitatibus, & eorū conscientiis providere volentes, eadem auctoritate concedimus, ut commutatio talium rerum, & ad eas res, quarum usum Fratribus licet habere, de Generalium, & Provincialium Ministrorum, in suis administrationibus conjunctim, & divisim auctoritate procedat. Quibus etiam de dispositione usūs talium rerum concedimus ordinare. Si verò res hujusmodi æstimatō pretiō vendi contingat; cùm Fratribus ipsis per se, vel per alium recipere pecuniam (Regula prohibente) non liceat: ordinamus & volumus, quòd talis pecunia, vel pretium recipiatur, & expendatur in rem licitam, cujus usum Fratribus licet habere, per Procuratorem à præfata Sede, vel à Cardinale gubernationem per ipsam Sedem gerente ejusdem Ordinis deputandum, juxta modum in superioribus necessitatibus præteritis, & ingruentibus ordinatum.

De largitione vilium.

2. **D**E vilibus autem mobilibus vel parum valentibus, liceat ex præfenti nostra constitutione fratribus, pietatis seu devotionis intuitu, vel pro alia honesta & rationabili causa (obtentā super hoc prius Superiorum suorum licentiā) juxta quod inter fratres in generali vel in Provincialibus capitulis, tam de ipsis rebus vilibus seu parum valentibus, & earum valore, quàm præfata licentia, scilicet à quibus & qualiter sit habenda, extiterit ordinatum, intra & extra Ordinem aliis largiri.

VII. ARTICULUS.

De vestibus Fratrum.

1. **L**icet autem contineatur in Regula, quòd *Fratres habeant unam tunnicam cum caputio, & aliam sine caputio*, & videri possit illa fuisse in-

instituentis intentio, quod necessitate cessante, pluribus non utantur; declaramus quod possint fratres de licentia Ministrorum & Custodum, conjunctim & divisim in administrationibus sibi commissis, cum eis videbitur (pensatis necessitatibus, & aliis circumstantiis, quæ secundum Deum & Regulam attendendæ videntur) uti pluribus, nec per hoc videantur à Regula deviare, cum etiam in ipsa dicatur expressè, quod *Ministri & Custodes de infirmorum necessitatibus & fratribus induendis, sollicitam curam gerant, secundum loca & tempora, & frigidas regiones.*

2. Et quamquam prædicta Regula contineat, quod *de Fratribus induendis, & necessitatibus infirmorum Ministri tantum, & Custodes sollicitam curam gerant;* & dictio illa *tantum*, sic Ministros, & Custodes in hac cura perstringere videatur, quod ab ea cæteros prima facie excludere videatur: quia tamen sollicitè considerare nos convenit, & tempus Regulæ institutæ, quod Fratres ipsi ad comparationem præsentem numerò pauci erant, & forsàn Ministri, & Custodes videbantur, tunc ad ista procuranda posse sufficere; ac nihilominus multiplicationis Fratrum, & moderni temporis qualitatem; nec sit verissimile, B. Franciscum institutorem Regulæ, vel ipsius Ministris, & Custodibus impossibilitatis jugum voluisse præfigere, vel ex ipsius impossibilitatis consequentia Fratres ipsos suis necessitatibus velle carere: concedimus quod ipsi Ministri, & Custodes possunt per alios hujusmodi curæ sollicitudinem exercere. Debent etiam & alii Fratres curam hujusmodi quæ præfatis Ministris, & Custodibus præcipuè incumbit ex Regula, cum sibi ab illis commissæ fuerit, gerere diligenter.

VIII. A R T I C U L U S.

De modo laborandi.

I. **C**ontinetur quoque in Regula, quod *Fratres, quibus gratiam dedit Dominus laborandi, laborent fideliter & devotè; ita quod excluso otio anima inimico, sancta orationis & devotionis spiritum non exstinguant. Quia* verò ex verbo isto fratres ipsos de otiositate vitæ, & de Regulæ transgressione, improbè notare interdum hæctenus aliqui sunt conati: nos morsus hujusmodi nefarios reprimentes, declaramus, quod consideratis verbis prædictis, & forma seu modo loquendi, sub quibus fratres ad hujusmodi exercitium inducuntur, non videtur ea fuisse instituentis intentio, quod vacantes studio vel divinis officiis, & ministeriis exequendis, manuali labori seu operationi subiceret, vel ad hoc illos arctaret, cum exemplo

Christi & multorum sanctorum Patrum, labor iste spiritualis tanto illi præponderet, quanto quæ sunt animæ, corporalibus præferuntur.

2. Ad alios verò, qui se in prædictis spiritualibus operibus non exercent, nisi tales aliorum Fratrum licitis serviciis occupentur, ne otiose vivant, verba prædicta declaramus extendi: nisi & tales tam excellentis, & notabilis contemplationis existerent, quòd merito propter hoc non essent à tanto bono pro hujusmodi exercitio subrahendi. Fratres enim, quantumcùnque studio, vel divinis ministeriis non vacantes, sed aliorum Fratrum studio, vel aliis divinis officiis, & ministeriis vacantium serviciis inhærentes, cum ipsis, quibus serviunt sustentari metentur: quod adstruitur illa æqua lege sancitum, quâ strenuus puginator ille David justè decrevit, videlicet: quòd descendantium ad prælium, & remanentium ad farcinas, portio æquaretur.

IX. ARTICULUS.

De prædicatoribus

1. **V**erùm quia expressè continetur in Regula, quòd *Fratres non prædicent in Eiscopatu alicujus Episcopi, cum ab eo illi fuerit contraditum*: nos in hoc, & deferentes Regulæ, & nihilominus auctoritatem Apostolicæ plenitudinis conservantes, dicimus, quòd prædictum verbum ad literam, sicut Regula ipsa protulit observetur: nisi per Sedem Apostolicam, circa hoc pro utilitate populi Christiani sit concessum, vel ordinatum aliud, vel in posterum concedatur, seu etiam ordinetur.

2. Et quia in eodem capitulo Regulæ immediatè subjungitur, quòd *nullus Fratrum populo penitus audeat prædicare, nisi à Ministro Generali fuerit examinatus, & approbatus, & ab eo prædicationis officium sibi concessum*: nos & statum præteritum ipsius Ordinis in paucitate sui, & modernum in ampliato Fratrum numero, ac utilitatem animarum (ut concedet) advertentes, concedimus, quòd ne dum Generalis examinare, & approbare Fratres prædicaturos in populis, ac illis concedere licentiam prædicandi, quatenus personæ idoneitatem, & prædicationis officium licentia ipsa respiceret, prout in Regula continetur: verùm etiam Provinciales Ministri hoc possint in Capitulis Provincialibus cum Diffinitoribus, quod etiam hodie observari dicitur, & in Fratrum privilegiis contineri. Quam quidem licentiam præfati revocare, ac suspendere valeant, & arcere, sicut & quando id eis videbitur expedire.

X. ARTICULUS.

De modo recipiendi Fratres ad Ordinem.

I. **S**ed quoniam in desideriis nostris hoc geritur, ut ad Dei gloriam salus proficiat animarum, ac dictus Ordo, per quem jugiter, ad amorem Divinum affectio Christianæ religionis accenditur, merito & numero augeatur: concedimus, & presenti statuto firmamus, licere non solum Generali, sed etiam Provincialibus Ministris, personas fugientes à sæculo in fratres recipere, quæ Ministrorum Provincialium licentia per ipsum Generalem (sicut expedire viderit) possit arctari. Vicarii verò Provincialium Ministrorum ex officio vicariæ licentiam hanc sibi noverint interdictam: nisi per Ministros eisdem (quibus hoc posse committere Vicariis, & aliis licere decernimus) hoc ipsis Vicariis specialiter committatur. Caveant tamen ipsi Provinciales, quòd hoc non indiscretè, non passim, sed sic consideratè committant, sicque illos quibus hoc committi contigerit, fidelibus consiliis fulciant, quòd omnia discretè procedant.

2. Nec indifferenter omnes admittantur ad Ordinem, sed illi tantùm, qui suffragantibus eis literatura, idoneitate, vel aliis circumstantiis possint utiles esse Ordini, sibi que per vitæ meritum, ac aliis proficere per exemplum.

XI. ARTICULUS.

De mittendo Custode Custodum ad Capitulum Generale.

I. **I**nsuper dubitantibus Fratribus prædicti Ordinis, an pro eo, quòd in Regula dicitur, ut *decedente Generali Ministro, à Provincialibus Ministris, & Custodibus in Capitula Pentecostes fiat electio successoris*; omnium Custodum multitudinem oporteat ad Generale Capitulum convenire, aut, ut omnia cum majori tranquillitate tractentur, sufficere possit, ut aliqui de singulis Provinciis, qui vocem habeant aliorum, intersint: taliter respondemus, ut scilicet singularum Provincialium Custodes unum ex se constituent, quem cum suo Provinciali Ministro pro se ipsis ad Capitulum dirigant, voces, ac vices suas committentes eidem. Quòd etiam cum constituerint per se ipsos; statutum hujusmodi duximus approbandum. Quòd idem prædecessor noster Gregorius IX. in casu hujusmodi dicitur respondisse.

XII. ARTICULUS.

De ingressu, & accessu ad Monasteria Monialium.

I. **D**Enique quia continetur in Regula supradicta, quod *Fratres non ingrediantur Monasteria Monacharum, præter illos, quibus à Sede Apostolica concessa fuerit licentia specialis*; quamquam hoc de Monasteriis pauperum Monialium inclularum Fratres hæctenus intelligendum esse crediderint, cum earum Sedes præfata curam habeat specialem; & intellectus hujusmodi per Constitutionem quandam tempore datæ Regulæ, vivente adhuc Beato Francisco, per Provinciales Ministros fuisse credatur in Generali Capitulo declaratus: iidem Fratres certificari nihilominus postulaverunt, an hoc de omnibus generaliter, cum Regula nullum excipiat; an de illis solum Monasteriis Monialium prædictarum debeat intelligi. Nos itaque generaliter id esse prohibitum de quarumlibet cœnobiis Monialium respondemus. Et nomine Monasterii volumus claustrum, domos, officinas interiores intelligi pro eo, quod ad alia loca, ubi homines sæculares conveniunt, possint Fratres illi causa prædicationis, vel eleëmofynæ petendæ accedere, quibus id à Superioribus suis pro sua fuerit maturitate, vel idoneitate concessum, exceptis semper prædictarum Monasteriis inclularum, ad quæ nulli datur accedendi facultas, sine Sedis ejusdem licentia speciali. Quod etiam ipsum idem prædecessor noster Gregorius IX. in eo casu dicitur respondisse.

XIII. ARTICULUS.

An ad Testamentum B. P. N. Francisci Fratres obligentur.

I. **C**Æterum sanctæ memoriæ Confessor Christi Franciscus, fratribus mandasse dicitur circa ultimum vitæ suæ (cujus mandatum ipsius dicitur Testamentum) quod verba ipsius Regulæ non glossentur, & (ut verbis utamur ejusdem) quod sic vel sic intelligi debeant, non dicatur; adjiciens quod fratres nullo modo literas aliquas ab Apostolica Sede perant; & alia quædam interferens, quæ non possent sine multa difficultate servari. Propter quod fratres hæsitantes an tenerentur ad observantiam Testamenti prædicti, dubitationem hujusmodi per eundem prædecessorem nostrum Gregorium IX. petierunt de ipsorum conscientiiis amoveri: qui (sicut asseritur) attendens periculum animarum, & difficultates quas propter hoc possent incurrere, dubietatem de eorum conscientiiis amovendo, dixit, Fratres ipsos ad ipsius mandati observantiam

tiam non teneri, quòd sine consensu Fratrum, & maximè Ministrorum, quos universos tangebatur, obligare nequivit, nec successorem suum quomodolibet obligavit, cum non habeat imperium par in parem. Nos autem circa præsentem articulum nihil duximus innovandum.

XIV. A R T I C U L U S.

Hæc declaratio tantùm servanda in iis, quæ habet communia cum Declarationibus summorum Pontificum præcedentium.

1. **A**D hæc à nonnullis prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus circa declarationem ipsius Regulæ, & ipsam Regulam contingentiâ, diversas literas intelleximus emanasse: sed nec per hoc mordacium prædictorum contra Regulam ipsam, & Fratres quievit insultus, nec per ipsas literas statui Fratrum providetur in multis, in quibus de novo vel aliter necessariò providendum esse, multorum postea casuum contingentiâ experientia indicavit. Nos itaque, ne literarum hujusmodi, & præsentis constitutionis diversitas, vel intellectûs adversitas in prædictorum observatione Fratrum animos perturbaret; & ut plenius, clarius, & certius eorum statui, & observantiæ prædictæ Regulæ consulatur; in omnibus, & singulis illis articulis, quos Constitutio ipsa continet; quamquam ipsi, vel eorum aliqui contineantur in aliis literis Apostolicis supra dictis: hanc nostram Constitutionem, seu ordinationem tantùm à Fratribus ipsis præcisè, ac inviolabiliter decernimus perpetuis temporibus observandam.

XV. A R T I C U L U S.

De hujus declarationis firmitate, auctoritate, ac publicatione.

1. **C**Um igitur ex prædictis & aliis per nos cum multa maturitate discussis, Regula ipsa licita, sancta, perfecta, & observabilis, nec ulli patens discrimini evidenter appareat: illam & omnia supra scripta per nos statuta, ordinata, concessa, disposita, decreta, declarata etiam & suppleta, de Apostolicæ potestatis plenitudine approbamus, confirmamus, & volumus existere perpetuæ firmitatis: in virtute Obedientiæ districtè præcipientes, quòd hæc constitutio, sicut cæteræ constitutiones, vel decretales epistolæ, legatur in scholis.

2. Et quia sub colore liciti nonnulli contra Fratres ipsos, & Regulam, in legendo, exponendo, atque glossando, possent virus suæ iniquitatis effundere, ac ipsius constitutionis intellectum ipsum, in diversas, & ad-

verfas sententias producentes, suis adinventionibus depravare, & opinionum diversitas, ac distortio intellectus multorum pios animos posset involvere, & à Religionis ingressu, multorum corda subtrahere: talium detrahentium, vitanda perversitas, cogit nos viam ipsis ad prædicta præcludere, & certum procedendi modum, hanc Constitutionem legentibus præfinire. Itaque sub pœna excommunicationis, & privationis officii ac beneficii, districtè præcipimus, ut præsens Constitutio cum ipsam legi contigerit, sicut prolata est, sic fideliter exponatur ad literam concordantiæ, contrarietates, seu diversæ vel adversæ opiniones à Lectoribus seu expositoribus nullatenus inducantur. Super ista Constitutione glossæ non fiant, nisi forsan per quas verbum vel verbi sensus, seu constructio, vel ipsa Constitutio quasi Grammaticaliter ad literam, vel intelligibilitus exponatur. Nec intellectus ipsius per legentem depravetur in aliquo, seu distorqueatur ad aliud, quàm litera ipsa sonat.

3. Et ne Sedem prædictam contra detractores hujusmodi oporteat ulterius laborare: universis & singulis, cujuscunque præminentix, conditionis, aut statûs, districtè præcipimus, ne contra prædictam Regulam, & statuta fratrum prædictorum, seu contra præmissa per nos statuta, ordinata, concessa, disposita, decreta, declarata, suppleta, approbata, & etiam confirmata dogmatizent, scribant, determinent, seu præve loquantur, publicè vel occultè: sed si quid penes aliquem in his ambiguitatis emerferit, ad culmen prædictæ Sedis Apostolicæ deducatur: ut ex auctoritate Apostolica, sua in hoc manifestetur intentio; cui soli concessum est, in his statuta condere, & condita declarare.

4. Glossantes verò in scriptis constitutionem ipsam aliter, quàm eo modo quem diximus, Doctores insuper, & Lectores dum docent in publico, ex certa scientia, & deliberatè intellectum Constitutionis hujusmodi depravantes; facientes quoque commentum, scripturas, seu libellos, ac ex certa scientia, & deliberatè determinantes in scholis, seu prædicantes contra prædicta, vel aliqua, seu aliquid prædictorum (non obstantibus aliquibus privilegiis, vel indulgentiis, aut literis Apostolicis quibuscunque dignitatibus, personis, Ordinibus, aut locis, Religiosis, vel sæcularibus, generaliter, vel singulariter, sub quacumque forma, vel expressione verborum concessis, quæ nolumus aliquibus in præmissis quomodolibet suffragari) excommunicationis sententiæ, quam nunc in ipsos proferimus, se noverint subjacere: à qua per neminem, nisi per Romanum

num Pontificem possunt absolvi. Insuper tam istos contra quos per nos excommunicationis prolata est sententia, quàm alios (si qui fuerint) contra præmissa, vel eorum aliquid venientes, ad Sedis memoratæ volumus deduci notitiam: ut quos provivus modus æquitatis non arcet à veticis, compefeat rigor Apostolicæ ultionis.

Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, ordinationis, concessionis, & dispositionis, suppletionis, approbationis, confirmationis, & constitutionis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

*Datum Suriani 18. Kalend. Septembr. Pontificatus nostri
anno secundo.*

DECLARATIO
 SS. D. CLEMENTIS V.
 SUPER EANDEM REGULAM FF. MINORUM.
 CLEMENS EPISCOPUS

Servus servorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Hic de paradiso, dixi, rigabo hortum plantationum, ait ille cœlestis agricola. Qui verè fons sapientiæ, Verbum Dei à Patre, in Patre manens, genitum ab æterno, novissimè diebus istis, fabricante Spiritu S. in utero Virginis, caro factum, exiit homo ad opus arduum redemptionis humani generis peragendum, exemplar sequendum cœlestis vitæ, præbens hominibus semiptimum. Verùm quia plerumque mortalis vitæ sollicitudinibus pressus homo, mentis aspectum ab exemplaris huiusmodi intuitu divertebat, verus noster Salomon in solo militantis Ecclesiæ hortum voluptatis inter cæteros quendam fecit, à procellosis mundi fluctibus elongatum, in quo quietiùs, ac securiùs vacaretur contemplandis observandisque huiusmodi operibus exemplaris. In hunc intravit ipse, ut rigaret ipsum læcundis aquis spiritualis gratiæ, & doctrinæ. Hic hortus siquidem est fratrum Minorum sancta Religio: quæ muris regularis observantiæ firmiter undique circumclusa, intra se solo contenta Deo, adornatur abundè novellis plantationibus filiorum. Ad hunc veniens dilectus Dei Filius, mortificantis pœnitentiæ myrrham meritum cum aromatibus, quæ suavitate mira universis odorem attrahentis sanctimoniam circumfundunt. Hæc est illa cœlestis vitæ forma & Regula, quam descripsit ille Confessor Christi eximius S. Franciscus, ac servandum à suis filiis verbo docuit pariter & exemplo.

2. Quia verò dictæ sanctæ Regulæ professores, ac æmulatores devoti, ut alumni, & veri filii tanti Patris, affectabant, sicut & ferventer affectant, ad purum, & plenum præmissam Regulam firmiter observare; attendentes quædam quæ dubium poterant adferre sensum, in ipsius Regulæ serie contineri: pro ipsorum declaratione habenda recurserunt prudenter olim ad apicem Apostolicæ dignitatis, ut certificati per ipsam, cu-

ius pedibus etiam per ipsam Regulam sunt subiecti; possent Domino, pulsis cunctis dubiis, cum plena claritate conscientiae deservire. Horum autem piis, ac iustis supplicationibus plures prædecessores nostri Romani Pontifices successivè, sicut dignum erat, applicantes aures, & animum, declaraverunt ea quæ dubia videbantur: ediderunt nonnulla, & aliqua concesserunt, sicut expedire, videbant Fratrum conscientiae, ac purae observantiae huius statûs. Verùm quia plerùmque ubi culpa non est, eam timere solent conscientiae timoratae, quæ in via Dei quodcunque devium expavescunt; non sunt ad plenum ex dictis declarationibus dictorum omnium Fratrum conscientiae quietatae, quin circa aliqua ad Regulam, ipsorumque statum pertinentia dubitationum in ipsis fluctus aliqui generentur & oriantur, sicut ad aures nostras pluries, & de quam pluribus, in publicis, & privatis consistoriis est perlatum. Quapropter per ipsos Fratres nobis exitit humiliter supplicatum, quatenus prædictis dubiis quæ occurrunt, & quæ possunt occurrere in futurum, adhibere opportuna declarationis remedia de benignitate Sedis Apostolicæ curaremus.

3. Nos igitur, cujus animus ab ætate renera, pia devotine efferbuit ad huiusmodi professores Regulæ, & ad Ordinem ipsum totum, nunc autem ex communi cura pastoralis regiminis quam immeriti suslinemus, ad ipsos fovendos dulciùs, & attentius gratiosis favoribus prosequendos, tantò provocamur ardentius, quanto frequentius intenta mente revolvimus fructus uberes, quos ex eorum exemplari vita, & salutari doctrina, toti universali Ecclesiæ continuè cernimus provenire; tam pia supplicantium intentione commoti, ad peragendum diligenter quod petitur, studia nostra duximus convertenda, ipsaque dubia per plures Archiepiscopos, & Episcopos, & in Theologia Magistros, & alios literatos, providos, & discretos, examinari fecimus diligenter.

De observatione præceptorum ac consiliorum Evangelicorum.

C A P U T I.

1. CUM igitur in primis ex eo quòd in dicta Regulæ principio habetur, *Regula & vita Minorum fratrum hac est, scilicet Domini nostri Jesu Christi sanctum Evangelium observare, in obedientia vivendo, sine proprio, & in castitate*: Item infra, *Finito vero anno probationis, recipientur ad obedientiam, promittentes vitam istam semper, & Regulam observare*: Item circa finem Regulæ, *Paupertatem & humilitatem, & sanctum Evangelium Domini nostri Jesu Christi, quod firmiter promissimus, observemus*: fuit hæc statutum, an

fratres ejusdem Ordinis ad omnia tam præcepta quàm consilia Evangelii ex professione suæ Regulæ teneantur; quibusdam dicentibus quòd ad omnia, aliis autem asserentibus, quòd ad sola illa tria consilia, videlicet vivere in obedientia, in castitate, & sine proprio, & ad ea quæ sub verbis obligatoriis ponuntur in Regula, obligantur. Nos circa hunc articulum Prædecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, ipsùmque articulum, quoad aliquid clariùs prosequentes, dictæ hæsitati duximus respondendum: quòd cum votum determinatum cujuslibet habeat cadere sub certo; votens Regulam non potest dici teneri ex vi voti hujusmodi ad ea consilia Evangelica quæ in Regula non ponuntur. Et quidè B. Francisci conditoris Regulæ hæc probatur fuisse intentio, ex hoc quòd quædam Evangelica consilia in Regula posuit, aliis prætermittis. Si enim per illud verbum, *Regula & vita Minorum Fratrum hæc est, &c.* intendisset eos ad omnia consilia Evangelica obligare, superflue & nugatorie quædam eorum, suppressis cæteris, in Regula expressisset.

2. Cum autem natura termini restrictivi hoc habeat, quòd sic excludit ab ipso extranea, quòd cuncta ad ipsum pertinentia includit: declaramus & dicimus, quòd dicti Fratres non solum ad illa tria vota nudè, & absolute accepta ex Professione suæ Regulæ obligantur, sed etiam tenentur ad ea omnia adimplenda, quæ sunt pertinentia ad hæc tria prædicta quæ Regula ipsa ponit. Nam si ad hæc tria prædicta tantum præcisè, & nudè promittentes se servare Regulam, *vivendo in obedientia sine proprio, & in castitate*; & non etiam ad omnia contenta in Regula, quæ hæc tria modificant ardeantur; pro nihilo, & vanè proferrentur hæc verba. Promitto semper hanc Regulam observare; ex quo ex verbis aulla obligatio nasceretur. Nec tamen putandum est, quòd beatus Franciscus professores hujus Regulæ quantum ad omnia contenta in Regula modificantia tria vota, seu ad alia in ipsa expressa, intenderit æqualiter esse obligatos: quin potius apertè discernit, quòd quoad quædam ipsorum ex vi voti transgressio est mortalis, & quoad quædam alia non: cum ad quædam ipsorum verbum apponat præcepti, vel æquipollentis eidem; & quoad alia, verbis aliis sit contentus.

De iis, quæ æquipollent præcepto.

3. **I**tem quia præter ea, quæ expressè verbo præcepti, ac exhortationis seu monitionis ponuntur in Regula: nonnulla, verbo imperativi modi negativè, vel affirmativè apposito, inferuntur: hæctenus
exti-

extitit dubitatum. An teneantur ad ista, ut ad habentia vim præcepti. Et quia, ut intelleximus, non minuitur hoc dubium, sed augetur, ex eo quòd felicis recordationis Nicolaus Papa III. prædecessor noster noscitur declarasse, quòd Fratres ipsi ex professione suæ Regulæ sunt adstricti ad ea consilia Evangelica, quæ in ipsa Regula præceptorie vel inhibitorie, seu sub verbis æquipollentibus exprimuntur, & nihilominus ad eorum omnium observantiam, quæ ipsis in eadem Regula sub verbis obligatoriis indicuntur, supplicaverunt prædicti Fratres, ut ad eorum conscientias serenandas, declarare, quæ horum censeantur præceptis æquipollentia ac obligatoria, dignaremur.

4. Nos itaque, qui in sinceris horum conscientiis delectamur, attendentes, quòd in his quæ animæ salutem respiciunt, ad vitandos graves remorsus conscientie consulte pars securior est tenenda: dicimus, quòd licet Fratres non ad omnium quæ sub verbis imperativi modi ponuntur in Regula, sicut ad præceptorum, seu præceptis æquipollentium observantiam teneantur: expedit tamen Fratribus ipsis ad observandam puritatem Regulæ & rigorem, quòd ad ea, sicut ad æquipollentia præceptis se noverint obligatos, quæ hic inferius annotantur.

5. Ut autem hæc quæ videri possunt æquipollentia præceptis ex vi verbi, vel saltem ratione materie, de qua agitur, seu ex utroque, sub compendio habeantur: declaramus, quòd illud quod ponitur in Regula:

De non habendo plures tunicas quàm unam cum caputio, & aliam sine caputio. Item

De non portandis calceamentis, & de non equitando extra casum necessitatis. Item

Quòd fratres vilibus induantur. Item

Quòd jejunare à festo Omnium Sanctorum usque ad Natalem Domini, & in Feriis Sextis teneantur. Item

Quòd Clerici faciant Divinum Officium secundum ordinem S. Romanæ Ecclesie. Item.

Quòd Ministri & Custodes pro necessitatibus infirmorum, & Fratribus induendu sollicitam curam gerant. Item.

Quòd si quis Fratrum in infirmitatem ceciderit, alii Fratres debent ei servire. Item.

Quòd Fratres non prædicent in Episcopatu alicujus Episcopi, cum ab eo illis fuerit contradictum. Item.

Quòd

Quòd nullus audeat predicare populo, nisi à Generali Ministro, vel aliis, quibus secundùm declarationem prædictam id competit, fuerit examinatus & approbatus, & ad hæc institutus. Item

Quòd fratres qui cognoscerent se non posse præmissam Regulam spirititaliter observare, debeant & possint ad suos Ministros recurrere.

Item.

Quòd omnia quæ ponuntur in Regula, ad formam habitus tam novitiorum, quàm etiam Professorum, nec non ad receptionis modum, ac Professionem spectantia, nisi recipientibus quoad habitum novitiorum, sicut dicit Regula, secundùm Deum aliter videatur; Hæc, inquam, omnia sunt à Fratribus tanquam obligatoria servanda.

Item.

Ordo communiter sentit, tenet, & tenuit ab antiquo, quòd ubicunque ponitur in Regula hoc vocabulum, *teneantur*, obtinet vim præcepti, & observari debet à Fratribus sicut tale.

An liceat Fratribus recipere aliquid de bonis ingredientium Ordinem.

C A P U T II.

I. CÆterùm quia Christi Confessor prædictus agendorum, ac servandorum circa recipiendos ad Ordinem, Ministris & Fratribus modum præbens dixit in Regula, quòd *caveant Fratres, & eorum Ministri ne sint solliciti de rebus suis temporalibus, ut liberè faciant de eis, quidquid ipsis à Domino fuerit inspiratum: licentiam tamen habeant ipsi Ministri, mittendi eos ad aliquos Deum timentes, si consilium requiratur, quorum consilio sua bona pauperibus erogentur*, dubitaverunt, & dubitant multi Fratrum. An liceat ipsis de bonis ingredientium quidquam recipere, si donetur. Et si ad dandum personis & conventibus possint eos inducere sine culpa. Si etiam ad disponendum de distributione rerum talium debeant ipsi Ministri seu fratres dare consilium, ubi ad consulendum alii quàm ex ipsis ad quos ingressuri mittantur, possint idonei inventi. Nos autem considerantes attentè, intendisse sanctum Franciscum suæ Regulæ professores, quos fundaverat in maxima paupertate, ab affectu temporalium rerum ipsorum ingredientium, per dicta verba, specialiter, & totaliter elongare; ut quatum est ex parte Fratrum ipsorum receptio ad Ordinem sancta, & purissima appareret; & ne aliquo modo oculum viderentur habere ad bona eorum temporalia, sed ad ipsos tantùm Divino officio mancipandos: dicimus,

imus, omninò debere tam Ministros, quàm Fratres, cæteros à dictis inductionibus ad sibi dandum, & svasionibus, necnon & à dandis circa distributionem consiliis abstinere; cùm pro hoc ad timentes Deum, statùs alterius mitti debeant, non ad Fratres, ut verè cunctis pareant esse tam salubris instituti paterni zelatores, studiosi, seduli, & perfecti.

2. Cùm verò facere de rebus suis, quòd Dominus inspirabit; ipsa Regula ingredientibus liberum esse velit: non videtur quin liceat eis recipere, consideratis scilicet eorum necessitatibus, & moderaminibus declarationis jam dictæ, si quid de bonis suis intrans, sicut & cæteris pauperibus per modum eleëmofynæ, liberè velit dare. Cavere tamen in acceptione oblatorum talium decet Fratres, ne ex receptorum quantitate notabili, præsumi possit sinister oculus contra ipsos.

De Fratrum vestimentis, & eorum vilitate.

C A P U T III.

1. **P**Ræterea cùm dicatur in Regula, quòd *illi qui jam promiserunt obedientiam, habeant unam tunicam cum caputio, & aliam sine caputio, qui habere voluerint.* Item quòd *Fratres omnes vestimentis vilibus induantur;* nòsq; declaramus, prædicta verba æquipollere præceptis: volentes hæc determinari plenius, dicimus, quantum ad numerum tunicarum, quòd pluribus uti non licet, nisi in necessitatibus quæ haberi possunt ex Regula, secundùm quòd hunc passum memoratus Prædecessor noster plenius declaravit.

2. Vilitatem autem vestium, tam habitûs, quàm interiorum tunicarum, illam intelligi debere dicimus, quæ secundùm consuetudinem, vel conditionem patriæ debeat, quantum ad colorem panni, & pretium, vilitas meritò reputari. Non enim quoad regiones omnes potest determinatus unus modus in talibus assignari. Hujusmodi etiam vilitatis iudicium Ministris, & Custodibus, seu Guardianis duximus committendum, eorum super hoc conscientias onerantes; ita tamen quòd servant in vestibus vilitatem.

De calceamentis.

3. Quorum etiam Ministrorum, Custodum, & Guardianorum iudicio eodem modo relinquimus, pro qua necessitate possint ipsi fratres calceamenta portare,

De jejuniis.

4. Deinde cum duobus temporibus annotatis in Regula, scilicet, à *Festo Omnium Sanctorum usque ad Nativitatem Domini*, & maximè *Quadragesimæ*, in quibus jejunare tenentur, inseratur in eadem Regula, *alio tempore non teneantur, nisi sexta Feria jejunare*, & ex hoc voluerint aliqui dicere, quòd dicti Ordinis Fratres non teneantur, nisi ex concedentia ad alia jejunia, quàm ad ista: declaramus debere intelligi, eos non teneri ad jejunium aliis temporibus, præterquam in jejuniis ab Ecclesia constitutis. Non est enim verisimile, quòd vel institutor Regulæ, vel etiam Confirmator abolvere ipsos intenderit à servandis illis jejuniis, ad quæ de communi Statuto Ecclesiæ obligantur cæteri Christiani.

De observatione præcepti non recipiendi pecuniam.

CAPUT IV.

1. **P**orro cum dictus Sanctus volens fratres suos super omnia à denariis seu pecunia esse totaliter alienos, præcepit firmiter fratribus universis, ut nullo modo denarios vel pecuniam recipiant, per se vel per interpositam personam: istumque articulum declarans idem prædecessor noster, casus & modos posuerit, quibus servatis à fratribus, non possunt dici nec debent, per se vel per alium pecuniæ receptores contra Regulam, vel sui Ordinis puritatem: dicimus fratres teneri cavere summo perè quòd pro aliis causis seu sub modis aliis quàm ponit dicti prædecessoris nostri declaratio, ad dantes pecunias sive deputatos nuncios non recurrant; ne, si secus ab ipsis attentatum fuerit, transgressores præcepti & Regulæ, meritò dici possint. Nam ubi aliquid alicui generaliter prohibetur, quod expressè non conceditur, intelligitur denegatum.

2. Quocirca quæstus omnis pecuniæ, ac oblationum pecuniarum receptio; in Ecclesiis vel alibi cippi, seu trunci ordinati ad offerentium, seu donantium pecunias reponendas, necnon quicumque recursus alius ad pecunias, seu habentes ipsas, qui per declarationem prædictam non conceditur, hæc, inquam, omnia sunt eis simpliciter interdicta.

3. Cum etiam recursus ad amicos spirituales expressè tantum in duobus casibus secundum Regulam concedatur, videlicet, pro necessitatibus infirmorum, & Fratribus induendis, idque piè & rationabiliter, considerata necessitate vitæ humanæ, ad alias necessitates Fratrum pro tempore occurrentes, (cessantibus eleëmofynis) seu etiam ingruentes, sæpè di-

pè dictus Prædecessor duxerit extendendum : attendant Fratres præfati , quòd pro nullis causis aliis , quàm prædictis , vel similibus , in via , vel alibi recurrere liceat eis ad amicos huiusmodi , sive sint dantes pecunias , sive deputati per ipsos , sive nuntii , vel depositarii , seu alio quovis nomine appellentur , etiam si concessi per eandem declarationem modi , circa pecuniam integrè servarentur.

4. Denique cùm idem Confessor summè affectaverit suæ Regulae professores totaliter esse abstractos ab affectu & desiderio terrenorum , & specialiter à pecunia & ejus usu totaliter expertes , sicut probat prohibitio de recipienda pecunia , in Regula sæpiùs repetita ; curare fratres vigilanter necesse est , quòd cùm ex causis prædictis & modis ad habentes pecunias deputatas pro ipsorum necessitatibus recurrere oportebit ; ad tenentes ipsas , quicunque hi fuerint , principales vel nuntii , in omnibus sic se gerant , quòd se cunctis ostendant in dictis pecuniis , sicut nec habent , penitus nōl habere.

5. Quapropter præcipere , quomodo , & qualiter pecunia expendatur : computumque exigere de expensa , eam quomodocumque repetere sive deponere , aut deponi facere ; capsulam pecuniæ , vel ejus clavem deferre : hos actus , & consimiles sibi Fratres illicitos esse sciant . Prædicta enim facere , ad solos Dominos pertinet qui dederunt , & eos , quos ipsi deputaverunt ad hoc ipsum.

De expropriatione Fratrum.

C A P I T V L U M .

I. **P**roinde cùm vir sanctus paupertatis præmissæ in Regula modum exprimens , dixerit in eadem : *Fratres nihil sibi approprient , nec domum , nec locum , nec aliquam rem , sed tanquam peregrini , & advena in hoc sæculo , in paupertate , & humilitate Domino famulantes , vadant pro eleemosyna confidenter ;* sicque declaratum extitit per nonnullos Prædecessores nostros Romanos Pontifices , hanc expropriationem intelligi debere tam in speciali , quàm etiam in communi ; propter quod , & rerum omnium concessarum , oblatarum , & donatarum Fratribus , (quas & quarum usum , facti scilicet Ordini , vel ipsis Fratribus licet habere) proprietatem & dominium in se , & Romanam Ecclesiam receperunt , dimisso ipsis Fratribus in eis tantummodò usu facti simplicis : ad nostrum fuerunt deducta examen , quæ in Ordine fieri dicebantur , & videbantur prædictò votò , & puritati Ordinis repugnare , videlicet , ut ea prosequamur ex ipsis , quæ remedio credimus indigere.

2. Quòd se institui hæredes non solùm sustinent, sed procurant.

Item quòd redditus annuos recipiunt interdum in tam notabili quantitate, quòd conventus habentes totaliter inde vivant.

Item quòd cùm ipsorum negotia etiam pro rebus temporalibus in curiis agitantur, assistunt Advocatis & Procuratoribus, & ad instigandum eosdem se ibidem personaliter repræsentant.

Item quòd executiones ultimarum voluntatum suscipiunt & gerunt, séque intromittunt quandòque de usurarum & malè oblatorum dispositionibus seu restitutionibus faciendis.

Item, quòd alicubi non solùm excessivo hortos, sed etiam vineas magnas habent: de quibus tam de oleribus, quàm de vino multum colligitur ad vendendum.

Item quòd temporibus messium & vindemiarum, sic copiosè granum & vinum mendicando vel aliunde emendo colliguntur à fratribus, & in cellariis ac granariis reconduntur; quòd per anni residuum & absque eorum mendicatione possunt transigere vitam suam.

Item, quòd Ecclesias vel alia ædificia faciunt, vel procurant fieri in quantitate, & curiositate figuræ & formæ, ac sumptuositate notabiliter excessiva, sic quòd non videntur habitacula pauperum, sed magnatum.

Paramenta etiam Ecclesiastica in plerisque locis tam multa habent, & tam notabiliter pretiosa, quòd excedunt in his magnas Ecclesias Cathedralis.

Equos insuper & arma eis oblata in funeralibus recipiunt indistinctè.

Tamen communitas fratrum, & specialiter Rectores ipsius Ordinis assererebant, quòd prædicta seu plura ex ipsis in Ordine non fiebant. Quòd & si qui reperiuntur rei in talibus, rigidè puniuntur, nec non contralia ne fiant, sunt facta pluries ab antiquo statuta in Ordine multum stricta.

De hæreditatibus non acceptandis.

C A P U T VI.

1. **C**upientes igitur nos ipsorum Fratrum providere conscientis, & cuncta dubia, quantum possibile nobis est, de ipsorum peccatoribus remove: ad prædicta modò, qui sequitur respondemus. Cùm enim ad veritatem vitæ pertineat, ut id, quòd exterius agitur, interiorem mentis dispositionem, & habitum repræsentet: necesse habent Fratres, qui se expropriatione tanta à temporalibus abstraxerunt, ab omni

eo quod dicta expropriationi esset, vel posset videri contrarium, abstinere. Quia igitur in successionebus transit, non solum usus rei, & dominium suo tempore in hæredes. Fratres autem præfati nihil sibi in speciali acquirere vel eorum Ordini possint etiam in communi: declarando dicimus, quod successionebus hujusmodi, quæ etiam indifferenter ex sui natura ad pecuniam, & etiam ad alia mobilia, & immobilia se extendunt (considerata sui puritate voti) nullatenus sunt capaces.

2. Nec licet eis valorem hæreditatum talium, vel tantam earum partem, quod præsumi posset hoc in fraudem fieri, quasi sub modo & forma Legati dimitti sibi facere, vel sic dimissa recipere: quin potius ista sic fieri ab ipsis, simpliciter prohibemus.

Reddituum receptio prohibita.

3. Cùmque annui redditus inter immobilia censeantur à jure, ac hujusmodi redditus obtinere paupertati & mendicitati repugnet: nulla dubitatio est, quod prædictis fratribus, redditus quoscunque, sicut & possessiones, vel etiam eorum usum, cùm eis non reperiatur concessus, recipere vel habere, conditione ipsorum considerata, non licet.

De non assistendo in curiis, aut litibus.

C A P U T VII.

1. **A**mplius cùm non solum quod malum esse dignoscitur, sed omne, quod specimen habet mali, sit à viris perfectis specialiter evitandum, ex talibus autem assistentiis in curiis, & instigationibus, cùm de rebus agitur in ipsorum commoda convertendis, creduntur, verisimiliter ex his, quæ foris patent (de quibus habent homines judicare) in ipsis rebus Fratres assistentes aliquid quærere tanquam suum: nullò modò debent hujusmodi viri, & Regulæ Professores se talibus curis, & litigiosis actibus immiscere, ut & testimonium habeant ab his, qui foris sunt, & puritati satisfaciant voti sui, & evitetur per hoc scandalum proximorum.

Non acceptanda Testamentorum Executiones.

2. Verùm etiam cùm dicti Ordinis fratres non solum à receptione, proprietate, dominio, sive usu, ipsius pecunie; verùm etiam à contræctatione qualibet ipsius, & ab ea sint penitus alieni, quemadmodùm sæpè dictus prædecessor noster in declaratione hujus Regulæ planè dixit; cùmque dicti Ordinis professores possint pro nulla re temporali in judicio experi-

periti: prædictis fratribus non licet, nec competit: quin potius, considerata sui puritate statûs, debent sibi scire interdictum, quòd hujusmodi executionibus & dispositionibus se exponant; cùm hæc, ut sæpius, absque litigio & contradicatione vel adinistratione pecuniæ nequeant expediti. Verùm tamen in his exequendis, dare consilium, ipsorum statui non obstitit; cùm ex hoc ipsis circa bona temporalia nulla jurisdictio, sive actio in judicio, sive dispensatio tribuatur.

Non habendi, aut acceptandi horti superflui.

CAPUT VIII.

1. **L**icet verò non solum sit licitum, sed & multum conveniens & studii sedulo occupantur, hortos & areas habeant competentes, ad collectionem vel recreationem sui, & interdum ad se ipsos post labores hujusmodi corporaliter deducendos, nec non ad habenda necessaria hortalicicia pro se ipsis; habere tamen hortos aliquos ut colantur, ac olera, & alia hortalicicia pretio distrahantur; nec non & vineas, repugnat suæ Regulæ, & Ordinis puritati, secundum quòd dictus Prædecessor noster declaravit, ac etiam ordinavit, quòd si talia ad usus proximè dictos, ut puta agrum, vel vineam ad colendû, & consimilia Fratribus legarentur, per omnem modum Fratres à receptione talium abstinerent: cùm etiam præmissa habere, ut pretium fructuum suis temporibus habeatur ad naturam, & formam proventuum appropinquet.

Non habenda granaria aut cellaria sine evidenti necessitate.

CAPUT IX.

1. **R**ursus cùm prædictus Sanctus, tam exemplis vitæ, quàm verbis Regulæ, ostenderit, se velle quòd fratres sui & filii, divinæ providentiæ innitentes, suos in Deum jacerent cogitatus, qui volucres cœli pascit, quæ non congregant in horrea, nec seminant nec metunt: non est verisimile voluisse ipsum eos habere granaria vel cellaria, ubi sine quotidianis mendicationibus deberent sperare posse transigere vitam suam. Et idcirco non ex timore levi laxare se debent ad congregationes, & conservationes hujusmodi faciendas: sed tunc tantum, cùm esset multum credibile ex jam expertis, quòd non possent vitæ necessaria aliter invenire. Hoc autem Ministrorum & Custodum simul & separatim in suis administrationibus & custodiis (cùm Guardiani, & duorum de Conventu Discretorum Sacerdotum, & antiquorum in Ordine fratrum consilio & af-

assenſu) duximus iudicio relinquendum : eorum ſuper hoc ſpecialiter conſcientias onerantes.

Non ædificanda aut admittenda ædificia ſumptuoſa.

C A P U T X.

1. **H**inc eſt etiam quòd cùm Vir Sanctus Fratres ſuos in paupertate ſumma, & humilitate fundare voluerit, quoad affectum pariter, & effectum ſicut ſerè tota Regula clamat: convenit iſtis, quòd nullò modò deinceps fieri faciant, vel fieri ſuſtineant Eccleſias, vel alia quæcumque ædificia, quæ, conſideratò Fratrum inhabitantium numero exceſſiva in multitudine, & magnitudine debeant reputari. Ideoque volumus, quòd ubique in ſuo Ordine deinceps temperatis, & humilibus ædificiis ſint contenti, ne huic tantæ paupertati promiſſæ, quod patet oculis, contrarium foris clamet.

Non habenda vaſa, aut paramenta Eccleſiaſtica exceſſiva.

2. Quamvis etiam paramenta, & vaſa Eccleſiaſtica ad honorem Divini nominis ordinentur, propter quem omnia ſecit ipſe Deus, tamen qui abſconditorum eſt cognitor, ad animum ſibi miniſtrantium reſpicit principaliter, non ad manum; nec per illa ſibi vult ſerviri, quæ ſuorum ſervitorum conditioni, & ſtatu diſſonarent. Quapropter ſufficere debent eis vaſa, & paramenta Eccleſiaſtica decentia, in numero, & magnitudine ſufficientia competenter. Superfluitas autem, aut nimia pretioſitas, vel quæcumque curioſitas, in his ſeu aliis quibuſcumque, non poteſt ipſorum profeſſioni vel ſtatu convenire. Cùm enim hæc ſapiant theſaurizationem, ſeu copiam, paupertati tantæ, quo ad humanum iudicium, derogant manifeſtè. Quapropter promiſſa ſervari à Fratribus volumus, & mandamus.

Quid agendum de equorum, & ſimilium oblationibus.

3. Circa equorum verò, & armorum oblationes, illud decernimus in omnibus, & per omnia obſervandum, quòd per declarationem prædictam in pecuniariis noſcitur eleëmofynis definitum.

Ad quem uſum arctum teneantur fratres ex Regula.

C A P U T XI.

1. **E**X prædictis autem ſuccevit non parum ſcrupuloſa quæſtio inter fratres, videlicet: Utrum ex ſuæ profeſſione Regulæ obligentur ad arctum & tenuem ſive pauperem uſum rerum: quibuſdam ex iſtis

ipsis credentibus & dicentibus, quòd sicut quoad dominiùm rerum habent ex voto abdicationem arctissimam, ita ipsis quoad usum arctitudo maxima & exilitas est indicta; aliis in contrarium asserentibus, quòd ex professione sua ad nullum usum pauperem, qui non exprimat in Regula, obligantur: licet teneantur ad usum moderatum temperantiæ, sicut & magis ex condecenti, quàm cæteri Christiani. Volentes itaque conscientiarum prædictorum fratrum providere quieti, & his altercationibus finem dare: Declarando dicimus, quòd fratres Minores ex professione suæ Regulæ specialiter obligantur ad arctos usus seu pauperes, qui in ipsorum Regula continentur; & eo obligationis modo, sub quo continet seu ponit Regula dictos usus.

2. Dicere autem, sicut aliqui asserere perhibentur, quòd hæreticum sit tenere, usum pauperem includi, vel non includi sub voto Evangelicæ paupertatis, præsumptuosum, & temerarium judicamus.

De electione, & confirmatione Ministrorum Provincialium.

CAPUT XII.

1. **D**Emum quia ex eo quòd dicta Regula, per quos & ubi fieri debeat Ministri Generalis electio, tradens nullam fecit de Ministrorum Provincialium electione, vel institutione penitus mentionem, oriri super hoc poterat dubitatio inter Fratres: Nos volentes posse ipsos clarè, ac securè procedere in omnibus factis suis declaramus, statuimus etiam, & ordinamus hac Constitutione in perpetuum valitura, ut, cum alicui Provinciæ de Ministro fuerit providendum, ipsius Ministri electio penes Capitulum Provinciale resideat: quam idem Capitulum die sequenti, quâ fuerit congregatum, facere teneatur. Ipsi autem electionis confirmatio, ad Ministrum pertineat Generalem.

2. Et siquidem ad electionem hujusmodi per formam scrutinii procedatur, & votis in diversa divisas electiones plures in discordia celebrari contingat: illa quæ à majori parte Capituli numero (nulla zeli vel meriti collatione, aut consideratione habita) fuerit celebrata exceptione, aut contradictione quacunque alterius partis non obstante, per dictum Generalem Ministrum, de consilio Discretorum de Ordine (prius tamen ex officio, prout spectat ad ipsum diligenti examinatione præmissa) confirmetur, vel etiam infirmetur, prout ei secundum Deum visum fuerit expedire. Et si fuerit infirmata, ad Capitulum Provinciale electio hujusmodi

modi revertatur. Cæterum si Capitulum memoratum die prædicta Ministrum eligere prætermittat, ex tunc Ministri Provincialis provisio ad Generalem Ministrum liberè devolvatur.

3. Verùm si Ministro prædicto, & Capitulo Generalibus, ex certa, manifesta, ac rationabili causa videretur aliquando in Provinciis Ultramarinis; Hyberniæ Græciæ, seu Romanæ (in quibus hætenus alius providendi modus dicitur ex causa certa, & rationabili fuisse servatus) expedire, Ministrum Provinciale, per Ministrum Generalem cum proborum Ordinis consilio, potiùs quàm per Capituli prædicti electionem præfici: in Provinciis Hyberniæ, & Ultramarinis irrefragabiliter; in Romana verò vel Græcia, quando Minister dictæ Provinciæ moreretur, vel abfolveretur circa mare, illa vice fervetur absque dolo, partialitate, & fraude (super quo eorum conscientias oneramus) quod super hoc dictus Minister cum dictorum proborum consilio duxerit ordinandum. In destitutione verò dictorum Ministrorum Provincialium servari volumus, quod super hoc hætenus de ipso Ordine extiterit observatum.

4. Cæterum si contingeret eisdem Ministro Generali carere, per Vicarium Ordinis fiat super hoc, quod faciendum fuerit per eundem Ministrum, usque quò provisum fuerit de Generali Ministro.

5. Porrò si quid de hujusmodi Ministro Provinciali secùs attentari fortè contigerit, illud ipsò factò sit irritum, & inane.

6. Nulli igitur omninò hominum liceat hanc paginam nostrarum declarationum, dictorum, commissionis, responsionis, prohibitionis, ordinationis, mandati, constitutionum, indicationum, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit; indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

*Datum Vienna, pridie Nonas Maji.
Pontificatùs nostri, Anno 7.*

CONSTITUTIO SS. D. INNOCENTII XI.

DECLARATIVA.

REGULÆ FRATRUM MINORUM.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Sollicitudo Pastoralis officii, quô Catholicæ Ecclesiæ, per Univer-
sum Orbem diffusæ regimini, divina dispositione, præsidemus, Nos
urget, atque impellit, ut religiosorum Virorum Ordines, & Om-
nipotentis Dei gloriam, & Animarum salutem, sapienti pietate, ab hac
Sancta Sede institutos, magnisque, in Ecclesiam Dei, meritis fulgentes,
in sanctis, & primævis eorum Institutis, confovere, & conservare, ac à
noxiis, quæ primigeniæ religiositatis spiritum, atque vigorem extingve-
re, & relaxare possent, tueri, & præmunire, felicibusque illorum, in via
mandatorum Domini, progressibus consulere, quantum Nobis ex alto
conceditur, studeamus. Cùm itaque (sicut accepimus) in pluribus Ca-
pitulis Generalibus Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci, de Ob-
servantia nuncupatorum, & novissimè in Vallisoletano, quod Anno M.
D. C. LXX. celebratum fuit, unanimi omnium Fratrum vocalium con-
sensu, declaratum, & protestatum fuerit, in nullo Regulæ eorundem
Fratrum Minorum præcepto, eatenus, cum Fratribus Minoribus, de
Corpore Observantiæ, sive Observantes, sive Reformati, sive Discalce-
ati, sive Recollecti dicantur, dispensatum fuisse, nec ipsum Observantiæ
Corpus, ullam unquam admisisse, vel admittere dispensationem in Re-
gula, sed potius velle pro viribus, divinò favente auxiliò, illam purè ob-
servare, juxta Summorum Pontificum declarationes, à Fratribus Obser-
vantibus, seu de Observantia, in suis statutis generalibus, recompiletis,
pro Cismontanis, Anno M. D. C. LXXIII. & pro Ultramontanis, Anno
M. D. C. XXI. & à Reformatis, Discalceatis, & Recollectis in suis parti-
cularibus Constitutionibus respectivè, admissas, & receptas. Nos,

Nos, pro majori hujus protestationis firmitate, & ut in Ordine prædicto status, & Regula Fratrum Minorum purè observetur, singulisque Fratribus prætextus eam transgrediendi præcludatur, eandem protestationem, & declarationem supra expressam, harum serie auctoritate Apostolica approbantes & confirmantes, motu proprio, ac ex certa scientia, & matura deliberatione, nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium, declaramus omnes, & singulos Fratres de corpore observantiæ dicti Ordinis, teneri in conscientia observare Regulam Fratrum Minorum sancti Francisci, & præcepta ejus à fel. rec. Nicolao III. & Clemente V. Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris exposita, & numerata, ad formam Constitutionum prædictarum respectivè, & signanter, præter præcepta, quæ non ita frequenter occurrunt, & recitationem Divini officii, teneri ad jejunia præcepta in Regula, nisi excuset necessitas; ad incedendum sine calceamentis, hoc est: absque aliquo, quod pedem cooperiat, cujuscunque illud materiæ sit, nisi adsit vera necessitas, à Prælato approbanda; ad non equitandum, nisi infirmitas, vel necessitas, judiciò Superiorum probata, excuset: ad vilitatem vestium, juxtà prædictas Constitutiones respectivè; ad non utendum pluribus vestimentis, quàm illis, quæ Regula præscribit, nempe una tunica cum caputio, & alia sine caputio, chordâ, & femoralibus; Nam aliud quodvis vestimenti genus, ultrà prædicta (exceptò mantellò, ab initio Religionis licitò) ut indusia, seu camisæ, sudariola, tunicellæ, & similia, sunt contra Regulam, nisi adsit vera necessitas excusans à præcepto, per Prælatum approbata; ac demùm, teneri ad capitale præceptum Religionis Fratrum Minorum, de non recipiendis denariis, per se, vel per interpositam personam. Aliarum enim rerum necessariarum possunt Fratres Minores, de corpore Observantiæ, hujusmodi habere usum, licet non dominium; denariorum autem, nec dominium, nec usum: Et proinde quævis contractatio pecuniæ, seu denariorum, quæ non sit purè naturalis, seu quæ sit, quovis modo politica, cujuscumque Domini sint denarii, seu pecunia, Fratribus Minoribus Observantibus, seu de Observantia, est omninò prohibita.

Ac propterea omnes, & singulas dispensationes, concessionem, & consuetudines, si quæ, contra præmissa in corpore Observantiæ Ordinis prædicti reperiantur, motu, scientia, deliberatione, & potestatis plenitudine paribus earundem, tenore præsentium revocamus, cassamus, irritamus,

mus, & annullamus, viribúsq; & effectú penitús', & omninò vacuamus, ac revocatas, cassatas, irritas, & nullas, viribúsq; & effectú penitús, & omninò vacuas esse, & perpetuò fore, decernimus, & declaramus.

Declarantes tamen pariter, quòd, per præmissa, non prohibentur in dicto Ordine Syndici Apostolici, cùm eorum usus non sit dispensatio in Regula, sed modus à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris provisus, pro puriori illius observatione, sivè ejusmodi Syndici assumantur ad præscriptum Constitutionum Nicolai III. & Clem. V. prædecessor. prædict. sivè secund. dispos. Constitut. rec. mem. Martini IV. & Martini V. ac Pauli IV. prædecessorum pariter nostrorum, prout illorum usus in singulis familiis, Congregationibus, Reformationibus, aut Provinciis Ordinis prædicti respectivè fuerit receptus.

Ut autem in ingressu Religionis unusquisque, de obligationibus, quas assumere vult, plenè informetur, statuimus, ut nullus recipiatur ad habitum regularem in eodem Ordine, nisi priùs plenè informatus sit de prædictis præceptis Regulæ obligantibus in conscientia, & præviâ hac notitiâ velit probationem subire; nec quisquam admittatur ad professionem regularem, nisi priùs examinatus sit de intellectu Regulæ, & præceptorum ejus, juxta prædicta, & deindè immediatè ante illam, coram tota communitate, fiat ei protestatio, quòd ad Observantiam Regulæ cum omnibus ejus præceptis, tunc enumerandis, & exprimendis, obligetur in professione, eamque protestationem admittat, & sub ea professionem faciat.

Quia verò efficacius prædicta observandi medium, est exemplum Prælatorum, sive Superiorum, ideò statuimus pariter, neminem eligi posse in Prælatum, sive Superiorem in Ordine prædicto, qui vitam communem observantiæ non sequatur, hoc est: qui frequenter equitet, seu infirmitatem, qua obligatione pedibus incedendi excusetur, habeat; qui indusiis, seu camisis, aut lineis utatur, apud se, vel in lecto, qui calceatus incedat, qui jejunia Ecclesiæ, & Regulæ non observet, qui aliquando visus sit contrectare pecunias, nisi jam, per triennium saltem emendatus sit; qui notabiliter defectuosus sit in assistendo communicatibus Chori, Refectorii, & aliis prout sibi in constitutionibus præscribitur.

Porrò electio illius, qui in omnibus præmissis vitam comunem non sequatur, irritanda sit à Prælato, sive Superiore Generali, capta informatione extra judiciali, pro sua conscientia, sine strepitu judicii, cum consilio tamen, & assensu trium Fratrum, qui Ministri Provinciales, vel sal-

tem Diffinitores Provinciae sint, vel fuerint: Ipsorum autem conscientias, ne aut ille expellatur, qui vitam communem sequatur, aut ille confirmetur, qui eam non observet, oneramus.

Demum, ut omnis occasio transgrediendi præceptum, de non contrectandis denariis, seu pecuniis, auferatur, omnibus, & singulis dicti Ordinis Prælati, sive Superioribus, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub pœna privationis suorum officiorum, injungimus, ut nulli Religioso ejusdem Ordinis permittant administrationem fundorum, reddituum, aut quarumcûmque aliarum rerum, & bonorum mobiliû, vel immobilium, cujuscumque Domini illa sint: & signanter, ut nulli Religiosorum Ordinis hujusmodi permittatur administratio bonorum temporalium alicujus Monasterii Monialium, sub quovis prætextu, aut nomine, nempe administratoris, Syndici, Factoris, Coloni, Superintendentis, Villici, aut alio quovis imaginabili.

Decernentes easdem præsentis literas, & in eis contenta quæcunque etiam ex eo quod Superiores, & Fratres Ordinis prædicti, aliique quilibet cujuscunque status, gradus, Ordinis, præminentiae, vel dignitatis existant, seu aliis specifica, & individua mentione, & expressione digni, in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, illis non consenserint, seu ad ea vocati, citati, & auditi, causæque, propter quas ipsæ præsentis emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, & justificatæ non fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis juridica, legitima, & privilegiata causa, colore, prætextu, vel capite etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, & totalis læsionis nullo unquam tempore de subreptionis, aut nullitatis vicio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliòve quolibet, etiam quantumvis magno, & substantiali, ac incogitato, & incogitabili, individuumque expressionem requirente defectu, notari, impugnari, infringi, retractari, modificari, redargui, in controversiam vocari, aut ad terminos juris, seu statutorum, & constitutionum dicti Ordinis reduci, seu adversus illas apericionis oris, restitutionis in integrum, aliòdve quodcunque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu scientia, & potestatis plenitudine paribus, concessio, vel emanato, quempiam in judicio, vel extrà illud, uti, seu se juvare, ullò modò posse; sed easdem præsentis literas, semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suòsque plenarios, & integros

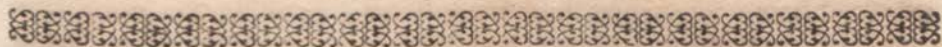
effectus sortiri, & obtinere ea ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, & per omnia inviolabiliter, & inconcussè observari, & adimpleri; sicque, & non aliter, in præmissis censerì, atque ita per quoscumque iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos & Apostolicæ Sedis Nuncios aliòsve quoslibet, quacumque præminentia, & potestate fungentes, & functuros sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his à quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, nostra, & Cancellariæ Apostolicæ Regula, de jure quæsito non tollendo, aliisve Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis, Generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non disti Ordinis, ejusque congregationum, Reformationum, Provinciarum, Conventuum quorumcumque, aliisque quibuslibet, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, usibus, stilis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, indulgentis, & literis Apostolicis, eidem Ordini, ejusque Superioribus, Fratribus, & personis quibusvis, sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, & aliàs quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis, & innovatis.

Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio seu quævis expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma, ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omissis, & forma in illis tradita observata, exprimerentur, & inferrentur præsentibus, pro plenè & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanentibus, ad præmissorum effectum, hac vice duntaxat specialiter, & expressè derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillò personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides, ubique locorum tam in judicio, quàm extrâ illud habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die xx. Novembris M. D. C. LXXIX. Pontificatûs nostri Anno quarto.

C O N S T I T U T I O

SS. D. CLEMENTIS VIII.

DE LARGITIONE MUNERUM REGULARIBUS

utriusque sexûs interdicta.

C L E M E N S V I I I .

Servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Religiosæ Congregationes, ab insigni sanctitate Viris, Spiritûs Sancti afflatu institutæ, tantas Ecclesiæ Dei utilitates omni tempore attulerunt, ut ad eas conservandas, & instaurandas Romani Pontifices Prædecessores nostri, magnam jure optimo diligentiam semper adhibuerint. Nam cum ea sit rerum humanarum conditio & natura, ut etiam quæ optimè, fundata, & constituta sunt, partim hominum imbecillitate, & ad malum proclivitate, partim dæmonis astutiâ, paulatim deficient, ac nisi cura pervigili sustententur, in deterius prolabantur. Ideirco Summorum Pontificum vigilantia magnopere laboravit, ut Regularium Ordinum disciplina, aut labefactata in pristinum restituatur, aut salutaribus Constitutionibus communita, integra, atque incolumis permaneret. Quorum nos vestigiis, pro eodem Officii munere insistere, & Pastorem illorum sollicitudinem (quantum possumus) Divinâ adjutrice gratia cupimus imitari.

§ 1. Qua-

§ 1. **Q**uare ne ex muneribus, quæ à pluribus Religiosæ vitæ professoribus, ex Christi patrimonio quibusvis hominibus quavis ex causa sæpè tribuuntur gravia incommoda, & mala etiam, boni speciei existant, præcavere studentes, hæc nostra perpetuò valitura constitutione, universis & singulis cujuscunque Ordinis, mendicantium, vel non mendicantiũ bona imobilia, & redditus certos ex indulto Apostolico possidentium, vel non possidentium seu cujusvis congregationis, societatis, & instituti, (non tamen militiæ) Regularibus personis utriuslibet sexûs, omnem, & quamecunque largitionem, & missionem munerum, penitus interdiciamus, sub qua prohibitione, comprehendì volumus omnia & singula Capitula, Conventus, & Congregationes, tam singulorũ Conventuum, Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorum, Locorumque: quàm Provincialia, aut Generalia, cujuslibet Provinciæ sive universi Ordinis, Societatis, & Instituti, eorũque vel earum Camerarios, Commissarios, & quoscunque officiales, & singulares personas, ipsos etiam Ordinum, Congregationum, & Societatum hujusmodi Superiores, quascunque dignitates obtinentes, etiam Generales, aut Provinciales, Magistros, Ministros, & quocunque nomine Præfectos, nec non Conventuum, Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorum, & Locorum quorumcunque, Abbates, Priores, Præpositos, Præceptores, etiam majores Guardianos, Ministros, Rectores, atque Abbatissas, Priorissas, & aliò quovis titulò Præsidentes, tam ipsis Regularibus, quàm locorum Ordinariis, seu quibusvis Superioribus, subjectas, utriusque sexûs ad vitam, vel ad tempus deputatos: adeò ut nemo unquam eorum vel earum directè, vel indirectè, palam vel occultè, tam communi quàm particulari, & proprio nomine, etiam sub quovis statuti, vel consuetudinis, seu veriùs corruptelæ, aut alio prætextu, vel quacunque causa, nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione, re maturè discussa, unanimi consensu omnium, Superiorũque permissu causa approbata fuerit, quicquam tale attentare valeat.

§ 2. **I**d autem ita absolutè, & generatim vetitum intelligatur, ut neque omninò fas sit quicquam donare, tam ex fructibus, redditibus, & proventibus, collectis vel contributionibus, aut obligationibus sive eleëmofynis, subsidiis certis, vel incertis, ordinariis, seu extraordinariis, mensæ seu massæ communis, seu cujusvis fabricæ, ut Sacristiæ, quo-

quorum bona communiter, ut præfertur, administrantur, seu quæ rationibus reddendis sunt obnoxia, quam ex pecuniis etiam, quæ à singulis quovis modo acquisitæ, in commune conferendæ omninò sunt. Nec si per viam voluntariæ contributionis in commune congerantur. Nec si forsitan privatim, & nominatim cuilibet Religioso, à suis Superioribus, vel à propriis affinis, propinquis, familiaribus, amicis, aut benevolis, vel à piis Christi fidelibus, etiam eleëmofynæ, aut charitatis, & illius propriæ personæ intuitu attributæ, seu quoquomodo per quemlibet religiosum, suo Monasterio, Domui, aut Loco acquisitæ, eique ut ad libitum de eis disponat, per Superiores concessæ fuerint; præterquam leviora esculenta, aut poculenta, seu ad devotionem, vel Religionem pertinentia munuscula, communi tantum, nunquam verò particulari nomine (ubi de consensu Superiori Conventus videbitur) tradenda.

§ 3. **S**ed & hujusmodi missiones munerum ipsis Religiosis utriuslibet sexus, non solum per se, verum etiam per alios, tam directè, quam indirectè, prohibitas declaramus.

§ 4. **N**eque verò quispiam ab hac generali prohibitione se excusare valeat, etiamsi munera miserit cuius personæ Laicæ, vel Ecclesiasticæ cujuscunque statûs, gradûs, dignitatis, Ordinis, vel conditionis, & quavis non solum mundana, & Ducali, Regia, Imperiali, verum etiam Ecclesiastica, ut Pontificali, aut alia majori etiam S. R. Ecclesiæ Cardinalatûs dignitate fulgenti etiam proprio loci Ordinario, etiam ex causa, & occasione benedictionis, vel susceptionis habitûs Regularis, tonsuræ, aut Professionis Monialium, tam sibi subditarum, quam non subditarum, aut ipsi etiam proprio Ordinis, vel Congregationis Protectori, Vice Protectori, Generali, vel Provinciali, aut cujusvis Monasterii, Prioratûs, domûs, aut cujuslibet alterius loci Regularis Superiori, aut aliò quocunque officio, munere, aut dignitate fulgenti, vel cuiuscunque etiam simplici, & particulari Religioso. Ita, ut inter ipsos quoque Religiosos (ne prava ambitione impulsî, pro consequendis in sua Religione gradibus, & dignitatibus, alter alterius gratiam, aut benevolentiam aucupetur) quæcunque largitio, aut donatio munerum (nisi rerum animarum de licentia expressa, & in scriptis Superiorum) sit penitus interdicta.

§ 5. **I**nsuper prohibemus, ne unquam eisdem Regularibus, liceat ullas pecunias quoquomodo erogare, in alicujus etiam Benefactoris, Protectoris, vel Ordinarii honorem, etiam occasione transitûs, vel

vel primi ingressûs, aut ad beneficiorum acceptorum memoriam, gratique animi testificationem, seu pro prædictis personis, quavis auctoritate, vel dignitate fulgentibus, honorificè, lautè, & opiparè excipiendis, seu pro quibusvis conviviis eisdem, aut cuivis alteri, quacûnque occasione, vel causa exhibendis, vel pro commestationibus, aut compotationibus quibusvis personis, tam ejusdem Ordinis, Congregationis, Monasterii, domûs, aut loci, quàm extraneis largiendis, aut pro exhibendis spectaculis, etiam piis intra Ecclesias, Monasteria, & domos sacras seu pias, vel extra eas, in quibusvis publicis, aut privatis Sacris, aut profanis locis, etiam ubi Sanctorum, & Sanctarum vita, aut res piè gestæ, etiam in memoriam Passionis Dominicæ, populis spectandæ proponuntur, aut aliàs in prædictis sive in quibusvis supervacaneis rebus, ad pompam, & ostentationem, aut ad oblectationem, vel paucorum lucrum, & privata commoda quomodolibet pertinentibus. Nisi re ipsa pro Divino cultu, veris Christi pauperum indigentis, servato in hoc charitatis ordine, & habita necessitatis ratione, de consilio, & consensu Superiorum sublevandis; aut aliàs in rebus licitis, & per Capitulum Generale, vel Provinciale, non prohibitis, vel taxam ibi forsân præscriptam, non excedentibus, sumptus hujusmodi fiant.

§ 6. **D** Eclarantes tamen, per hanc laudabilem & Apostolicam doctrinam sacrisque Canonibus commendatam hospitalitatem, præsertim erga pauperes, & peregrinos nequaquam imminui, aut prohiberi. Quinimò si qui redditus ad id, vel ex fundatione, vel ex institutis, statutis, aut consuetudinibus, aliquorum Monasteriorum, Ordinum, aut Regularium hujusmodi locorû, aut ex testatorum, vel donantiû voluntatibus, sive alias applicati aut donati sunt, eos omninò (ut decet) integrè in usus pios hospitalitatis hujusmodi erogandos esse, & præsertim in Monasteriis seu locis desertis, & ab Laicorum ædibus longiùs remotis, ubi tamen pauperum, & verè egenorum ratio imprimis habeatur.

§ 7. **S** I quos verò ditiores occasione transitûs sive alias ex devotionis, aut necessitatis causa eo divertere contigerit, eos sanè deceret refectorio communi cum Religiosis, mensæque & ferculis communibus, nequaquam à cæteris distinctis contentos esse, verùm omninò ipsi Regulares, in hospitibus hujusmodi potentioribus excipiendis ita se gerant, ut in eis frugalitas, & paupertas Religiosa prorsus eluceat.

§ 8. **P**ari etiam ratione districtè inhibemus, ne quispiam ex prædictis Laicus aliàs quàm ut superius dictum est, vel Clericus sæcularis, vel Regularis, quocùnque honore, præminentia, nobilitate, aut excellentia etiam S.R.E. Cardinalatûs dignitate præditus, etiam Protector Viceprotector, loci Ordinarius, Prælatus, Generalis, Provincialis, aut Monasterii domûs, vel loci cujuslibet Superior, eorûmve affines propinqui, familiares, aut Ministri. Vtriuslibet sexûs, quicumque contra hanc superius expressam prohibitionem recipiant.

§ 9. **Q**uodsi vel ab aliquo particulari Religioso, vel à Superiore quopiam Generali, Provinciali, aut aliò quopiam officio fungente, aut à Conventu, Capitulò, vel Congregatione; sive ab universo Ordine, & Religione quicumque receperint, id quod acceperint, suum non faciant. Verùm ipsò factò, absque aliqua monitione Judicis, decreto, sententia, aut declaratione, ad illius restitutionem omninò in utroque foro teneantur; adeò ut restitutione ipsa realiter non facta, neque etiam in foro conscientia absolvi possint.

§ 10. **H**anc autem restitutionem fieri volumus, non privarim ei Religioso qui donavit, sed ei Monasterio, Domui, vel alteri loco, de cujus bonis facta est largitio, vel si non de ejus bonis donatum est, in quo idem Religiosus donans professionem emisit, vel si nomine totius Capituli, Conventûs, aut Congregationis, vel universi Ordinis, seu Religionis donatio facta extiterit, pariter communi mensæ, aut massæ cujus nomine donatum fuerit, accepta munera restituantur, ita ut nec qui donavit, nec Conventus, Capitulum, Congregatio, Ordo, aut Religio, cui restitutio facienda est, illam remittere, & iterum condonare, aut recipientem ab obligatione restituendi eximere, vel ut in pauperes eroget concedere, quoquomodo possit.

§ 11. **Q**uodsi quis ex supradictis Regularibus utriusque sexûs, cujuscùnque gradûs, Ordinis dignitatis, ac ubilibet locorum existentibus conjunctim cum cæteris, seu divisim nostrarum hujusmodi prohibitionum, statutorum, ordinationum, jussionum, decretorum, mandatorum transgressor fuerit, statuimus, ut omnibus, & singulis per eum obtentis dignitatibus, gradibus, muneribus, & officiis, eò ipsò privatus, ac ad illa, & alia similia, vel dissimilia in futurum obtinenda, inhabilis perpetuò, & incapax ac perpetua infamia, & ignominia notatus existat. Et præterea privationem vocis activæ, & passivæ absque ul-

lo Superioris decreto, aut ministerio, ipsò factò incurrat: nec non ultra hujusmodi pœnas, etiam tanquam contra furti, & simoniæ criminum reum, tam per viam denuntiationis, accusationis, aut quærelæ: quàm etiam ex officio procedi, & inquiri, condignisque suppliciis affici debeat.

§ 12. **P**œnis aliis à jure statutis, ac per alias constitutiones Apostolicas, aut propria cujusvis Ordinis, Congregationis, Monasterii, domûs, aut loci statuta, aut consuetudines contra personas aliquid præmissorum committentes, forsan decretis, & inflictis, nihilominus in suo robore permansuris.

§ 13. **Q**uocirca, universis & singulis modernis, & pro tempore existentibus locorum Ordinariis, eorûmque Vicariis, & Officialibus: nec non quorumcûnque Ordinum, Prioratum, Monasteriorum, & Domorum Superioribus, etiam Generalibus, seu Provincialibus, cæterisque ad quos spectat. Per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi & eorum singuli, quantum ad eos pertinet, curent omni studio, diligentia, auctoritate, & vigilantia, præsentem constitutionem firmiter, & inviolatè observari, & contra inobedientes, vel transgressores, condignis pœnis animadverti. Eisdem inobedientes, nec non contradictores quoslibet, & rebelles, per opportuna juris & facti remedia, appellatione post posita compescendo, invocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachii sæcularis.

§ 14. **N**on obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictorûmque Monasteriorum, Prioratum, Domorum, locorum, nec non Ordinum, Congregationum, Collegiorum juramentò, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, privilegiis quòque indulcis, & literis Apostolicis, quorumcûnque tenorum existant, pèrque præsentibus non expressa, vel ad verbum non inserta, effectus præsentis nostræ Constitutionis impediri quolibet modo valeat, vel differri, & de quibus quorumcûnque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis. Quæ omnia quatenus præmissis in aliquo adversentur, prorsus tollimus, & abrogamus, cæterisque contrariis quibuscûnque.

§ 15. **V**olumus autem, ut præsentis literæ in valvis S. Joannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, & in Acie Campifloræ publicentur, affixis in ibi earum exemplis, & dimissis. Quòdque earum exempla, seu illorum compendia, in libris
rum-

quorumcunque Statutorum, prædictorum Monasteriorum, Prioratuum, Collegiorum, domorum, Ordinum, & Congregationum (quoad Moniales, in vernaculum, & vulgarem cujusque Regionis sermonem versa) & à loci Ordinario, qui id quam primum fieri curet, subscripta inferantur, & saltem quorannis in Capitulis, sive Congregationibus cujusque earum alta, & intelligibili voce legantur. Et nihilominus post sexaginta dies, à die publicationis (ut præfertur) in Romana Curia facienda, unumquemque citra montes, ultra montes verò, post quatuor Menses perinde arctent, & afficiant, acsi cuique personaliter intimatæ, & per eos juratæ fuissent.

§ 16. **Q**uòdque earum transumptis etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillò personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, ob signatis eadem prorsus fides in judicio, & extra illud ubique adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam nostri interdicti, prohibitionis, declarationis, inhibitionis, statuti, mandati, sublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ in Monte Quirinali Anno Incarnationis Dominicæ Mille simo quingentesimo nonagesimo quarto. Tertio decimo Kalendas Julii. Pontificatûs nostri Anno Tertio.

L. Gard. Prodat.

M. Vestrius Barbianus A. de Alexiis.

Registrata apud Marcellum Secret.

In nomine, & à Nativitate Doñi M. D. XCIV. indictione septima. die verò 2da. Mensis Julii. Pontifice Sanctissimi in Xto. Patris D. N. D. Clementis Divina providentia PAPÆ VIII. Anno tertio retroscriptæ literæ publicatæ, & affixæ fuerunt in Acie Campifiore, & aliis locis publicis, & confertis per nos Prosperum Spada, & Franciscum de Bonis, ejusdem SS. D. N. Curf. ita Franciscus de Bonis SS. D. N. Curf. Gabriël Savallerus, Curf. Magister. concordat cum originali.

D E C L A R A T I O.

PRÆFATÆ CONSTITUTIONES CLEMENTINÆ EDITÆ A

SS. D. URBANO VIII.

URBANUS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. **N**uper à Congregatione nonnullorum Romanæ Curie Prælatorum coram dilecto Filio nostro Antonio tituli S. Petri ad Vincula Presbytero Cardinali S. Onuphrii nuncupato majori Pœnitentiario, ac nostro in Urbe Alma, Provicario, in spiritualibus. Generali, & nostro secundum carnem Fratre germano à nobis deputata, emanavit declaratio tenoris subsequens, videlicet. Cùm circa interpretationem Constitutionis felic. recor. Clementis VIII. sub Dat. XIII. Calend. Julii. Pontificatus sui Annò tertio de largitione munerum Regularibus utriusque sexûs interdicta, nonnullæ difficultates, & ambiguitates exortæ. Congregatio specialiter à Sanctissimo Domino nostro Urbano Divina providentia Papa VIII. coram Eminentissimo Cardinali S. Onuphrii majori Pœnitentiario, ac Urbis Provicario deputata, auctoritate sibi attributa declaravit, & declarat munera à Religiosis utriusque sexûs tribui posse, ex causis gratitudinis, conciliationis, benevolentie ejusque conservationis erga ipsam Religionem, vel Convencum, aliisque causis, ex sui natura actum virtutis, & meriti continentibus, modestè tamen ac discretè, & dummodo id non fiat, nisi de Superiorum localium licentia, ac etiam cum consensu majoris partis Convencus, si talis consensus de jure, vel ex constitutionibus, seu consuetudinibus, cujusque Religionis respectivè in hujusmodi casibus requiratur. Consensum verò Convencus in § 2. ejusdem Constitutionis ad leviora esculenta, aut poculenta, seu ad devotionem, & Religiositatem, pertinentia munuscula largienda, &c. requisitum, intelligi debere de consensu aliàs de jure requisito, & ubi non concurrat ambitionis suspicio, quâ cessante, nec in his requiri licentiam Superiorum in scriptis in § 4. ejusdem Bullæ requisitam, sed sufficere licentiam etiam ore tenus ejusdem concessam declarat. Commessiones au-

autem, computationes, & convivia in excipiendis benefactoribus, Protectoribus, vel Ordinariis, honorificè, & lautè de quibus in § 5. & 6. ejusdem Constitutionis cenferi tantummodo prohibita, si decentiæ statùs regularis advenentur. Restitutionem verò receptorum, Conventibus, faciendam, de qua in § 10. ibidem cautum est, intelligi debere de Conventibus, ad quos data, donata, seu missa, de jure pertinent, si id commodè fieri potest, aliàs Conventui ejusdem Religionis viciniore loco, ubi petita fuit absolutio, restituantur. Insuper eadem facultate sibi tributa, omnes qui hucusque adversus supradictæ Constitutionis Capitula hic moderata largiri fuerunt, vel receperunt; à pœnis quibuscùnque in eadem Constitutione inflictis, & incurfis, posse, & debere, à propriis confessariis absolvi, in foro conscientiæ, etiam non facta priùs, hujusmodi rerum donatarum, seu datarum, restitutione. Quoad eos verò, qui præter modum prædictum graviore Religionis detrimento largiendo, vel recipiendo transgressi sunt, sed ob inopiam restituere nequeunt. Eadem Sanctitas, concedit majori Pœnitentiario, ut de præteritis, usque ad diem datæ præsentium, in foro conscientiæ absolvat, dispenset, & condonet, seu absolvi, dispensari, & condonari, mandet, prout in Domino magis expedire judicaverit.

§ 2. **E**T ne prædictæ Clementis VIII. Constitutionis memoria dilabatur, Superiores locales cujuscùnque Monasterii, Conventus, Domus, ac Collegii Regularis, sub pœna privationis officii, vocisquæ activæ & passivæ, ipso jure incurrendæ efficere teneantur, ut in perpetuum, singulis annis mense Januario, non solum prædicta Constitutio, quam in reliquis ejus partibus eadem Sanctitas omninò observari jubet, & quatenus opus est innovat, quemcùnque præsentem, non usum, aut præsentem usum, seu præsentem consuetudinem damnando, & irritando: verùm etiam hoc decretum, in aliqua publica Congregatione, vel saltem in publica mensa perlegantur. Omnibus tam Ecclesiasticis personis etiam Regularibus, quàm Laicis, cujuscùnque sint Ordinis, conditionis, gradus, ac dignitatis, etiam speciali nota dignis, & qui sub generali dispositione non comprehenderentur, prædictam Clementis Constitutionem contra præsentis decreti tenorem declarandi vel interpretandi facultate penitus interdicta, super quibus Sanctissimus mandavit expediri breve Datum Romæ die 15. Septembris. M. DC. XXX.

§ 3. Qua-

§ 3. **Q**uapropter ut præmissa firmius subsistant, & inviolabiliter observentur, quantum cum Domino possumus providere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, declarationem præinfectam, cum omnibus & singulis in ea contentis, tenore præsentium perpetuò confirmamus, & approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes & singulos tam juris quàm facti defectus, si qui desuper quomodolibet supervenerint, supplemus, illaque inviolabiliter ab omnibus ad quos spectat, & spectabit in futurum observari.

§ 4. **S**icque, & non aliter in præmissis per quoscunque Judices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Ecclesiæ Romanæ Cardinales, etiam de latere legatos, & quosvis alios quacunque auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his, à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

§ 5. **N**on obstante quoad ea, quæ declarationi prædictæ, & præsentibus sunt contraria, vel diversa, constitutionibus felic. record. Clementis VIII. prædecessoris nostri prædicti, ac omnibus illis, quæ idem Clemens in Constitutione hujusmodi voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam majorem sub Annulo Piscatoris. Die XXVII. Octobr. M. D. C. XXXX. Pontificatus nostri, Anno decimo octavo.

M. A. Maraldus.

In nomine & à Nativitate Doñi 1640. indictione octava, die verò 30. Mensis Octobris. Pontificatus Sanctissimi in Xto. Patris, & Doñi nostri D. Urbani Divina providentia Papæ octavi Anno decimo octavo retrospectivæ literæ, publicatæ & affixæ fuerunt in Acie Campifloræ, & aliis locis publicis, consuetis, per nos Hieronymum Mascellam, & Andream Castrutium, ejusdem S. D. N. Cursores.

Ita est: Hieronymus Mascella S. D. N. PP. Cursor pro Doño Magistro.
Ita est: Andreas Castrutius, S. D. N. PP. Cursor.

CON-

CONSTITUTIONES SS. D. CLEMENTIS VIII.

IN RECEPTIONE, ET EDUCATIONE NOVITIORUM
OBSERVANDÆ.

§ 1. **C**Um ad regularem disciplinam in singulis Religiosorum Monasteriis propagandam, novitiorum institutio maximè utilis sit ac necessaria, & nihil ad gravem illam, ac laudatissimam præcorum Patrum vivendi rationem relaxandam majorem vim habuisse compertum sit, quàm, vel nimiam in recipiendis novitiis facilitatem supra numerum, quem capere, atque alere Monasteria ipsa possent, vel negligentiam in probando, & examinando eorum spiritu, an verè esset ex Deo, atque ex præcipuo desiderio illi inserviendi, vel denique incuriam in eis educandis, atque instituendis. Idcirco, ut hujusmodi incommodo deinceps occurratur, præcipitur omnibus, & singulis ad quos spectat, ut in recipiendis novitiis, & in eorum institutione, atque educatione, nec non in Magistri, & aliorum Ministrorum electione, præter alia, quæ in sacris Canonibus, ac decretis præsertim Concilii Tridentini, Pontificiis & cujuscunque Ordinis, aut instituti constitutionibus continentur, tam in aliis designatis, quàm nunc, & in posterum ad hoc designandis Monasteriis, & Conventibus, hæc quæ sequuntur, inviolatè observari, & exequi perpetuò curent.

§ 2. Primum, quod attinet ad novitiorum recipiendorum formam, ultra diligentem perquisitionem, quæ habenda erit de uniuscujusque natalibus, corporis habitudine, moribus, & vita ante acta, ac præcipuè eorum, qui sextum decimum ætatis suæ annum excedent, an criminosi, an ære alieno gravati, vel reddendæ alicujus administrationis rationi obnoxii sint, juxta formam constitutionis sel. rec. Sixti V. & moderationum subsecutarum: illud etiam Superiores, ad quos spectabit, sedulo perquirant, ut, quibus in Monasteriis, Conventibus, ex Apostolica facultate novitatus fuerint instituti, in iis ad Religionem nullus in posterum admittatur, qui, & ex honestis parentibus natus non sit, & condiciones sacris Canonibus Summorumque Pontificum constitutionibus præscriptas

R

non

non habeat, juxta Decretum super forma de recipiendis novitiis die 19. Maji. 1602. editum.

§ 3. Quisque recipiendus in aliquo Ordine Regulari, etiam Mendicantium, in ea sit ætate constitutus, quam ejus Ordinis, in quo recipietur regularia instituta, & ordinationes requirunt; eam verò literarum scientiam calleat, aut illius addiscendæ spem indubiam præferat, ut minores, & suis temporibus, majores Ordines juxta Decreta Sacri Concilii Tridentini suscipere valeat. Sed si quis annum vigesimum quintum excedens ad habitum regularem admitti postulaverit, & talis eruditionis expertus inventus fuerit, in Conversorum tantum, quibus literarum scientia non est necessaria, numerum referatur: ipsi autem Conversi non recipiantur ante vigesimum ætatis suæ annum: & nisi saltem præcipua Doctrinæ Christianæ capita noverint.

§ 4. Demùm Superiores diligenter exquirant, quo spiritu, qua mente ac voluntate id Regularis vitæ genus elegerint, quem sibi finem proposuerint, num zelo melioris frugis, ac perfectioris vitæ, & ut Deo liberius famulari possint, an potius levitate, vel humano aliquo affectu, aut inordinato animi motu ducantur, & an eorum Parentes ope & subsidio ipsorum indigentes destituantur.

§ 5. Provideant quoque, ut omnes, etiam Conversi recipiendi: priusquam ad habitum regularem admittantur, ab iis quibus munus hoc incumbit, de regula quam professuri sunt, tribus votis essentialibus, statumque regulari, & aliis cujuscunque Ordinis peculiaribus institutis, & Constitutionibus diligenter instruantur. Et quia quarumdam Religionum moris est, ne dum Conversos ad professionem admittendos, verum, & oblatos, ut vocant recipere, circa ipsorum oblatorum receptionem unaquæque Religio suas peculiare Constitutiones, specialiaque instituta observare teneatur.

§ 6. Statim atque novitii ad habitum recepti, & in locum novitiatus introducti fuerint, per generalem omnium peccatorum confessionem totius antea vitæ conscientiam discutiant, & expurgent.

§ 7. Quod verò ad loci qualitatem uniuscujusque novitiatus spectat, locus hujusmodi propria clausura ab ea parte Conventus, & Monasterii, in qua degunt professi, segregatus sit, atque distinctus, habeatque tot ad dormiendum cellulas separatas, quot erunt numero novitii, vel dormitorium ita capax, ut pro singulis singuli lectuli commodè sterna possint, in
qua

qua etiam cellula, vel certus ac determinatus locus pro Magistro, ejusque focio reperiatur.

§ 8. In eo etiam, præter alias communes commoditates, aptus locus addit ad spirituales collationes, seu conferentias faciendas, ac, electiones instructionesque Magistri audiendas, & in quem hyemis tempore ad calefaciendum se igne communi recipiant.

§ 9. Oratorium insuper, seu Capella, si commodè fieri poterit, ad novitios in spiritualibus, præsertim in cæremoniis, Ecclesiasticisque functionibus exercendos.

§ 10. Hortus quoque peculiaris ad honestam recreationem benè conclusus, atque munitus adlit, sin minus hortum cæteris fratribus communem recreationis tempore ingrediantur, ipsis verò novitiis ibi commorantibus curabit Magister cum loci Superioris auctoritate (si opus fuerit) ne in eundem quisquam alius ingrediatur.

§ 11. Ad hujusmodi locum novitiatus nemini ejusdem, vel alterius Ordinis regulari etiam Conventûs, & Monasterii Officiali, ullo unquam tempore sub quovis prætextu aditus pateat, præterquam Magistro, ejusque focio, ac etiam Monasterii, aut Conventûs Superiori, si quandocunque ingrediendum sibi necessariò existimaverit, quo tamen casu aliquem semper ex Senioribus Conventûs, vel Monasterii Patribus focii assumat.

§ 12. Hujus loci clausuræ clavis apud Magistrum semper asservetur, illique soli liceat ex gravi tantùm causa ingressum illuc alicui permittere, si quis autem novitiorum quempiam alloqui voluerit, Magistro præsentem, & non aliter alloquatur.

§ 13. Novitiorum Magistro focius, si per novitiorum instruendorum multitudinem necessarius fuerit, vita, & moribus (quoad fieri poterit) consimilis deputetur, qui in his quæ ad novitiatus regimen spectant, dicto Magistro immediatè subiectus existat, eliganturque tam Magister, quàm focius per Provinciale Capitulum, per triennium ad minus onus hujusmodi subituri. Quòd, si aliquo casu extra tempus capitulare nova loca novitiatus concedi contingat, tunc electionem Magistri novitiorum, & focii hujusmodi in his novis locis per Generalem, vel Provincialem, seu Ministrum, aut eorum Visitatores, seu Vicarios, de Diffinitorum tamen, vel graviorum aliorum Patrum consensu fieri permittitur: idèmq; servetur, si intra triennium, alterum, vel utrumque urgenti aliqua de causa ex illis locis amoveri, vel mori contigerit, in cujus, vel quorum locum alii consimiles subrogari debeant.

§ 14. Tam novitiorum Magister, quàm Socius ab iis omnibus officiis oneribusque vacationem habeant, quæ novitiorum curam, & regimen impedire valeant. Ipse Magister Sacerdotali ordine sit initiatus, ac in quinto saltem supra trigesimum ætatis suæ anno constitutus, & per decennium à professione emissa in Religione persistit: Socius verò trigesimum annum excedat, sintque ambo doctrinâ, & quantum per Superiorum diligentiam, & vires, fieri poterit, vitæ etiam antea actæ exemplo præstantes, orationis præterea, & mortificationis operibus addicti, prudentiâ, charitatèque referti, non sinè affabilitate graves, zelum Dei cum mansuetudine præ se ferentes: ab omni cordis, ac animi perturbatione, ira præsertim, & indignationis, quæ in se, & erga alios charitatem impedire consueverunt, quam longissimè alieni, & tales demùm, qui in omnibus seipos bonorum operum exemplum prebeant, ut ij qui eorum curæ subsunt, illos non tam metuant, quàm revereantur, nec illis unquam detrudere quicquam possint.

§ 15. Habeat etiam Magister plenam, & absolutam potestatem circa novitiorum institutionem, ac novitiatus regimen, ita ut in illis nemini (visitatoribus, ac Superioribus majoribus, vel etiam localibus exceptis) quovis colore se ingerere liceat.

§ 16. Curam adhibeat diligentem, ut novitii omnes in regulari disciplina sedulò exerceantur, agnoscantque præcipuè Divinæ, quâ digni facti sunt vocationis præstantiam, & excellentiam, quæ vera sit atque perfecta votorum solemnium, & quàm necessaria cujúsque Ordinis constitutionum observantia modum in oratione, tum vocali, tum mentali fructuosè persistendi, illicitas passiones & vitia (ad quæ natura per peccatum labefactata omni tempore prona est, atque proclivis) per sensu custodiam, & mortificationem cohibendi, austeritatè, jejunia, cilicia, disciplinas, conscientia puritatem, crebram illius discussionem, Sacramentorum frequentiam, Confessionis præsertim quæ bis saltem singulis mensibus fiat per aperitionè quotidianam motuum interiorum, cordis, & tentationum manifestationū, per exercitium humilitatis circa viliora ministeria, per modestiam in omnibus actionibus, diuturnumque silentium.

§ 17. Quilibet novitius bis quotidie orationi mentali, & vocali incumbat unusquisque secundum propriam capacitatem, & ordinem sibi à Magistro præscriptum, ac pluries in die propriam conscientiam unusquisque examinare contendat. Ipsi autem Magistro soli novitiorum confessiones audi-

audiendi cura committatur. Liceat tamen Superiori, etiam locali, si ita expedire judicaverit, vel per se ipsum, vel per alium ab eo deputandum, semel, aut bis in anno eorundem novitiorum confessiones audire.

§ 18. Quotidie Missæ sacrificio intersint, & statutis horis in Choro, nocturnis, diurnisque Divinis Officiis assistant.

§ 19. Exercitationibus etiam corporalibus vacent, legant, vel scribant res spirituales, modestam animi recreationem interponant, quæ in solitario loco, & commodo extra novitiatum semel in hebdomada, vel in alternis saltem hebdomadibus longior statuatur, fiatque semper Magistro præsentem, vel Socio, qui mulcum invigilent, ne duo ab aliis commorentur disjuncti, atque eo tempore cujúsque, in quam natura feratur propensionem, scrutentur.

§ 20. Non liceat eis, durante novitiatûs, & probationis tempore, unâ cum professis, nisi in Choro, in Ecclesia tempore Officiorum, in processionibus, aut in coenaculo, causa refectiois commorari, nec permittatur eis Professos domo exeuntes comitari.

§ 21. Pro communibus, & propriis cujúsque necessitatibus, quæ accidere possunt, unus ex novitiis ipsis, ætate, moribúsque provectior deputetur, qui absente socio, Magistro permittente, omnia, prout opus fuerit, agat, cui etiam januæ custodia, & rerum levioris momenti provisio, intrâ novitiatum committi poterit.

§ 22. Cùm autem, licet Clericorum benè instituendorum cura debeat esse præcipua, Conversorum tamen religiosa instructio non sit prætermittenda, quin potiùs æquanimiter amplexanda, quandoquidem satis exploratum est, istorum etiam, cùm Regulam profiteantur eandem, perfectam educationem, tum Religioni decorem, & ornamentum, tum aliis Christi fidelibus ædificationem, exemplum, atque utilitatem afferre. Conversis ipsis à Clericorum novitiatu separatus ad dormiendum locus (quantùm commodè fieri poterit) assignari præcipitur: illi tamen hac separatione non obstante Magistro novitiorum, seu Superioribus Monasteriorum, & Conventuum juxta cujúsque Ordinis statuta, & constitutiones subditi esse, & obedientiam præstare debebunt, à quo non tantùm circa corporalia obsequia probandi, & exerceendi, verùm etiam, pro eorum capacitate, & commoditate, de spiritualibus, præsertim de modo mentaliter orandi, diligenter instruendi erunt, quod ut commodiùs fiat ad capitula, & spirituales conciones, quæ per Magistros novitiis fieri solent,

lent, accersiri debeant, & in Ecclesiis statutis horis conveniant, nisi tunc in suis officiis actualiter occupati fuerint.

§ 23. Tempore verò probationis elapso, ij tantùm, qui non solùm religiose perfectionis capaces: sed ad laborem corporalem apti, novo, ac diligenti examine reperti fuerint (dummodo aetatis suæ annum: quoad Clericos decimum sextum, quò verò ad Conversos, vigesimùm primum exceßerint) ad professionem admittantur. Sed qui ad Conversorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum statum transire, etiam durante tempore probationis, non possint.

§ 24. Superior cujuslibet Conventûs, in quo novitiatus fuerit constitutus, particularem librum habeat, in quo uniuscujusque novitii professio registretur, illamque novitius professus propria manu, & duo testes, qui præsentés fuerint, subscribant.

§ 25. Conversus verò literarum ignarus, professus, in eorundem testium, qui se subscripserint præsentia, propria manu signum crucis apponat, asserveturque liber, & custodiatur in archivio, ubi scripturæ ad Monasterium, seu Conventum pertinentes reponi consueverunt.

§ 26. Quia verò in quibusdam Ordinibus filiationis usus est receptus; declaratur, quòd licet decretum sit, ut novitiis educandis certa Monasteria aut Conventus designata quilibet Ordo habere debeat, licitum tamen sit Superioribus Monasteriorum, & Conventuum hujusmodi Ordinum, in quibus filiationis usus receptus est, eos, quos prænaratis qualitatibus suffultos repererint in suorum locorum filios, juxta cujusque Ordinis constitutiones adscribere, sicque adscriptos, cum juxta præsentés institutiones, & alias, servatis servandis, ad Ordinem recepti fuerint, ad loca novitiatum cum testimonialibus literis transmittere, ubi tanquam dictorum Conventuum, seu Monasteriorum filii, eorundem nomine, & instantiâ recipi, ac in novitiatu probari, & deinde antequam ad eadem Monasteria, seu Conventus filiationis hujusmodi remittantur, in Professorio ad perfectionem, ut præmissum est, exerceri debebunt.

§ 27. Porrò, ne loca unius Monasterii, seu Conventûs, ab alio præoccupentur, Capituli generalis, aut Provincialis partes erunt, numerum præscribere pro omnibus, & eam similiter rationem circa alimentorum contributionem (si opus fuerit) inire, ac singulis Conventibus, & Monasteriis præscribere, quæ magis expedire videbitur.

§ 28. Ut autem novitii, jam in professorum numerum (sicut præmittitur)

tur) recepti melius in bono spiritu, regularisque disciplinæ observantia stabiliantur, & confirmentur, mandatur, ut statim post professionem emissam, si in Conventibus aut Monasteriis pro novitiis assignatis locus aderit secundi novitiatus sive professorii, ab ea, quæ novitiorum est, atque antiquorum professorum habitatione distinctus & segregatus, ibi collocentur, si Monasterium aut Conventus eos alere queat, sin minus: in alium commodiorem Conventum, aut Monasterium transferantur, in quo is locus cum requisitis ad novitium supra narratis reperitur, vel accommodetur, aut de novo construatur.

§ 29. Ab hoc tamen illæ Religiones excipiuntur, quæ, suarum constitutionum, seu institutorum vigore majoris temporis cursu novos professos intra novitium detinere consueverunt, quibus in hac parte non derogatur, illis tamen permittitur, ut, prædictis earum constitutionibus non obstantibus, id ipsum facere possint, si id rationi ac Religioni magis expedire dijudicaverint, quibus in locis degant sub regulis, & modo vivendi adhuc ætiori, quam servant antiquiores professi, ita quod in negotiis Monasteriorum, aut Conventuum non se intromittere, nec communibus tractatibus interesse, neque alicujus exterioris obedientiæ officium exercere debeant, ibique permaneant, quousque ad ætatem sacris Ordinibus suscipiendis sufficientem devenerint, vel saltem per triennium post professionem, quo etiam tempore poterant quinimo, & debent literarum studiis operam navare sub directione, ac regimine Superioris, qui eas qualitates habeat, quibus novitiorum Magistrum prædictum esse oportere dictum est.

§ 30. Declaratur tamen, quod propter præmissa non censeatur concessa licentia recipiendi novitios, nisi in locis pro novitiatu designatis, aut in posterum designandis, & pro numero duntaxat in eorum singulis præscripto, vel præscribendo.

§ 31. Denique si illi qui inter Religiosos gradu, & ordine Superiores sunt, & alii ad quos spectat, in prædictis omnibus, vel eorum aliquo deliquerint, seu quovis modo contrafecerint, officiorum omnium, quæ tunc obtinebunt privationem gravioresque pro modo admittæ culpæ poenas se subituros certò sciant. Dat. Romæ apud S. Petrum die 19. Martii. 1603.

DECRETA EJUSDEM SS. D.

Pro reformatione Regularium, tam Monachorum, quàm Mendicantium cujuscunque Ordinis, & Instituti.

CLEMENS PAPA VIII.

1. **N**ullus omninò prætextu cujuscunque privilegii, vel Superioritatis, etiam Generalitatis, à servicio Chori censeatur immunis, nisi pro tempore, quò quis in proprii Officii munere actu fuerit occupatus. Cum Lectoribus autem, & Prædicatoribus Superiores iis tantùm diebus, quibus eos legere, aut prædicare contigerit, dispensare possint; idem quoque præstare valeant cum ægrotis, & studiorum causa legitimè impeditis, in eos verò, qui negligentes, aut inobedientes fuerint, salutari pœnitentia Superiores animadvertant ad præscriptum Regulæ, & Constitutionum, alimenti etiam, si opus fuerit subtractione.

2. Lectio Sacræ Scripturæ, vel casuum conscientie bis in hebdomada præscriptis diebus in singulis Monasteriis, & Conventibus habeatur, ad quam Fratres omnes conveniant, eaque absoluta, mutua collectione circa explicatam doctrinam sese utiliter exerceant.

3. Quo Tridentini Concilii Decreta de paupertatis voto custodiendo fidelibus observentur, præcipitur, ut nullus ex Fratribus, etiam si Superior sit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniam, proventus, census, eleëmofynas, sive ex Concionibus, sive ex Lectionibus, aut pro Missis, tam in propria Ecclesia, quàm ubicunque celebrandis, aliòve ipsorum justo labore, & causa, & quocunque nomine acquisita, etiam si subsidia consanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tanquam propria, aut etiam nomine Conventus possidere possit: sed ea omnia statim Superiori tradantur, & Conventui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecuniis, ac proventibus, confundantur, quo communis inde victus, & vestitus omnibus suppeditari possit.

4. Neque Superioribus, quicunque illi sint, ullò pacto liceat eisdem Fratribus, aut eorum alicui bona stabilia, etiam ad usum fructum, vel usum administrationem, aut commendam, etiam depositi, aut custodie nomine concedere.

5. Eorum verò, quæ ad necessitatem concessa erunt, nullus quicquam possideat, ut proprium, nèque ut propriò utatur.

6. Qui in præmissorum aliquo deliquerit, pœnas, nedum à Concilio Tridentino præscriptas: sed alias quoque multò graviores Superiorum arbitrio imponendas, incurrat.

7. Nulla quorumcùnque Superiorum dispensatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia, vel mobilia Fratres excusare possit, quò minus culpæ, & pœnæ ab eisdem Concilii decretis impositæ, & ipsò factò incurrendæ, obnoxii sint, etiamsi Superiores asseverent hujusmodi dispensationes, aut licentias concedere posse, quibus in ea re fidem minimè adhiberi volumus.

8. Fratrum vestitus, & supellex cellarum ex communi pecunia comparetur, & omninò uniformis sit Fratrum, & quorumcùnque Superiorum, statuique paupertatis, quam professi sunt, conveniant: ita ut nihil superflui admittatur nihil etiam, quòd sit necessarium alicui denegetur.

9. Quæcùnque Fratrum vestes, sive lanæ, sive lineæ, omnisque alia supellex in aliquem commodum Conventûs locum deferantur, ibique ab uno, vel duobus Fratribus huic muneri deputatis diligenter custodiantur, ut inde Superioris arbitrio, prout unicuique opus fuerit, subministrari opportunè possint.

10. Omnes etiam Superiores, quicùnque illi sint, eodem pane, eodem vino, eodemque obsonio, sive eadem (ut ajunt) pitantia, in communi mensa prima, vel secunda, nisi infirmitatis causa impediti fuerint, vescantur, nèque singulare aliquid, quò privatim quisque in cibum utatur, ullò modò afferri possit. Si quis in ea re peccaverit, nihil ea die alimenti percipiat, nisi panem, & aquam.

11. Superiores omnes, etiam Generalis, qui redditus, aut præstationes peculiare rationes, officiorum habent, eorum accepta, & expensa in libro distincto fideliter, & diligenter adnotari curent nèque in alios usus, quàm ratione officii sui necessarios, quicquam expendant. Cùm verò contigerit ipsos in aliquo Conventu comorari, eam pecuniæ quantitatem in commune conferant, ex qua sibi, & iis, qui secum erunt, vitus ad præscriptum Regulæ, & Constitutionum suppeditetur.

12. Nullus ex Superioribus locorum, administrationem bonorum, aut aliarum rerum, dispensationemque pecuniarum, & reddituum sui

Conventus etiam nomine Conventus, per seipsum habere, sive exercere possit; sed universum id onus tribus fratribus ejusdem Conventus à Generali ita demandetur, ut unus rerum, & bonorum, reddituumque colligendorum, ac exigendorum curam habeat: alter tanquam depositarius, pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter asservet: alius de pecuniis & rebus à Depositario acceptis Priori & Fratribus, ac Conventui universo de necessariis, mandante tamen ipso Priore, non secundum proprium affectum, sed juxta charitatis regulam, veluti bonus dispensator provideat, officiorum hujusmodi confusione penitus interdicta.

13. Cæterum hi tres, tam impensi, quam accepti singulis mensibus Superiori locali adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus ejusdem Conventus probatoribus, rerumque usu peritis, rationem reddant. Deinde ipsimet rursus, præsentibus Priore, & peritis prædictis, Generali, cum advenerint, denique ipse Generalis, in quolibet proximo Capitulo Generali saltem coram tribus Judicibus ab ipso Capitulo ad hoc constitutis, illorum omnium, universamque suæ administrationis tam publicæ, quam privatæ rationem reddere teneatur, cujus etiam exemplum authenticum ex actis Capituli describatur, ad hoc, ut ad omne mandatum nostrum, vel Sedis Apostolicæ Romam transmitti possit.

14. In uno quoque Conventu Fratrum is tantum deinceps constituitur, & imposterum retineatur numerus, qui ex redditibus illius propriis, vel ex communibus consuetis, vel etiam singulorum eleëmofynis aliisve quibuscunque obventionibus in commune (ut præfertur) conferendis, commodè possit sustentari: redditus verò, & suprâ dicta omnia in communi loco, ac tuto diligenter asserventur.

15. Superioribus autem, ne Concilii Tridentini, aut hæc nostra Decreta declarare, interpretari, aut relaxare ullò modo possint, omnino interdiciamus, & prohibemus, decernentes irritum, &c. si quis autem contra præsumpserit attentare, is eò ipsò omni gradu, officioque privatus, & ad ea perpetuò inhabilis existat.

16. Nullus nisi actu legat vel prædicet, aliquo sui gradus privilegio gaudeat.

17. Si alicui ex necessaria causa, Generalis judicio probanda, socius ex eodem Ordine, qui illi ministret, concedendus erit, is nisi vigesimum quintum agat annum, & qui communi serviti sit deputatus, non concedatur, & si commodè fieri potest sit Laicus conversus.

18. Ut omnis scandalorum, & vagationis occasio tollatur, Conventus clausura perpetuo, ac diligenter servetur, ac propterea à Superiore Janitor constituatur, qui diligentiam, ac morum integritate maxime commendetur: is januæ custodiendæ semper assistat, eamque nemini Fratrum aperiat, nisi socium, & exeundi licentiam obtinuerit.

19. Nullus à Conventu egredi audeat, nisi ex causa, & cum socio licentiæque singulis vicibus impetrata, ac benedictione accepta à Superiore, qui non aliter eam concedat, nisi causâ probatâ, sociumque exituro adjungat, non petentis rogatu, sed arbitrio suo, neque eundem sæpius, licentiæ verò generales exeundi, nulli omnino concedantur.

20. Contravenientes autem pœna gravi, etiam carceris ad Superioris arbitrium plectantur; eandem etiam Janitor subeat, si sciens exeundi facultatem fecerit.

21. Cum autem quis in Conventum revertitur, Superiorem iterum adibit benedictionem recepturus, qui à socio itineris rationem, & quid rei actum sit, diligenter perquirat.

22. Nullo Fratres Romam venire Superiores permittant, nisi prius à Generali, vel Protectore dumtaxat licentiam in scriptis impetraverint.

23. Si quis autem sine hujusmodi facultate Romam venire præsumperit, voce activa, & passiva biennio privatus existat, subiturus etiam alias arbitrato Superiorum infligendas pœnas. Quæ item omnia adversus eos, qui supradictos admiserint, & receperint, sine ulla exceptione locum habeant.

24. Habeat Superior clavem ita fabrefactam, ut cum sibi videbitur cellas omnes referare possit, & propterea nullus cellam, etiam noctu ita claudat, quin semper à Superiore possit aperiri.

25. In medio dormitorii tota nocte lampas coluceat.

26. Nullus etiam Superior cellas sive in claustro, sive alibi separatas à communi dormitorio habeat, sed unusquisque unica cella, eadem cum cæteris aliorum Fratrum conjuncta, nudis omnino parietibus, ac lecto, & mensa humilibus, uniformique supellectili (ut præfertur) quemadmodum Religiosos decet, contentus sit, possit tamen Generalis alicui ex Superioribus Conventuum, si eorum muneris, & officii necessitatem id exigere cognoverit; alteram etiam cellam concedere.

27. Cellæ sive ædiculæ, quæ extra dormitorium separatim sunt, ad officinas, aut alias ad communem usum, & commoditatem Conventus redigantur.

28. Sigillatim suo quisque lecto cubet, néque ullibi duo eodem lecto dormire possint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt.

29. In privatis cellis nulli camini permittantur: sed omnes obstruantur statim, cardinibus etiam è parietibus convulsis ut res illa non ad tempus facta, sed perpetuò duratura videatur, cellistamen Generalis, aut alterius Superioris, ac Prædicatoris exceptis.

30. Conventûs fenestræ omnes, quæ in vias publicas, aut in vicinas Laicorum ædes prospiciunt, muro ita obstruantur, ut omninò is prospectus impediatur.

31. Valetudinarium in singulis Conventibus certo, ac salubriori loco construatur, quod pro loci situ, ac Fratrum numero, quoad fieri poterit, commodissimum esse possit, in quo Fratres omnes, cum ægrotabunt, curentur, nec inde nisi recuperata sanitate, abire permittantur. Qui verò infirmorum curæ præpositi sunt, omni sedulitate, ac charitate operam suam præstabunt, ac curabunt, ne quid ægrotis omninò desit, quod ad sanitatem recuperandam pertineat.

32. Ineatur ratio, quâ sublatis licentiis, ac facultatibus hætenus quibuscunque concessis, degentes extra conventûs claustra ad ea quàm primùm revocentur, nec de cætero, nisi ex gravissima causa à Sede Apostolica probanda, hujusmodi facultates concedi possint.

33. Nulli impostero ad habitum, aut professionem admittantur, nisi in Conventibus per sedem Apostolicam in qualibet Provincia deputandis.

34. Curent Superiores, ut Constitutio interdicens largitiones munerum, & præscribens hospitalitatis formam ab omnibus in quolibet Conventu inviolabiliter observent.

35. Ut omnis officiorum ambitûs occasio præcludatur, caveant omnes à directa, vel indirecta vocum, seu suffragiorum procuracione, tam pro se ipsis, quàm pro aliis, tum in capitulis locorum, tum in cæteris præsertim Generalibus Capitulis, aut Congregationibus, seu alibi, quicunque secus fecerint, præter alias pœnas, & censuras, hætenus contra hujusmodi ambientes inflictas, quas in suo robore permanere volumus, in pœnam privationis officiorum, quæ obtinent, eò ipsò incidant, & ad futura quæcunque pariter inhabiles habeantur, super quò cum eis dispensari à nemine possit, nisi à nobis, vel successoribus nostris, & pro qualitate culparum gravius etiam plectantur. Porro suprâdictas omnes pœnas ad complices, ac simpliciter scientes, & non revelantes extendimus.

36. In Superiorum, & Officialium omnium electionibus forma præscripta à sacro Conc. Trid. & Ordinis constitutionibus inviolabiliter servetur, juréntque electores secundum veritatem cujúsque conscientie probiores, ac magis idoneos se electuros, ac propterea priusquam ad electionem deveniatur, in primis, & ante omnia prælegantur constitutiones de qualitate, & requisitis eligendorum. Ad officia, gradus, & Prælaturas illi præcipuè eligantur, qui possint, & consveverint regulas Ordinis, & constitutiones observare, præsertim quæ pertinent ad servitium Chori, ac vestitum, & victum communem.

37. Eligantur in Capitulo Generali vel Provinciali aliquot graves, & periti ex Fratribus cujuslibet Provinciæ, saltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confessiones etiam ipsorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter simul examinent, priusquam probentur, & ad hujusmodi ministeria admittantur, Horum etiam curæ sit examinare, & probare, tam quoad doctrinam, quàm quoad mores, promovendos ad quoscunque Ordines, in quo servetur decretum Congregationis interpretum Sacri Concilii Tridentini, hac de causa nuper editum, & promulgatum.

38. Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, ut memores sint rationis, quam in novissimo die reddituri sunt pro grege sibi commisso, ac propterea omni studio invigilent, ut quæ in eorundem Ordinis, regulis, & constitutionibus de oratione mentali, silentio, jejuniis, capitulo culparum, aliisque spiritualibus exercitiis prudenter, ac piè sancita sunt, ea omnia, & singula ad unguem observentur, intelligántque super his veluti fundamentis omnium Religionum ædificia construenda, & amplianda esse, quæ ut faciliorem exitum fortiantur, & fructus uberiores in animis Fratrum producant, valde opportunum erit, si in quolibet Conventu, singulis hebdomadis habeatur sermo de religiosa disciplina, regularique observantia.

39. Quo verò omnia ordinatè peragantur, appendatur tabella in loco conspicuo uniuscujúsque Conventûs, in qua distinctè adnotetur quid singulis horis cujúsque diei quilibet Frater præstare debeat, ut certo quoque signo præmonitus, majore animi preparatione suo muneri satisfacere possit. Quæ Ordinis constitutiones, his decretis non adversantur, inviolatè custodiendæ erunt.

40. Quibus horum decretorum capitibus certa pœna præscripta non est,

est, arbitrio Generalis, vel alterius immediati Superioris infligatur. Ut autem hæc decreta (donec alia, quæ pleniorē reformationem facient, edantur) ab omnibus observari possint, districtè præcipimus Generalibus ac omnibus aliis quibuscunque Superioribus, ad quos hoc spectat, ut curent ac efficiant ea omnia inter alias eorundem Ordinum constitutiones perpetuò valituras redigi, interdicta omninò eorum singulis facultate illas declarandi, & adversus eas unquam dispensandi. Alioquin sciant se in pœnam Generalatûs, & officiorum privationis, ac inhabilitatis perpetuæ ad alia quòque munera ipsò factò, & sine ulla exceptione respectivè incidisse.

41. Ne verò prætextu dilatæ publicationis eorum observatio, quoquomodo differri possit, aut impediri volumus, ut post illorum publicationē in Conventu, vel Monasterio cujuslibet Ordinis de Urbe factam, Generalem, aliòsque Ordinū Superiores, cæteròsque quoscunq; Fratres præsentés, statim: reliquos verò absentes citra montes, unius mensis, ultra montes, trium mensium spacio ita arctent, ac si eorum singulis personaliter intimata fuissent.

42. Insuper mandamus, quòd Generales in singulis Conventibus citra montes, unius mensis: ultra verò montes, trium mensium cursu decreta supradiçta publicari faciant, sub pœna privationis Generalatûs, aliisque arbitrio nostro imponendis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum die 25. mensis Junii. 1599.

*SEX DOCUMENTA BEATI BONAVENTURÆ, CUILIBET
proficere volenti utilissima.*

IN Conventu Fratrum Minorum Parisiis conversante Beato Bonaventura, tunc Generali Ministro, quidam Juvenis Frater bonæ indolis, & ei satis familiaris, accessit ad eum semel, & devotè rogavit, ut sibi exponere dignaretur, quomodo juvenus sua posset in sacro Ordine Minorum conservari sine macula: & ad vitam proficere meliorem. Cui sanctus Bonaventura cum magno suspirio respondit: Fili mi Juvenis, si vis sine macula & querela usque in finem conservari in Religione, hæc tibi sex documenta reconde in animo.

Primùm: Ut circa orationem, & sanctam lectionem jugiter vigiles: quæ duo ut explere possis, & ea non perdere, Ecclesiam valdè frequentâ die ac nocte, cellam visita super omnia, ita quòd extra eam nunquam inveni-

veniaris otiosus, sed semper finitò officio, vel comestione, vel alterius obedientiæ mandato, oculis inclinatis te ibi recolligas.

Secundum: Circa honestatem cordis, & omnium sensuum corporis, super omnia stude: quòd ut implere valeas, nunquam cum aliqua persona specialem familiaritatem habeas, sed omnibus sis communis, ita quòd nullus possit dicere te nisi communem, & nulli specialem.

Tertium: Circa custodiam linguæ studiosissimus esto, ita quòd nunquam (quando stas cum aliis) loquaris nisi necessaria: & hoc requisitus, nec laudes vel vituperes aliquem, absentem vel præsentem.

Quartum: Sis summè sollicitus dum loqueris cum aliquo, ne unquam referas vel loquaris de his quæ audis ab aliis, nisi talia sint ædificatoria.

Quintum: Versetur in corde tuo frequenter passio Jesu Christi, memoria beneficiorum Dei, peccatorum tuorum, gaudiorum paradisi, poenarum inferni, tribulationum, & miseriarum totius mundi.

Sextum: Sis sollicitus non judicare in corde tuo, aut ore aliquem, nisi teipsum, & non detrahas alicui, vel de aliquo murmures, sed magis excusa quantum potes sine peccato, & mendacio. Hæc faciens salvaberis, & evades pericula inter Fratres & homines.

Singularia Privilegia impetrata per B. FRANCISCUM, & eidem pro Ordine suo, & eum diligentibus à Domino Deo collata.

Refert D. GREGORIUS PAPA IX. se audivisse à B. Francisco dum viveret, ipsum Sanctum à Doño Deo tria privilegia obtinuisse.

Primum: Quòd quantò plures Fratres essent in Ordine, & eorum numerus augetur, tantò abundantius eis provideretur.

Secundum: Quòd nullus in habitu posset male mori, *intellige sane*, videlicet dummodo vita sit conformis habitui, quod ad Fratres: & devotio erecta, & compuncta quod ad seculares.

Tertium: Quòd *quisquis* Ordinem suum persequeretur, graviter à Domino puniretur, & dies suos in brevi & male finiret.

Item dicit B. FRANCISCUS tria inter alia se habuisse Privilegia à Seraph sibi in monte Alverna apparente, tempore stigmatizationis suæ.

Primum. Quòd professio Fratrum suorum, sive Ordo suus, durabit usque ad diem Judicii. (severare.)

Secundum. Nullus volens in Ordine malè vivere, poterit ibi diu per-

Tertium. Quòd quicunque ex corde diligeret Ordinem suum (quantumcunque sit peccator) misericordiã à Dño consequetur poenitendo.

RITUS ET CÆREMONIÆ

Fugientes à sæculo, S. Religionis habitu induendi.

De qua in decretis fit mentio. pag. 8.

Quuo die quis, ad Constitutionis Sixti V. summi Pontificis præscriptum, approbatus, Superioris consensu, Religionis nostræ habitum susceperit; aut mane post Missam majorem, aut post Vesperas, prout opportunè venerit; antequam Fratres à choro discedant, Superior, aut alius de mandato, indutus albâ stolâ, & pluviâ, pro temporis & officii ratione convenienti, stans in medio Altaris, Juvene in inferiori Altaris ipsius gradu, genibus flexis existente, has sequentes orationes, versa facie ad Sacramentum, dicat: incipiendo absolutè.

✠. Dominus vobiscum.

✠. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui à sæculi vanitate conversos, ad bravium supernæ vocationis accendis; & qui renunciantibus sæculo, mansiones paras in cœlis: dilata cor hujus famuli tui cœlestibus donis: ut fraterna nobiscum teneatur compagine charitatis: unanimis constans, sobrius, simplex, & quietus, regularia Sanctorum Patrum Instituta custodiat: & ad eum, quem, te inspirante, perfectionis spiritum concepit, te adjuvante, perveniat. Per Christum Dominum nostrum. ✠. Amen.

Oremus.

Domine Jesu Christe, Dux, Salus, & Fortitudo nostra, humiliter petimus, ut famulum tuum, quem sanctæ compunctionis ardore, ab hujus sæculi vanitate separasti, etiam à conversatione terrena discernas, & gratiâ, qua in te perseveret, infundas: ut protectionis tuæ præsidio munitus, quod te donante, affectat, te adiutore compleat: ut suæ conversionis executor effectus, ad ea, quæ perseverantibus in te promittente dignatus es, feliciter pertingat. Qui vivis, & regnas in sæcula sæculorum, ✠. Amen.

Deinde procedat Sacerdos ad cornu Epistolæ: & ibi stans, benedicat vestimenta, paulo ante à Sacrista, in eodem cornu, super aliquo scabello, opportunè, ac decenter præparata; dicens.

✠. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

✠. Qui fecit Cœlum, & terram.

✠. St nomen Domini benedictum.

✠. Ex hoc nunc, & usque in sæculum.

✠. Do-

Ÿ. Domine exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Jesu Christe, qui tegumen nostræ mortalitatis induere dignatus es, obsecramus immensam tuæ largitatis abundantiam; ut hoc genus vestimenti; quod Sancti Patres, ad innocentia, & humilitatis indicium, abrenunciantes huic sæculo, ferre sanxerunt: ita bene † dicere, & sanctificare digneris, ut hic famulus tuus, qui sanctæ Religionis habitum, piæ devotionis affectu, assumere intendit: te intus veraciter induere mereatur. Qui vivis, & regnas cum Deo Patre, in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum, ℞. Amen.

Super Chordam, sive Cingulum.

Oremus.

Deus, qui, ut servum redimeres, Filium tuum per manus impiorum ligari voluisti, bene † dic, quæsumus, cingulum istud, & præsta, ut famulus tuus; qui eo, velut ligamine pœnitentiali sui corporis cingetur: vinculorum ejusdem Domini nostri Jesu Christi perpetuo memor existat: & in Ordine, quem assumit, perenniter perseveret: tuisque cum effectu semper obsequiis, se alligatum esse cognoscat. Per eundem Christum Dominum nostrum, ℞. Amen.

Quibus dictis aspergantur simul, & juvenis, & vestimenta aqua benedicta, sine incenso. Deinde, auxiliantibus Ministris, exuatur juvenis secularibus vestimentis a Sacerdote, sive Superiore, dicente.

Exuat te Dominus veterem hominem cum actibus suis. Amen.

Et illum postea, Religionis habitu induendo, ad singula vestimenta dicat.

A D T U N I C A M.

Induat te Dominus novum hominem, qui secundum Deum creatus est in justitia, & sanctitate veritatis. ℞. Amen.

A D H A B I T U M.

Domine Jesu Christe, qui dixisti, Jugum meum suave est, & onus meum leve, præsta quæsumus, ut hic famulus tuus, sic istud deportare valeat, ut possit consequi tuam gratiam in presenti, & gloriam in futuro. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

T

A D C A

A D C A P U T I U M.

Pone Domine Caputium salutis in capite eius, ad expugnandas diabolicas fraudes. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

A D C H O R D A M.

Præcingat te Dominus Cingulo puritatis, & extingvat in lumbis tuis humorem libidinis: ut maneat in te virtus continentix, & castitatis. Per Christum Dominum nostrum, Amen.

Quò indutò, porrigat sibi faculam accensam, dicens:

Accipe Frater charissime, lumen Christi, in signum immortalitatis tuæ: ut mortuus mundo, Deo vivas. Exurge à mortuis, & illuminabit te Christus. *R.* Amen.

Postea vertat se Sacerdos ad Sacramentum, & novitio stante in superscripto gradu genuflexo, dicat clara voce:

V. Salvum fac servum tuum.

R. Deus meus sperantem in te.

V. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

R. Et de sion tuere eum.

V. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

MAjestatem tuam Domine suppliciter exoramus, ut famulum tuum; cui, de tua gratia præsumentes, nostræ Religionis habitum imposuimus; digneris inter discipulos tuos, virtute ex alto induere, justitiæ lorica munire, & salutis protegere vestimento: ut, intercedente Beato Francisco Confessore tuo, sub humilitatis veste tibi perseveranter deserviens, ad stolam immortalitatis, & gloriæ pervenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Oremus.

Domine Jesu Christe, qui beato Petro Apostolo tuo; significans, qua morte clarificaturus esset Deum: prædixisti, per alium in senectute ipsum fore cingendum; famulum tuum Fratrem nostrum; quem cingulo nostræ fraternitatis præcinximus: tu, quæsumus, charitate præ-

præcinge: tui nominis metu salutari constringe: & chorda cor ejus regulari alliga disciplinæ: ut, tua ei opitulante gratia, solutus, & liberatus à mundo, tuoque vincetus servitio, in Ordinis, quem assumit, observantia, usque in finem jugiter perseveret. Qui vivis, & regnas in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Oremus.

Deus, qui mira Crucis mysteria in beato Francisco Confessore tuo multiformiter demonstrasti, da huic famulo tuo, ejus piæ devotionis semper exempla sectari: & assidua ejusdem Crucis meditatione muniri. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Quibus dictis, Sacerdos in medio Altaris, genua flectendo, intonabit. Veni creator spiritus, &c. qui dum à Cantoribus alternatim cantabitur, omnes fratres à dextro Chori latere, ordine egredientes, & ad medium Altaris procedentes coram venerabili Sacramento genua flectant, ac deinde novitium in infimo Altaris gradum genibus flexis existentem, ad sancta pacis osculum recipientes, singuli dicant: Pax tibi Frater. Moxque Chorum ab altera parte iterum ingredientes, singuli in suo loco se recipiant: & completò hymnò statim sequentes versus canantur.

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A Templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.

V. Post partum Virgo inviolata permansisti.

R. Dei genitrix intercede pro nobis.

V. Ora pro nobis beate Pater Franciscæ.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Deinde Sacerdos cantet.

V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere.

Concede nos famulos tuos, quæsumus Dñe Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere: & gloriosa Beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, à presenti liberari tristitia, & æterna perfrui lætitiâ.

Deus, qui Ecclesiam tuam, Beati Francisci meritis, lætæ novæ prolis amplificas, tribue nobis, ex ejus imitatione, terrena despiciere: & cœlestium donorum semper participatione gaudere. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen. T 2 *V.*

✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

✠. Benedicamus Domino. R. Deo gratias.

Postea Sacerdos benedicat novitium, & adstantes, dicens:

Benedicat vos omnipotens Deus, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus.
R. Amen.

*Deinde habeatur sermo, actioni conveniens, ad decretorum prescriptum. Quò finito, & novitio nomine imposito (quod Sanctorum sit; ut hac pia, salutari, & perpetua sui nominis recordatione, salutariter excitatus, cujus nomen gerit, eius virtutes, pios mores, & egregia facta, studiosè quidem, ac sanctè imitetur,) & de-
mam benedictione adstantibus data, novitiorum Magister novitium accipiat, & ad
Barbitonforem deducat; ut Religioso more, iuxta probatum Religionis consue-
tudinem, ei Clericalis corona, vel Laicalis circulus aptè fiat.*

*Quo autem die, quis Religionis habitum susceperit, memoria fiat in libro huic usui
specialiter prescripto: ac præterea Provincialis admoneatur, ut ejus jussu singula
referantur in librum, in Provinciali Archivio perpetuò servandum.*

RITUS ET CÆREMONIÆ

Novitios ad professionem admittendi.

Finito probationis tempore, si Novitius juxta Canonicas & Apostolicas San-
tiones, ac regularia Sanctorum Patrum Instuta, ad professionem solemniter
emittendam, repertus fuerit idoneus; pridie, quo profiteri statuit, peccato-
rum suorum diligenti confessione facta, & mane sequentis diei, sumptò devotissi-
mè Eucharistia Sacramentò, omnibusque & Regula, & antiquis, perpetuoque
usu receptis, ac probatis Sanctorum Patrum Traditionibus antea servatis; fami-
lia Fratribus, & universis, & singulis capitularis campana signo convocatis, &
capitulariter congregatis, Superior, vel alius ejus mandato, facultatem ejusmodi
ab eodem habens, in sella, opportuno loco antea opportunè preparata sedeat.

*Tumque novitiorum Magister illuc novitium, ad professionem admittendum, reli-
giosè deducat: quò cum pervenerit, & genuflexerit, novitium ipsum ante pedes
Superioris statuatur. Tum Superior novitium interrogabit, prout oportet: & si ad
opportunas interrogationes rectè responderit; mox de sede ipsa, pio, ac brevi ser-
mone poterit, & gravitatem, & pietatem, & magnitudinem actionis illius, &
ipsi profitenti, & reliquis adstantibus significare; prout usu venerit opportunius.
Quò finito, Superior surgens, & genua flectens, solus clara voce intonabit Hym-
num. Veni Creator Spiritus, &c. quò alternantibus Choris finito, Superi-
or dicat.*

✠. Emit-

✠. Emitte Spiritum tuum, & creabuntur. R. Et renovabis faciē terræ.

Oremus.

Actiones nostras quæsumus Domine, aspirando præveni & adjuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio, & operatio, à te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. R. An̄.

Deinde Superior iterum sedeat: moxque novitiis ante pedes ejus genuflexus, positus manibus suis, inter manus, ipsum ad professionem admittentis, & recipientis, clara, & intelligibili voce dicat hæc verba, vel à Superiore primùm dicta, ipse eadem rectè, ac ordine repetat; vel etiam descripto legat, prout opportuniùs videbitur.

FORMA PROFESSIONIS,
in Ordine Fratrum Minorum solemniter emittendæ.

Ego Frater N. N. voveo, & promitto Deo omnipotenti, Beatæ Mariæ semper Virgini, Beato Francisco, omnibus Sanctis, & tibi Pater, toto tempore vitæ meæ, servare Regulam Fratrum Minorum, per Dominum Papam Honorium confirmatam, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate.

Recipiens verò ad professionem ei dicat.

Et ego ex parte Dei si hæc observaveris, promitto tibi vitam æternam. An̄. *Quibus dictis, statim Cantores cantabunt in sexto tono Psalmum; Ecce quàm bonum, & quàm jucundum, &c. & interim Superior amovebit, & disjunct à novitii caputio, probationis signum.*

Finitò Psalmò, Cantores canant sequentem versiculum.

✠. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A Templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.

Deinde Sacerdos dicat sequentes orationes.

Oremus.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritûs illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere.

Deus, qui per coæternum Filium tuum cuncta creasti; quique mundum peccatis inveteratum, per mysterium Incarnationis ejus, renovare dignatus es: te supplices exoramus, ut super hunc famulum tuum Fratrem nostrum N. qui hodie in hoc sancto templo tuo vanitatem mundi, & pompas diaboli, per nostræ servitutis ministerium, voto solemnium abrenunciare decrevit: ita respicere digneris, ut spiritu mentis suæ

renovatus, veterem hominem cum actibus suis exuere; & novum, qui secundum Deum creatus est, induere mereatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Oremus.

Domine Jesu Christe, qui es via, sine qua nemo vadit ad Patrem, quaesumus Clementiam tuam, ut hunc famulum tuum, à carnalibus desideriis abstractum, per arctam, ac tutam regularis disciplinae viam deducas: & qui peccatores vocare dignatus es, dicens; Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos; praesta, ut hæc vox vocationis tuae, ita in eo convalescat, quatenus onera peccatorum deponens, & quam dulcis es, degustans, tua refectio sustentari mereatur. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Oremus.

Sancte Spiritus, qui te Deum, ac Dominum mortalibus revelare dignatus es, immensam tuæ pietatis abundantiam suppliciter exoramus, ut sicut, ubi vis, spiras; sic & huic famulo tuo Fratri nostro N. affectum piæ devotionis inspires: & qui tua sapientia est conditus, tua quoque providentia gubernetur: quem etiã unctio tua de omnibus doceat: & per intercessionem Beatæ Virginis Mariæ, Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, Beati Patris nostri Sancti Francisci, ac Beati N. & omnium Sanctorum, fac eum à sæculi vanitate ita veraciter converti, ut, quod hodie, te inspirante, inchoat, sic justè, piè, ac sanctè per veram humilitatem, & obedientiam, Fraternali charitate fundatus, te adjuvante, perficiat; ut in sancto Religionis proposito jugiter perseverans, ad vitam perveniat sempiternam. Qui cum Deo Patre, & Filio ejus, Domino nostro Jesu Christo, vivis, & regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Quibus dictis, statim Cantores intonabunt Hymnum, Te Deum laudamus. Et per Claustrum ordine procedentes, ad Ecclesiam revertentur.

Finitò verò Hymnò, Cantores sequentes versus cantabunt.

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.

V. Post partum Virgo, inviolata permansisti.

R. Dei Genitrix, intercede pro nobis.

V. Ora pro nobis Beate Pater Francisce.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Deinde Sacerdos dicat, sive cantet sequentes orationes.

Oremus.

ADsit nobis, quæsumus Domine virtus Spiritûs sancti: quæ & corda nostra clementer expurget, & ab omnibus tueatur adversis.

Concede nos famulos tuos, quæsumus Domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere: & Gloriosa B. Mariæ semper Virginis intercessione, à præsentibus liberari tristitia, & æterna perfrui læticia.

Deus, qui Ecclesiam tuam beati Francisci meritis, foetu novæ prolis amplificas: tribue nobis, ex ejus imitatione, terrena despiciere, & Cœlestium donorum semper participatione gaudere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, &c.

☩. Dominus vobiscum   ℟. Et cum spiritu tuo.

Cantores.

☩. Benedicamus Domino.   ℟. Deo gratias.

Postea Superior, & professum, & adstantes benedicat dicens.

Benedicat vos omnipotens Deus, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus.

℟. Amen.

Quibus peractis, memoria fiat in libro, ad hunc usum specialiter deputato; Profitentis nomine, cognomine, Patria, etatæque, diei quoque, mensis, & Anni numero; in cujus item manibus; & quò locò praterea professus est, ad Decretorum præscriptum, diligenter annotatis: cui Professus ipse propria manu subscribat. Tum praterea primo quoque tempore Guardianus Provinciale moneat (si absens fuerit) ut singula referantur in librum, ut supra perpetuò servandum.

F I N I S.

